SVENSKA FÖRFATTARE

UTGIFNA AF

SVENSKA VITTERHETSSAMFUNDET

VI

SAMLADE SKRIFTER

AF

ANNA MARIA LENNGREN

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

SAMLADE SKRIFTER

AF

ANNA MARIA LENNGREN

UTGIFNA AF

THEODOR HJELMQVIST

OCH

KARL WARBURG

FÖRSTA DELEN

STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI
1917

INNEHÅLL.

FÖRSTA PERIODEN

(1772—1779).

TILLFÄLLIGHETSDIKTER.

SKÄMTDIKTER OCH EPIGRAM.

SKALDEBREF TILL H. C. SCHMITERLÖW.

ÖFVERSÄTTNINGAR.

ANDRA PERIODEN

(1780—1792).

SATIRER, SKÄMTSAMMA BERÄTTELSER, EPIGRAM o. d.

(Fortsättning i andra delen.)

FÖRSTA PERIODEN

(1772—1779).

TEKONSELJEN.

I.

THEE-CONSEILLEN,

SATIRE.

(1775 års version.)

1.

Du ledsnad, som vårt slägte plågar,
Och vinterns ankomst med sig för,
Jag djerft dit välde trotsa vågar;
Et skumrask intet qval mig gör.
När korta dagen faklan släcker,
Och mörker jordens krets betäcker,
Jag med et talgljus mig förser;
Jag därvid kan det nöget känna,
Som, med et bleckhorn och en penna,
Ny dag för tankans skymning ger.

2.

Af mycket val man lätt förvillas,
En gammal sagen har sin grund;
Det rådet därför af mig gillas,
At välja ämne straxt på stund.

Jag sjunger om de sköna djuren,
Som, framför andra i Naturen,
Så granna egenskaper fått.
För dem skal mörkret snart försvinna,
Min dank med dubbel klarhet brinna,
Och infall ges som stora slott.

3.

Jag til mit ämne därför skyndar;
Tag, täcka Kön, mig i dit skygd!
Jag gerna mig med dig befryndar,
Och vil försvara här din dygd.
Tänk man förnuftet dig bestrider,
Vår verld til slutet säkert lider,
Man härtil många teken hör.
Bland mankön, ach, hvad afunds låga!
Tänk det har blifvet almän fråga:
Om du bland mänskjor nämnas bör?

4.

Man för en sjukdom dig beskyller,
Som mest obotlig vara plär;
Med alt det bjäfs som dig förgyller,
En tomhet i din hjärna är,
Men jag som vil din sak förklara
Nu til din oskuld vågar svara
Åt dem som fält så oblyg dom.
Se en garnering utan like,
Robronden från de Gallers Rike,
Och garnituret ifrån Rom.

5.

Ja, lät oss litet granska saken,
Tör hända den får bätre skick;
Lät själen bli bevist af smaken,
Som könet vet til minsta prick.
Då skal man utan hinder finna,
At hon hos alt hvad kallas qvinna
Har främsta rummet för sin thron;
Hon i des tycke mest plär lysa,
Och det som hjertat ej kan hysa,
Det gör en vid considration.

6.

Du djerfve, som vårt kön vil svärta,
Hvad kan du ha därtil för fog?
Mån rätta felet är dit hjerta,
Ell' mån du ej har snille nog?
Hålt up at deras värde neka,
Och om man dig ej kan beveka;
Så vet på straff det har förråd.
Vid Caffebordets täcka skara,
Til svars du innan kort skal vara
Och blekna för dit öfverdåd.

7.

Och om du denne Domstol jäfvar,
Så fins bland könet högre magt:
Mot deras hämnd du fåfängt sträfvar,
Då de en gång dit öde sagt.

Här samlar sig til The-Conseiller
En snillrik flock af små Corbeiller,
Som dig en evig onåd svär.
Man först på brottets grofhet tänker,
Din ära sen i koppen dränker,
Och den i harmen straxt förtär.

8.

Men, täcka Sälskap, glöm förtreten;
Hvem kan väl slippa folkets prat?
Se där en fläck uppå serveten
Och brädden af et ägta fat;
Min Piga, den gemena kroppen,
I Söndags vräkte i sig koppen,
Och rätnu är servicen all:
Har Syster nånsin hört på maken!
Hon smälte pipan utaf staken,
Och stötte foten af min pall.

9.

Jag bör dig, usla stycke, banna
För all förtret jag af dig haft:
En bula på min Caffe-kanna,
Jag mins väl än mit brända skaft:
I går, hvad gjorde då det aset?
Jo men, hon slog man sönder glaset,
Som hörde til min bästa sorte;
Jag är så arg, at jag kan spricka:
En näsduk för min lilla Flicka,
Hon i sit slummer vräkte bort.

10.

Ach ja, det är en faslig pina,
At stygt och slurfvigt tjenstfolk få;
Men Syster mins väl stora Stina,
Som jag i Påskas lätte gå.
Det var en miserable kåna!
Hon skämde bort de bästa blåna,
Om Syster såg mit sköna lin?
Jo men, hon stal en vacker knippa;
Men tvi mig hon skal olönt slippa
Så väl för det, som caraphin.

11.

Ja, ja, min Syster, lät så vara;
Men kom likväl ihåg reson,
Som til exempel gamla Sara,
Tänk det är just et hyggligt hjon.
Hon halfva året hos mig fyller;
Men verklig om jag hänne skyller.
Hon har ock fel, det är väl sant.
Min Syster gör, som hon behagar;
Men tvi som mer, än fjorton dagar,
Kan bannas för en enkel slant.

12.

Men, om jag nu får lof at säja,
Jag tycker Frun är altför flat.
Skal Matmor ord för Pigan väja?
Det är et oförnuftigt prat.

Nej men; jag säger intet mera;
Men kors hur Man min lär regera,
Tänk hur det redan mörknar snart.
Hvad det til jul är korta dagar!
Ach det var altför täcka kragar.
Nå detta tyget är för rart.

13.

Min söta vän, lägg bort sin kappa.
Bevars! hon är treqvart på sju.
Om jag hör rätt, lär någon klappa.
Välkommen hit, min söta Fru!
Jag får den äran gratulera:
(Bed Jungfrun laga Caffe mera)
En liten Son, om jag mins rätt;
Han skal visst brås på söta Mamma.
Hur, fick Frun någon duglig amma?
Jo men, fast det ej gick så lätt.

14.

Jag skulle hit och låta veta;
Det får ju vara mellan oss:
Min Man har fått en fanders smeta,
För det han köpt mig en carosse.
Han står i skuld för litet pengar;
Men skal man därför ej ha drängar,
Just som vi vore något pack?
Skal Borgarbyket så få pråla,
Och jag gå tyst och sådant tåla?
Det händer aldrig; nej, stor tack.

15.

Om Syster viste härom dagen
Jag spelte en förlustig role;
Min Granfru fick så ondt i magen,
Du har ju sedt min parasole.
Stor sak at folket fritt få grina;
Men ändå tacka vil jag China,
Han kom i förgårs därifrån,
Jag har ock fått en vacker fjäder;
Ach! söta Syster, det mig gläder,
Men lät den aldrig gå i lån.

16.

I två partie min flock sig delar,
Hvar gnolar här sin egen takt.
Då et vid 2ne vax-ljus spelar,
Det andra målron har vid magt.
Den tyngd, som ålderdomen qväljer,
Blir lättad af två Vin-Bouteiller,
Och brasan gör ock hvad hon kan.
Man til en Canapee sig samlar,
En nyckelknippa hastigt skramlar,
Och straxt discoursen ämne fann.

17.

En åldrig Dame sin dosa skakar,
Hon krummar sig och hostar ut,
Hon putsar ljus och jämnkar stakar
Och slår på näsan fermt en knut.

En myndig röst hon sedan höjer,
Hvar minė et olikt köksgrep röjer
Och hvarje ord et skafferi.
Sit hushåls-vett hon grundligt visar
Och räknar up båd svin och grisar
Uti en nätt öconomie.

18.

Om våra Flickor ville lära
Det, som til hushåls-konsten hör,
Och låta bli at omsorg bära
Om sådant, som dem intet rör.
At vilja med i studier hoppa
Men ej förstå en hafver-soppa
Och grina för en smula rök.
Det skulle gagna litet mera,
At flitigt Mamsell Warg studera
Och laga mat i Kungens kök.

19.

Men tiden är nu helt förvänder,
Mot mina fordna ungdoms dar:
Man skämmer sina vackra händer,
Om man i någon sysla tar.
Bevars väl! visst skal Flickan kinka;
Men bed Mamsel se til en skinka,
Få se om Tåssan det förstår.
I spisen ej det minsta göra,
Kan sådant ej et hus förstöra?
Jo, jo, man ser väl hur det går.

20.

Ja! stackar den, i dessa tider,
Som skal en Flicka fostra opp;
Det värre blir, ju mer det lider;
Hon kan ej med en ärlig stopp.
Nu måste Mamsel ha romaner;
Men bak och brygg det är chicaner,
Och aldrig ser man på sin söm:
Stor sak, först man kan göra rosor,
Och bjäbba några Franska glosor,
Nog får man altid se'n beröm.

21.

Så får hon smak för vitterleken,
Vips skal hon sta och göra rim;
Det bär nog märke uppå steken,
När saucen är så seg, som lim.
Det kan en sten til ondska reta,
At troll vil också vitter heta:
Man kan väl gissa hvad hon vet.
Nog tror jag det går an at skryta;
Men lägg man versen i en gryta,
Få se om soppan ej blir fet.

22.

Nej, annat slag då jag var Flicka,
Jag mins jag hade syslor nog,
Med spinna, väfva, sy och sticka;
Men tvi, som än i penna tog.

Gud frögde salig Man mins anda,
Han trodde annars allahanda,
Och ganska sällan var han glad:
För Manfolk han mig gerna gömde;
Men fick jag bref, han mig berömde:
Ty jag förstod ej någon rad.

23.

Men hvarför vil man vett prädika,
För denna tidens sluga djur?
Exempel lär dem göra lika,
Då vanan gjort en ny natur.
Min nit jag dock bekant skal göra:
En sjelfklok svärm bör sanning höra;
At tiga går omögligt an.
Och fast jag ingen ting kan rätta,
Så får jag dock mit samvet lätta,
Som denna tyngd ej bära kan.

24.

Ach, hvilken synd! mit hjerta svider,
Begår nu djärft mit fräcka kön!
Uti så grufligt bistra tider,
Fins icke en, som går i bön.
Hvar Christen billigt det förskräcker,
En bordsbön knapt minuten räcker;
Ach! himmel, hvad för Religion,
I Kyrkan både le och prata,
Med sockergryn hvarannan mata,
Och sitta då de sjunga tron.

25.

Min Syster, göm din vackra ifver;
Af hvad du talat, alt är sant.
Hvad hjelper, at man dygd beskrifver?
De flänga ändå lika dant.
Gråt ej, du dina ögon skämmer.
Det blir väl något, som dem klämmer;
Få se om intet jag spår rätt:
Min Syster skal nog se och finna,
De få väl en gång sig besinna:
Min san en barnsäng går så lätt.

26.

Men kors! hvad vintern nu är bister,
Jag mins den nylig ej så svår,
Gud gifve snart han väldet mister!
Lät se hvad Almanachan spår.
Jo: månan hela natten lyser;
Jag fruktar at mit dricka fryser.
Det kliar fasligt på mit ben,
Och tvi den liktorn så han värker;
Men jag vet nog hvad det bemärker:
Det bådar bara slask och len.

27.

Men hvad tro Norrlands-lärftet gäller?
Jag hundra alnar skal ha visst;
Det hjelper ej, fast Man min gnäller,
Och grälar om sin penning-brist.

Jag vet ej hvad det är som våller,
At aldrig nånsin linne håller;
Gu nåde den, som poikar har!
I fjol, säg, kan man värre höra?
Så lät jag nya skjortor göra,
Och nu är bara trasor qvar.

28.

Det är för svårt, at ha beställa
Med Manfolk, uti hushåls-mål:
Raisoner aldrig hos dem gälla;
Min Man knapt pengar nämnas tål.
Han gnager jämnt, at jag bör spara,
Och fast i ordning alt skal vara,
Han frågar ej hvar jag det tar.
Bäst jag af intet vet, plär hända,
At jag för Folk mig knapt kan vända,
Som han til middag budet har.

29.

Den, som om hushåll skal bestyra,
Lär veta bäst hvad det går til,
Sen alla varor bli så dyra,
Tolf Plåtar för en tunna sill.
Hur skal då pengar nånsin hinna,
Då man sin nästa så kan skinna?
Det packet borde slås på pligt:
Jag vil dock ej på priset tala;
Men då man skal så väl betala,
Bör varan ha sin rätta vigt.

30.

I år må jag mig lyklig skatta,
At få et ganska vackert smör;
Men ack! min Syster, jag må skratta,
Vet du väl hur min Gran-Fru gör?
Gud vet hur det så til kan räcka,
At palt i bara smöret bräcka,
Och vräka bort båd skum och flott.
Den stackars karl'n må jag beklaga,
Som alt skal uti huset draga;
Gu nås för Hustrun han har fått.

31.

Men kors! jag mår nu altför illa:
Min helsa är nu ganska svag;
Om jag ändå fick vara stilla,
Och laga om mig någon dag:
Så ondt, som jag, kan ingen slita,
At ej på någon kunna lita,
Som minsta syssla rätt förstår;
I groft och grant jag måste röra:
Ty alt går ut på at förstöra,
Om jag ej med i all ting går.

32.

Hvad denna tiden är besvärlig;
Om jul nu voro väl förbi!
Det är, så sant som jag är ärlig,
Et ständigt hushåls slafveri,

I natt så skal jag til och baka;
Det blir ej annat på än vaka,
Om alt skal göras fort och väl.
Nu är mit dricka just på hällen;
Ja, ifrån morgon intil qvällen,
Så får man släpa som en träl.

33.

Tänk! at jag mera än ej slagtadt,
Än några stycken unga Får;
För alt hvad jag i höst har traktadt,
Jag än med nötslagt strandsatt står.
En oxe jag helt visst behöfver,
Om jag den kunde komma öfver,
Som fet och ej för gammal är;
At slagta sjelf för bäst jag finner:
Ty om jag mer ej därvid vinner,
Så lönar räntan mit besvär.

34.

Min Syster! alt hvad du nu säger,
Jag känner ganska väl igen;
Den som ändå sin helsa äger,
Nog kan det väl gå an för den:
Jag må visst öfver sjukdom klaga,
Som ständigt haft en elak maga;
För mindre hör man ofta skrik;
Alt sen jag fick min lilla Greta,
Har jag ej stort fått annat veta,
Än dras med en gemen colique.

35.

Vet Syster! hvad som sägs i Staden,
Och som i desse dagar skedt?
Tänk! at på sidste masqueraden,
Så har man fan skenbarligt sedt.
Ej annat man än ondt får höra,
Och ingen vil dock bätring göra:
Alt sådant man i vädret slår.
Hvad skal på sådan lefnad följa?
Jag kan min spådom icke dölja:
Et syndstraff visst oss förestår.

36.

Min flock för denna nyhet häpnar;
Det börjar äfven hemdags bli.
Med muff och päls man sig beväpnar,
Mot köldens grymma tyranni.
Man talar om hur tiden lider,
I det til dörr'n man sakta skrider
Och trånga handskar på sig drar:
Man skyndar hem alt hvad man hinner.
Min dank rättnu i staken brinner,
Och jag mit afsked äfven tar.

En handskrifven text företer jämte flere afvikelser, om hvilka närmare i kommentaren, nedanstående särskilda strofer, som följa efter strof 9 i förra texten:

Tillägg.

9 a.

Här sannas nu en lycklig aning,
Och ingen örfil delas ut,
Det stadnar vid en sträng förmaning,
Som skärpes mer och mer til slut.
Här ordas om at nyttja tiden
Och huru snart en dag är liden,
Hur intet gagn på den blir gordt,
Hur folket vil på sysslan mäta,
De hinna aldrig mer än äta,
Och snatta undan smått och stort.

9 b.

Jag hade tänkt at börja väfva
Långt förr än någon an' i år,
Men hur man bjuder til at sträfva,
Det aldrig utur rummet går.
Gud vet, hvad man skall ta sig före,
När ej så mycket som et öre
För huset nånsin kan bli spardt.
Man gör just flit at all ting slösa:
Om ur en brunn man mynt fick ösa,
Sågs ändå botten lika snart.

9 c.

Kom följ mig up, jag måste höra,
Hvad mina pigor för sig ha.
Här är så mycket til at göra;
Jag måtte huta åt dem bra;
Tvy vali den der gamla Lotta,
Som aldrig vet på totten spotta,
Förr'n ändan måste bli som trä.
Se hur det ligger snedt på nocken,
Säg, ids du aldrig smörja rocken,
Det är dig likt dit gamla fä.

9 d.

Min sann det går så an at krusa,
Och grina med et sådant pack:
Fast våra aftnar bli så ljusa,
Är dock med sysslan bara prack.
På några marker simpel hampa,
Så kan hon hela veckan trampa:
Du gör visst gagn för mat och lön.
Se hur hon sitter der och sparkar,
Du spinner vackert, när du snarkar,
Jo den der härfvan blir rätt skön.

II.

THÉ-CONSEILEN,

SATIRE.

(1777 års version.)

Qvando conveniunt Priscilla, Sibilla, Camilla,
Sermonem faciunt et ab hoc et ab hac et ab illa
TAUBMAN.

1.

Du kulna Magt, som Slägtet plågar,
Och vintren i Ditt sköte för!
Ditt välde djerft jag trotsa vågar,
Din ankomst intet qval mig gör.
När andra plötsligt modet fälla,
Och öfver dagens korthet gnälla,
Jag med et talgljus mig förser,
Med papper, bleckhorn och en penna,
Jag dervid kan det nöjet känna,
Som lif åt bildningskraften ger.

2.

Af mycket val man lätt förvillas,
En gammal sägen har sin grund.
Det rådet derför af mig gillas,
At välja ämne strax på stund.

Jag sjunger om de sköna Djuren,
Som framför andra i Naturen,
Så *granna* egenskaper fått.
För dem skall mörkret snart försvinna,
Min dank med dubbel klarhet brinna,
Och infall ges som stora slott.

3.

Jag til mitt ämne genast skyndar;
Tag täcka Kön mig i ditt skygd!
Jag gärna mig med dig befryndar
Och vill försvara här din dygd.
Tänk man förnuftet dig bestrider,
Vår verld till slutet säkert lider,
Man härtill många tecken hör.
Bland Mankön, ach hvad afundslåga!
Tänk det har blifvit satt i fråga,
Om du bland menn'skjor nämnas bör.

4.

Man för en sjukdom dig beskyller,
Som sällan botlig vara plär,
Med alt det bjäffs som dig förgyller,
En tomhet i din hjerna är.
Men jag som vill din sak förklara,
Nu till din oskuld vågar svara,
Åt dem som fält så oblyg dom,
Se en garnering utan like,
Robe Ronden från de Gallers Rike,
Och garnituret ifrån Rom.

5.

Du djerfve som vill Könet svärta!
Hvad kan du ha dertil för fog?
Mån rätta felet är ditt hjerta?
Ell' mån' du ej har Snille nog?
Hålt up at deras värde neka,
Och om man dig ej kan beveka,
Så vet på straff det har förråd.
Vid Caffebordets täcka skara,
Till svars du innan kort skall vara
Och blekna för ditt öfverdåd.

6.

Och fast du denna Domstol jäfvar.
Så fins bland Könet högre magt.
Mot deras hämnd du fåfängt sträfvar,
Då de en gång dit Öde sagt.
Här samlar sig till *Thé Conseiller*,
En flock af *Mössor* och *Corbeiller*,
Som dig en evig onåd svär.
Man först på brottets grofhet tänker,
Din ära se'n i koppen dränker
Och den i harmen strax förtär.

7.

Men, täcka Sällskap! glöm förtreten,
Hvem kan väl slippa folkets prat?
Se der en fläck uppå Serveten,
Och brädden af et äckta fat.

Här bör din harm sin lystnad mätta,
Och pigan ducktigt stå til rätta,
Som altid fram i slummer far.
Det går för långt. Man bör ej smälta,
At på sitt folk förgäfves kälta,
Om et och samma alla dar.

* * *

8.

En dryg Matrona främst vid bordet,
Sin tyngd en ländstol anförtror.
Et erkändt vett at föra ordet,
I hennes rika hjerna bor.
Hon aldrig tiden tyst förhalar,
Men med en nit och styrka talar,
Som gjordt så mången piga stum.
Sin plats hon ganska vidsträckt pryder
Och sina hushålds dater tyder,
Som i *Volumer* knapt få rum.

9.

Till Kökets styrsel hon sig vänder,
Och strax et allmänt utrop hörs.
Man grufvar sig och fäller händer,
Vid alt hvad dagligt där förstörs.
Här ordas om at nyttja tiden,
Och huru snart en dag blir liden,
Hur' litet gagn på den blir gjordt;
Hur' folket vill på syslan mäta,
Men hinner aldrig mer än äta
Och snatta undan smått och stort.

10.

För Vänner man ej gärna döljer,
Hvad hälst som hjertats börda är.
Min flock så vacker lära följer
Och flere Saker yppas här.
Förtroligheten ökad blifver,
Då för hvarann' man nu beskrifver
En mängd af svåra hushålds mål:
Man kan ej ensam alt fördraga,
Det är så lofligt sig beklaga,
Man är ju ej af järn och stål.

11.

Så artigt Snack jag ej förtycker,
Som roar nu mitt qvicka lag.
Jag gagnar mig af deras nycker,
De ge min målning mera dag.
Den väg som jag mig hunnit leta,
Bör, täcka Kön, Dig ej förtreta,
Til sjelfsvåld har *Satiren* rätt.
Du bör hans yra lynne tåla,
Då jag de samtal nu vill måla,
Som hållas i ditt Cabinet.

* * *

12.

Hvar en åt tungan frihet lämnar,
At ösa ut en menlös harm;
Man sig på andras heder hämnar,
Och vreden blir alt mera varm.

At deras fel med florsikt sålla,
Man börjar nu at rådslag hålla,
Om hvad man sist på balen sett.
Hur' sig Calista flycktigt svängde,
Hur' Roben lång i sidan hängde,
Och hur' Corbeillen sutit snedt.

13.

Hvem är, som nu ej gör sitt bästa,
At hålla räfst med andras smak?
At snöppligt glömma bort sin nästa,
Det är ej vackra Könets sak.
Corinnas gång man ej kan gilla,
Och ännu mer, hon klä'r sig illa,
Kort sagt, hon har så många fel.
Man börjar ifrigt ock förfäkta,
At hennes ring är aldrig ägta,
Fast hon ger ut den för Juvel.

14.

Båd nytt och gammalt här betraktas,
Man glömmer tidens snabba lopp:
Ej minsta hvila nödig aktas,
Och nya ämnen finnas opp.
En Fru så djupsint nu begrundar,
Hon påstår det för någon stundar,
»Helt säkert kommer någon hit.
Det sker, man hennes aning sannar,
En hyrvagn snart vid porten stannar;
Och Laget får en ny visite.

15.

Den unga *Doris*, stackars flicka!
I dag at hämta få en fläkt,
Och med förord, at väl sig skicka,
Fått lof at hälsa på sin släkt.
Hvar en på henne ögat ricktar,
Och för sin granlåt *Doris* pliktar
Med grin och fnys från alla håll.
Til deras fägnad, flickan stupar,
Då hon i nigning sig fördjupar,
At kyssa Tantens Kjortelfåll.

16.

Förtretad öfver denna våda,
Sin plats den stackars *Doris* tar;
Men löjet börjar allmänt råda,
Hon ej den minsta fristad har.
Med bittert skämt man henne plågar;
En synar alt, den andra frågar:
Hvem henne gedt så vackert flor?
För *hvem* hon denna ring bevarar?
Med rådnad *Doris* härtil svarar,
At hon har fått den af sin mor.

17.

I mjugg man börjar henne klandra,
En finner Plumen alt för lång;
Hvad skada! hviskar här den andra,
At kappan är så snäf och trång.

Man ändtlig bryr den lilla ungen,
Til dess hon harmsen, rörd och tvungen,
Til muff och flor och hanskar tar.
Hon hastigt up, til afsked stiger,
Man hälsar hem, hon ödmjukt niger
Och ganska ledsen hemåt far.

* * *

18.

I två Partjer man sig delar,
Hvar gnolar här sin egen tackt.
En flock vid tvänne vaxljus spelar,
Den andra målron har vid magt.
Den köld, som ålderdomen qväljer,
Blir lindrad af två Vin-Bouteiller;
En brasa gör ock hvad hon kan.
Man til en Canapé sig samlar;
En nyckel-knippa hastigt skramlar,
Och strax discoursen ämne fann.

19.

En åldrig Dame sin dosa skakar,
Hon krummar sig och hostar ut;
Hon putsar ljus och jämkar stakar,
Och uppå näsan slår en knut.
En myndig röst hon sedan höjer,
Hvar mine et olikt *Köksgrep* röjer,
Och hvarje ord et *skafferi*.
Sitt hushålds vett hon grundligt visar
Och räknar up båd svin och grisar,
Uti en nätt Oeconomie:

20.

»Om våra flickor ville lära
»Det, som til hushåldskonsten hör;
»Och låta bli at omsorg bära
»Om sådant, som dem intet rör.
»At vilja med i Studier hoppa,
»Men ej förstå en hafver-soppa
»Och grina för en smula rök.
»Det skulle gagna litet mera,
»At flitigt Mamsell Warg studera
»Och blifva ducktig i et Kök.

21.

»Men tiden är nu helt förvänder,
»Mot mina fordna ungdomsdar;
»Man skämmer sina vackra händer,
»Om man i någon sysla tar.
»Vid nattduksbordet ständigt sitta,
»Och trägit uti spegel'n titta,
»Och dagen om gå spänd och rak
»Åt syslan uppå nacken slänga,
»Men flitigt på picknicker flänga,
»Det är uti vår ungdoms smak.

22.

»Ja stackar den i våra dagar,
»Som skall en flicka fostra opp.
»Man vist ej utan orsak klagar:
»Hon kan ej med en ärlig stopp.

»Nu måste Mamsell ha Romaner,
»Men bak och brygd, det är Chicaner;
»Och aldrig ser man på sin söm.
»Stor sak! först man kan göra rosor
»Och bjäbba några Franska glosor,
»Nog får man altid se'n beröm.

23.

»Så får hon smak för vitterleken,
»Vipp skall hon sta och göra rim,
»Det bär nog märke uppå steken,
»När saucen är så seg, som lim.
»Det kan en sten til ondska reta;
»Och ännu mera folk förtreta,
»At man ej något bättre vet.
»Nog tror jag det går an at skryta,
»Men lägg man Versen i en gryta,
»Få se, om soppan då blir fet.

24.

»Nej annat slag, då jag var flicka,
»Jag mins jag hade göra nog,
»Med spinna, väfva, sy och sticka;
»Men tvi som än i penna tog.
»Gud frögde salig man mins anda!
»Han trodde annars allahanda,
»Och ganska sällan var han glad.
»För *Sällskap* han mig gärna gömde,
»Men fick jag *Bref* han mig berömde,
»Ty jag förstod ej någon rad.

25.

»Men hvarför vill man vett predika,
»För denna tidens sluga djur?
»Exempel lär dem göra lika,
»Sen vanan skapt en ny natur.
»Mitt nit jag dock bekant skall göra,
»En sjelfklok svärm bör sanning höra,
»At tiga går omöjligt an;
»Och fast jag ingen ting kan rätta,
»Så får jag dock mitt samvet lätta,
»Som sådan tyngd ej bära kan.

26.

»Hvad synder! Ach, mitt hjerta svider,
»Begår nu djerft mitt fräcka Kön:
»Uti så grufligt bistra tider,
»Fins icke en som går i bön.
»Hvar Christen billigt det förskräcker,
»En bordsbön knapt minuten räcker,
»Ach himmel, hvad för religion!
»I Kyrkan både le och prata,
»Med sockergryn hvarannan mata,
»Och sitta, då de sjunga tron.

27.

»Min Syster! spar din vackra ifver,
Sig yttrar en förfaren Tante,
»Hvad hjelper at man dygd beskrifver?
»De flänga ändå lika dant.

»Lät dem få rasa i sin yra;
»Jag har om annat at bestyra,
»Mitt hushåll ger bekymmer nog.
»Den syslan kan vist, på min ära,
»Båd' mod och hälsa platt förtära,
»Och ge til klagan största fog.

28.

»Af denna tidens vedermöda,
»Hvem är som icke har sin lott?
»Förgängligheten alt skall öda,
»Den fräter både stort och smått.
»Jag vet ej hvad det är som våller,
»At aldrig linne nånsin håller,
»Gud nåde den, som pojkar har!
»I fjol, säg kan man värre höra?
»Så lät jag nya skjortor göra,
»Och nu ä' bara trasor quar.

29.

»Jag hade tänkt at börja väfva
»Långt förr, än någon an i år;
»Men hur man bjuder til at sträfva,
»Det aldrig utur rummet går.
»Gud vet, hvad man skall ta sig före,
»När ej så mycket som et öre,
»För huset nånsin kan bli spardt;
»Man gör just flit at all ting slösa;
»Om ur en brunn man mynt fick ösa,
»Sågs ändå botten lika snart.

30.

Til detta tal et bifall ljuder,
Som ökar vår Matronas nit;
Sin dosa hon kring Laget bjuder,
Och pratar både hit och dit.
Det hör til Könets qvicka anda,
At flera ämnen sammanblanda,
Med lika lycklig Snille-kraft;
At blindvis lasta och berömma,
Och lika fritt i all ting dömma,
Som om en väf med fyra skaft.

31.

En nitfull låga henne bränner,
Som tungans yrsel äggar opp.
Den omsorg hon så vidsträckt känner,
Med klagan får sitt fria lopp.
På verldens rymd dess andackt sväfvar,
Hon för de fräcka nöjen bäfvar,
Som hvarje dag förökte bli.
Kåmedjen mäst dess hjärta sårar;
Hon kan ej hindra några tårar,
För sådant syndigt gyckleri.

32.

Men texten åter snart förvandlas,
Ach du i alt förfarna Kön!
Här nu om idel sjukdom handlas,
Och lutter *Medicinska* rön:

En Dame så lämpligt vet förtälja,
De krämpor, henne ständigt qvälja,
At saken får en dubbel vigt;
Hon för en snufva sig beklagar
Och bannas på så kalla dagar,
Som retat up en gammal gikt.

* * *

33.

Mitt Sällskap nu sin ifver saknar,
Den blir i liten tystnad bytt:
Men snart man ur sin dvala vaknar,
Och börjar fråga efter nytt.
En härvid några suckar gjuter,
Och Laget billigt deraf sluter,
At något hon på hjertat bär;
Kring henne man sig allmänt ringar,
Och med den tysthet hon betingar,
Hon ändtlig' yppar hvad det är.

34.

»Ach! säger hon, mitt hjerta ryser,
»För alt det onda som man hör;
»Jag innom mig den aning hyser,
»At något *värre* står oss för.
»Hur' länge man sig har förskapat,
»Och sjelfva *Necken* efterapat,
»Har han sig med i leken gett.
»Tänk! sista gången på *Maskraden*,
»Så har man mitt i hela raden
»Det *fula Troll* skenbarligt sett.

35.

Min Flock för denna nyhet häpnar,
Det börjar äfven hemdags bli;
Med muff och päls man sig beväpnar,
Mot köldens grymma tyranni.
Man talar om hur tiden lider,
I det til dör'n man sakta skrider,
Och trånga handsken på sig drar.
Man skyndar hem alt hvad man hinner,
Min dank rätt nu i staken brinner,
Och jag mitt afsked äfven tar.

III.

ALCIDES OCH CHLOË.

En ljuflig sommar-qväll, vid solens sista sken,
Jag såg, ifrån sit hem, Alcides skyndsamt hasta,
Och på en blomster-bädd sig trött och enslig kasta:
Nå, sad' han: Himmel! tack, jag ändtlig är allen!
Hur har min själ ej sökt, at någon hvila finna.
En lång och plågsam dag nu ändtlig slutad är:
Jag ilar til min ro, den njutes endast här,
Där minnet lifvas up af Chloë, min Herdinna:
Det är des täcka bild, som inrymt detta bröst.
Min känsla samlar sig, at med min ömhet flöda.
Des hugkomst delar mig en öm och ljuflig tröst:
Jag glömmer alt mit qval och all min fordna möda.
På denna sälla rymd jag först min Chloë såg,
Här är et lyckligt fäldt för Astrilds seger-tåg.
Han knapt sin guda-magt i Chloës ögon tände,
Förr'n han mit offer fick och jag mig vunnen kände;
Min frihet tog sin rätt nog vårdslöst uti agt,
Och hjertat hölt för skam, at misstro kärleks magt.
Af glädjens högsta nåd jag alt hans väsend dömde;
Jag kände at min eld blott öma nögen gömde:
Et himmelskt Majestät i Chloës ögon brann,
Och af des minsta blick mit hopp jag smickrat fann.
Jag trodde, at den kraft, som så mit hjerta rörde,
Från Chloës öma bröst sit ljufva ursprung förde:

At himlen samma eld åt bägges hjertan gedt,
At Chloës tänkesätt var med Alcides et.
I detta glada hopp jag tilbragt några dagar,
Då Damon möter mig och på Ismene klagar,
»Ach, Himmel! ropar han: min kärlek dödar mig:
»Alcides! lät mit qval få yppadt bli för Dig.
»Ismene är et mål för detta hjertats plåga,
»Han ler, med grymt förakt, åt all min öma låga;
»Min kärlek, utan hopp, mig helt förvirrad gör:
»Ismene hatar mig, mit qval Des bröst ej rör.
»Alcides, öme Vän! Din lycka Du ej känner:
»Dit hjerta ömt och fritt blott rörs för Dine vänner:
»Du känner kärlek ej, Du aldrig älskat har:
»Än har Din höga själ sin sälla frihet qvar.
»Lycksalig, om Du den får ständigt lyckligt njuta,
»Då kan Din glädje ej i sorge-moln sig sluta.
»Fly kärleks söta gift! Alcides fly des magt!
Förblinda ej Din syn på plågors falska pragt.
Ach! Damon, det var Du, som först min misstro väkte,
Mit hopp, mit öma hopp, Du då til hälften släkte;
Straxt spriddes i min själ et grymt, et okändt qval:
Jag häpnar för mig sjelf, jag fruktar för mit val.
Min kärlek icke mer min sälhet nu bereder;
Mit öde vredgadt är, det därifrån sig leder.
Det är mig nu et qval, at vara öm och kär,
Då Chloë ej, som förr, sin ömhet för mig bär.
Hvi har jag icke fådt min stilhet längre äga?
Hvi skulle Damon mig så gruflig nyhet säga?
Man är ju lycklig nog, fast tankan vilse for,
Då, i sin bildnings-kraft, man sjelf sig lycklig tror.
Men nu är alt förbydt: mit hjerta alting frugtar,
Och denna Chloës krants jag nu med tårar fuktar:

Förgäfves flätas mer de mjuka blomster-band;
Nej, blomman utaf sorg förvisnar i min hand.
Dock jag vil hemta tröst: et steg jag än vil göra,
Jag vil af Chloës mun i qväll mit domslut höra.
Om jag på detta träd min ömhet nu beskref,
Tör hända, at min eld, min målning lycklig blef,
I denna rena bark, som skal min tro förklara,
Mit hjerta ville sjelf det bästa ordet vara.
Det ville synas här förtvifladt, dygdigt, ömt,
Och säga framför alt: *Har Chloë mig förglömt?*
Min Chloë! se de ord, Alcides vågat skära;
Dit svar betydligt är, det tolka kan Din ära,
Det visa kan Din dygd, det rör Dit ädelmod;
Tillåt Dig ej at se Alcides i sit blod.
Men Chloë kommer sjelf; jag vil mig varsamt dölja,
Jag skal des minsta steg med fiksamt öga följa:
Jag ser til detta träd min Chloës kosa bär,
Där redan långt förut Alcidis hjerta är.
Men, Himmel! hvad jag ser — — min Chloë, Dina tårar.
Kan det väl ges et qval, som sjelfva Chloë sårar?
Mit hjerta svara vil — — jag fruktar för des svar;
Det tror, at af min sorg sin oro Chloë har.
Jag ser et pärle-regn, likt daggens klara droppar,
Som väter Chloës bröst och Blommans späda knoppar.
Mit hjerta denna syn sig tycker ömt förstå;
Det tror, i Chloës bröst Alcidis ömhet rå.
Min kärlek eldar mig, mit hopp sig dristigt öker;
Jag tyks mig lifligt se, at Chloë mig här söker.
Mit hjerta dömmer så: det tycker sig ha rätt;
Men ach! et smickradt hopp kan ju försvinna lätt?
Jag ser, at Chloës syn mot detta träd sig vänder,
Och straxt uti min själ sig fruktan åter tänder.

Jag ryser för det qval, som dödar detta bröst;
Jag både vil och räds, få höra Chloës röst.
En faslig plågo-mängd jag för min syn ser sväfva:
Vid Chloës minsta steg jag känner hjertat bäfva;
Hon läser mina ord — — jag lysnar — — och jag hör:
Alcides, säger hon, Din eld Dig brotslig gör.

Alcides dignar ner, et rop hans tilhåll röjer;
Af ifren åter väkt, en bruten röst han höjer:
Ach, Gudar! hvilken lön för öm och helig tro!
Så kan ock grymt förakt i Chloës hjerta bo?
Ach, Himmel! släck mit lif med denna grymma plåga!
Jag dör; ach, Chloë! glöm hvad djerft jag kunnat våga.
Min känsla svimmar bort: min kropp är redan kall;
För Chloë hjertat dock i döden öma skal.
Jag såg, ach, öma syn, Alcidis fall och smärta:
Han föll i Chloës famn och rörde hännes hjerta;
Det aldrig varet hårdt, det redan blifvet rördt,
Om hon den minsta suck af sin Alcides hördt.
Han börjar knapt til lif de första teknen göra,
Då han från Chloës mun får dessa suckar höra:
Ach, min Alcides! lef; jag Dig min ömhet gedt,
Förlåt, jag vid mit rop Dig ej så nära sedt.
Min mening icke var, Din eld at brotslig dömma;
Jag länge kändt mit bröst för min Alcides ömma.
Men kärlek, öma Vän! det är en grym tyran,
Som hjertats förra lugn i hast förstöra kan.
Knapt denna lågans magt begär och nöge väkte,
Då et oväntat qval min rena sälhet släkte:
Jag såg vid källans brädd; jag såg, och det var nog,
Ismene, rörd och glad: hon skref Dit namn och log.

Jag hastar och jag flyr. Et vitne til min smärta,
Ismene ser mig ej — — det smickrar straxt mit hjerta;
Jag gjuter tårar ut, min ömhet sårad, klämd,
Straxt svär at söka Dig, som ämne för min hämd.
Jag på et ögnablick blir förd af tusend ilar;
Förgäfves sökes lugn, då hjertat aldrig hvilar.
Jag blyges för mig sjelf, och plågan, som mig tär,
Och i hvar droppa blod båd hämd och kärlek bär.
Jag svigtar och jag tryks af hjertats grymma börda,
Jag bjuder ändtlig til, at denna känslan mörda;
Jag flyr de ögna-par, som tändt min öma brand,
De blomster trampas ner, som plockas af Din hand.
Jag finner hemlig ro Alcidis krantsar bränna,
Jag önskar: Himmel! gif, Alcides måtte känna
Den eld, som dödar mig; dock jag har nog förakt,
Som vågar trotsa alt — — men ej Alcides magt.
Jag ser Dig sysselsatt, en blomster-prydnad vrida,
Och straxt mig tyckes se Ismene vid Din sida,
Du fuktar denna skänk med tårar på hvart blad;
Du vet, Alcides, ej hvad Din Ismene gör glad.
Jag ofta sedt et moln Alcidis solar skymma,
Jag hördt Dig sucka fram: *Hon hatar mig, den grymma;*
Men ach! hvad dessa ord min misstro ökat har:
Jag trodde, at Ismene Din kärleks ämne var.
Nog har jag ofta sen med nöge kunnat märka,
At äfven Chloës dygd uppå Dit bröst fått verka;
Men säker, at Ismene Du älskat mer än mig,
Jag hittils har fördölgt hur ömt jag tänkt om Dig.
Nu, i en lyklig stund, jag min Alcides finner:
Min eld, min öma eld, med hopp och styrka brinner;
Jag ser, jag felat har; jag gläds, at det var fel,
Och at Alcidis dygd ej däri äger del.

Vid detta öma tal Alcides tårar flyta.
Jag ser hur Chloës röst kan dödens bommar bryta;
Alcides vaknar up, des vanmagt tar sin flygt:
Han måste ju få lif, i Chloës armar trykt?
Han stammar några ord om Chloë, om sin lycka;
Jag såg, han ur des famn sig hastigt djerfdes rycka.
Förmätne! tänkte jag. Men ach! hvad jag fick se:
Alcides vil på knä sit hjerta Chloë ge.
En okänd tjusnings kraft mit sinne här vid rörde,
Då än jag någre ord Alcides tala hörde:
Min Chloë, sade han, Du all min oskuld ser,
Alcides är Dig kär; hvad kan jag önska mer?
Ach, sälla ögnablick! jag börjar åter lefva,
Då jag en Eden ser, där Chloë är min Eva:
Utaf mit fordna qval min kärlek blifvet vis,
Och *fallet*, som jag gjordt, beredt *mit Paradis*.

1777.

TILLFÄLLIGHETSDIKTER.

IV.

På

MADEMOISELLE

ANNA LOVISA PAHLS

Saliga Hemfärds Dag,

Den 14 Maji 1772, die Coronæ.

1.

Ack himla magt, som våra öden
Och lifvets gränts utstakat har!
Hvi sker att Du igenom döden.
Så snart en ung som gammal tar?
Men gode Gud, jag vet Du så
I nåd och vishet ofta lagar,
Att den Dig aldrabäst behagar
Får snarast hän och till Dig gå.

2.

Nog är det sält på jorden vandra,
När HErrans hand oss leda får,
Att man exempel ger åt andra
Af stadgad Dygd i ungdoms vår;

En sådan Vän vi sakne här,
Ack bästa vän och Syster såta
Har Du oss kunnat så förlåta,
Som altid var så öm och kär?

3.

Jag som Din trogna vänskap njutet,
Vist af Din bortgång saknad har,
Ack nögda tid! som nu förflutet,
Hvi blef min Vän ej längre qvar?
Min ängslan ej beskrifvas kan,
Då jag Din mistning måste nämna
Och nu det ljufva sällskap lämna,
Som bland oss allas tycke van.

4.

Så njut min Vän den sälla trefnad
Du som så snart geck hem i frid;
Men minnet af Din vackra lefnad
Hos oss förvaras all vår tid.
Oss ljuflig tröst den sanning ger,
Att när vi sälla målet hinne,
Vi Dig i Himlen åter finne,
Och evigt aldrig skiljas mer.

V.

Klagan
Vid
MADEMOISELLE
ANNA MARIA BOBERGS
Graf

Den 3 Julii 1774.

1.

Kom Dygdens vänner hit til denna tysta graf!
En blödig klagans ljud i dystra fotspor följer;
Se här en sluten grift en bleknad lämning döljer!
Se här en ädel Vän, som största frögd mig gaf.

2.

Som blommans täcka färg en dubbel vällust ger,
När söta ångors kraft dess ljufva fägring höjer:
Så äfven Dygdens glants et större värde röjer,
När ungdoms eld med vett man i förening ser.

3.

Och Du, min bleka Vän, hur var Ditt väsend täkt?
Hur var Ditt hjerta ömt och Dina känslor rena?
Du kunde lyckans högd med ödmjuk själ förena;
Och ofta värnlös nöd Du hjelpsamt stöd har räkt.

4.

Så kom då, rörda flock, at här de blommor strö,
Som ömma tårars saft för vissnad jämt bevara!
Det blir min ömma rätt at här min sorg förklara:
Här vore Dygdens graf, om Dygden kunde dö.

5.

Jag blöder af de sår, som mig Din död beredt,
Ach Gud! hur skall då ej et Moders hjerta blöda?
Som nu et dyrbart hopp af kär och älskad möda
Så hastigt på en gång i döden slockna sedt.

6.

Men nej, Du ömma Mor, en tröst Du ännu har,
Förqväf Ditt grymma qval, och om Du tröst kan höra,
Så vet at Gud vår Far oss snart skall sammanföra,
Där vår förenings tid ej nånsin ända tar.

VI.

VID
ARCHIBISKOPENS
OCH
PROCANCELLAIRENS
I UPSALA,
HÖGVÖRDIGSTE HERR DOCTOR
MAGNI BERONII
GRAF

DEN 13 JULII, 1775.

1.

Jag ser, hur mänskligheten blöder
Af täta skiftens ömma sår.
Den ro ett jordiskt nöje föder,
Af tiden snart sin bane får.
Just när vår sällhet sig updagar,
När nöjet oss som bäst behagar,
Och hjertat derpå räkning gör;
När hoppet till sin fyllnad hinner:
När lifvets fackla klarast brinner,
En enda fläckt den strax förstör.

2.

Nyss vi den högsta fägnad kände,
Som Himlen åt vårt Samfund räckt;
Men ach! det lif hans mildhet tände,
Nu syns af Vreden åter släckt.

En Himlens Vän från jorden hastar,
Hvars flygt i våra hjertan kastar
Ett frö til saknad, sorg och qval.
Du öde, som så fritt får rasa,
Hvi skulle du din blixt och fasa
Ej spara till ett mindre val?

3.

Men stadna här min rörda anda.
Du kan ej få hvad du begär.
Hålt up med mänsko-tycket blanda
Den magt, som öfver ödet är.
Med mildhet han dig gåfvan skänkte,
Och lika ömt han äfven tänkte,
Just när han gåfvan återtog.
Ej att Försynen blindvis dömma,
Men blott at sakna och att ömma,
Det blir din rätt, och det är nog.

4.

Gack, att en blödig målning gifva
Af hvad din egen känsla rör.
Det bör din ömhet dubbelt lifva,
Att smärtan allmänn känning gör.
Vid slaget, som så kännbart sårar,
Jag ser en flod af idel tårar
Från ögats källor samla sig:
Nu kunna endast de hugsvala,
Och ömmast om den saknad tala,
Som nu tillika sårar mig.

5.

Den del af mänsko-slägtets skara,
Som blott af qval har öfverflöd,
Och liksom föds at offer vara
För armod, uselhet och nöd,
Den syns bestört til grafven bryta,
Att uti häftig klagan byta
Den tysta sorg, som hjertat har.
All dag af hopp den nu förgäter,
Och blott det djup af ängslan mäter,
Som nu dess mistning lämnat qvar.

6.

Lär Samtid din förlust att känna,
Vid minnet af så ädel själ.
Var någon mera öm än Denna?
Mån någon tänkt så rent och väl?
Du som till lofords-målet fikar,
Lär då att skydda dina likar,
Att öfva godhet när du kan,
Och källor utaf mildhet gjuta;
Och se'n en vördad ålder sluta,
Som denne Högtbetrodde Mann.

7.

Mån Den, Hvars död vi nu begråta,
Så sällsynt rum af lyckan fått?
Mån det till heder nog kan båta,
Att äga hänne på sin lått?
Nej, den hvars väsend dygden danar;

Ej lyckan väg till höghet banar;
Han ledes hvart förtjensten vill:
Och all den ära, som Han hunnit,
Han lika säkert hade vunnit,
Om aldrig lyckan varit till.

8.

När vi i tusend suckar brista,
Och klaga vid en älskad graf,
Ett stöd de Lärde äfven mista,
Som ljus åt konst och lärdom gaf.
Han fick den visdom lyckligt samla,
Som vördad lyser hos de gamla,
Och medelåldren sällan når;
Men all den Lärdom, som Han ägde,
Dock mindre än Hans hjerta vägde,
Som knapt sin like nånsin får.

9.

Mitt Kön! kom at Dig värdigt lära
Af Den, som smärtan närmast rör,
Att med en ädel styrka bära
Hvad ödets Herre vill och gör.
Kom, skåda Hennes väsend rena,
Och se, hur högt Hon kan förena
Den ömsta sorg med tålamod!
Hur tyst Hon kan sit qval fördraga!
Det är med Hennes sätt at klaga,
Som dygden får sin ärestod.

VII.

INPROMTU.

Lef lycklig! skyddad af Minerva
Vårt Vittra Sälskaps Värda Vän!
Gör lycklig resa! kom igen,
At dubbel heder Dig förvärfva?
När blödig Vänskap saknar Dig,
Skal Äran minnets låga väcka,
Den drift kan afvund aldrig släcka,
Som Dygd och Snille väckt hos mig.

1775.

VIII.

TILL NYA SÄLLSKAPET VITTERLEK.

1.

Kom all den styrka Äran skänker,
Åt dem dess dyrkan aldrig glömt,
Kom här at tolka hvad jag tänker,
Och lifva hvad min svaghet glömt.
Jag vill en tacksam nit förklara,
Jag gläds at se mig kallad vara
Till medlem i Ett ädelt lag.
Den sällhet denna Flock bereder,
Skall göra mänskligheten heder,
Och gifva Dygden mer behag.

2.

Man här den rena oskuld andas,
Som endast käns af Ärans folk;
Här nöjets lif med nytta blandas,
Och hjertat är sin egen tolk.
Ej irrbloss ögats synprick villar;

Man älskar blott hvad sanning gillar,
Och genom granskning styrka får.
Man här den högd af vishet hunnit,
Som redan allmän aktning vunnit,
Och än till högre värde går.

3.

Till trots mot tidens tvång och möda,
Man väljer här det tidsfördrif,
Som då det ger åt hjertat föda
Kan äfven muntra själens lif:
En lycklig kraft sig här förenar;
Man talar värdigt hvad man menar,
Af visshet tankan styrka tar.
Här paras vilja med förmåga
At tända dubbelt vördad låga,
Som altid brinner lika klar.

4.

Här vet man mänskjosläktet ömma;
Ty här dess Uphof älskadt är;
Man kan ej hjertats plikt förglömma,
Der dygdens öfning är så kär.
Det äfven giör mitt Samfunds Ära,
At vördnad för Naturen bära
Och följa blödighetens röst.
Det ock mitt Sällskaps värde öker
At hvar och en sin sällhet söker
Uti sitt egit nöjda bröst.

5.

Men värda Flock! Hur kan Du tåla
At jag Ditt antal öka fådt,
Som äger knapt en liten stråla
Utaf den eld Ditt snille nådt?
Dock uptag hvad jag mägtar gifva,
Din gunst skall mer mitt upsåt lifva,
Jag hedra skall Ditt ädelmod,
Det skall i tacksam hågkomst brinna,
I detta hjerta skall Du finna
Min vördnad och Din ärestod.

IX.

Till
HERR PROFESSOR LIDÉEN.

Då himlen dygdens kraft vill pröfva,
Så plär Han bruka flere sätt.
För svaga Själars art är profvet mera Lätt;
Men hos de starka har han rätt,
At uti högre grad sin visa stränghet öfva.
Hos Er bör plågan samlad vara,
At ge en ädel dygd et mer fullkomligt sken;
Och denna magt som vill hos Er sitt råd förklara,
För profvet kunde säkert svara;
Ty han ju kände en Lidéen.

1776?

X.

ÖFVER HANS KONGL. HÖGHET KRONPRINSENS FÖDELSE, DEN 1 NOV. 1778.

1.

Du Svenska Folk, som vet at vörda
GUSTAFVERS Ära, Mod och Dygd!
Gläds, at en lycka åter skörda,
Som unnas åt din Fosterbygd.
Se Himlen, vid din önskan färdig,
Se hvilken skänk, din dyrkan värdig,
Han i sin mildhet dig vil ge.
Din längtans tid nu har försvunnit,
Du har den sälla stunden hunnit,
At du dit hopp får upfylt se.

2.

Min *Prins!* hur ljuft Dit folk Du gläder!
Hvad fägnad vid Din ankomst rår!
Den dag, Du först i verlden träder,
Du redan all vår kärlek får.
Den frögd som våra känslor höjer,

Hos åldren sjelf sig lifligt röjer:
Til trots mot vanskelighetens lag,
Han nu på nytt sin ungdom njuter,
Och, då han glädje-tårar gjuter,
Välsignar ömt Din Födslo-dag.

3.

De strålar, Svenska Thronen sprider,
Nu sjelfva kojan lysa opp.
Vi äga nu de gyll'ne tider,
Som varit ämne för vårt hopp,
Den trefne Åbons hjerta brinner,
Sin trogna suck han bönhörd finner,
Han ej en lika Högtid mins;
Han från sin möda sig hugsvalar,
Och i sin tjusning endast talar,
Om GUSTAF och sin unga *Prins*.

4.

Så allas hjertan ädelt röras;
Så lifvar glädjen nu vår själ.
Kring Wasars dyra *Ättling* höras
De ömsta samljud för hans väl.
Min *Prins!* den väg GUSTAFVER banat,
Då de sit Rikes styrka danat,
Det blir Din stråt; Dit lefnads-fält.
Må Du af Deras minne lära,
At det är Kungars största ära,
Sit folk at göra fritt och sällt!

5.

Försyn! som för vår GUSTAF vakat,
Som lagt vår välfärd i Hans hand!
Den sällhet i Hans hägn vi smakat,
Gör evig i vårt Fosterland.
Den Pant, Du af Din godhet lämnat,
Må, til de värf Du Honom ämnat,
Han i Din vårdnad säkert gå!
Lät GUSTAF få Hans ungdom föra;
Så skal Han Sverge lyckligt göra,
Och hela verldens undran få.

1778.

SKÄMTDIKTER OCH EPIGRAM.

XI.

ET LITET FÖRSÖK ÖFVER POETEN B — — R.

Bland de försök jag verlden lemnar,
Blir B — — själ et vittert mål;
Åt honom jag et säte ämnar,
Hvars högd blott höga själar tål:
At stor och Patriotisk anda,
Med B — — Verskonst kunna blanda,
Tyks ensamt vara B — — lott.
Förmätne, som Hans storverk klandrar,
I dina fotspor hämden vandrar;
Kän B — — öl och se dit brott.

1774.

XII.

EPIGRAM.

En ung Student bad et Fruntimmer, som skrifver muntert vers, at skrifva hans caracter, som han trodde blifva mycket fördelaktig: hon tog pennan och teknade straxt både hans habit och själ.

Min Skaldmö! kom mig nu til handa,
At här en smutsig natträck randa*,
Och måla af et slurfvigt hår.
Man dock af ytan ej bör dömma,
Habiten kan en Maro gömma,
Fastän han gömmer här et får.

* Studenten gick ofta hela dagarne på sin kamare i en randig natträck med ostädat hår.

1774.

XIII.

IN PROMPTU.

ÖFVER MIN KNYTNING.

1.

Snart görs en knut, en liten snara,
Ja, det är sant; hvad är det mer?
Men följden dock plär oviss vara,
Man ej af början slutet ser.
Ja, ganska rätt; och hvem vil skryta,
At af en okänd härfva knyta?
Man först des styrka känna bör,
Des jämnhet man ock bör försöka,
Och sen' den kraft med handen öka,
Som knut af lösa yglan gör.

2.

Så bör ock vänskap varsamt ledas
Til seger med försök och rön.
Af granskning bör des rätt beredas,
Gif sen' förtjensten värdig lön.
Lät aldrig eld i vänskap brista,
Af hårdhet kan du lågan mista,

Som förr du så försigtigt tändt.
Det gagnar, at din dygd påminna:
Et utsläkt glöd kan åter brinna.
Men vet, det ganska sällan händt.

1774.

XIV.

LA MATINÉE DE CLARISSE.

1.

Ach! hur kalt, — — gör eld, jag fryser — — —
  Kära Cajsa, hoppa lätt. — — —
Hit med Caffe — — hålt, jag nyser.
  Kom och laga min *manchette!*
Hvar är toffeln, *doux sommeillen?*
  Kam och spegel hit på stund.
Tag en blomma ur *corbeillen* — — —
  Ach! du slog min lille hund.

2.

Öpna luckan: det är dager;
  Vänta, hålt — — först en *prise* snus.
Favorite!* hvad du är mager!
  Drick dit Caffe utan krus.
Cajsa! puder och pomada;
  Spring, så blir du brud i år.
Ach! mit armband, det var skada:
  Nu min Mor sin glädje får.

* Knähundens namn.

3.

Cajsa, nå jag tror du hickar — — —
Hjelp mig då med min *chignon.*
Lystna, hör mit guldur pickar,
Och mit hjerta på en gång.
Vet du, Cajsa, hvad jag tänker?
Jo! jag Damon hjertat ger:
Mins du hur hans värja blänker,
Hur han suckar, när jag ler?

4.

Nå jag tror, at du är galen.
Ingen *pompadour* i dag.
Vet du ej jag skal på balen?
Aldrig gör du mig i lag.
Blåa *robben* och *saloppen!*
Ach! min *plume* hvad den är täck!
Se den lilla hvita knoppen.
Min *trompeuse* har fått en fläck.

5.

Nå jag häpnar — — hör det klappar.
Bon matin ma petite charme.
Snart af köld jag andan tappar;
Rätt nu dör jag utaf harm.
Min *Cousine gratieust* ursäktar,
Une visite mal à propos.
Af en nyhet jag försmäktar:
Quelle surprise! Min vän hör på:

6.

Du ju känner Fru Calista,
Hvilkens Man har spelt *banqueroute.*
Tack, min Ängel, för det sidsta!
Kors! jag bordt sagt det förut.
Tänk hur ödet *lombre* spelar
På *creditens* rika disk.
Bäst Calista intet felar,
Blir des lycka gruflig nisk.

7.

Hännes öde ömt mig sårar.
Ach! des vakra equipage.
Tvänne solar göms af tårar.
Quelle humble esclavage!
Ach! min Vän, ur lyckans armar
Ned i armod blifva sänkt!
Men jag hör at Tanten larmar.
Säg, hvem hade sådant tänkt?

8.

Kasta brefvet bakom spegeln:
Gumman känner hans pitscher.
Hör, hon famlar efter regeln;
Håll god *mine*, *Ma Chere!* jag ber.
Morgonbönen snart upleta,
Tag fram bågen och min söm.
Var nu qvick, min lilla Greta,
Hitta på en artig dröm.

9.

Dock förgäfves mer vi frukta,
Gumman gick min dörr förbi.
Gudar! hännes hårdhet tukta,
Med *colique* och *pleuresie*.
Jag för hännes sälskap fasar,
Som för björnar en Sikter.
Se, hur lilla Moppe rasar;
Vänta då, min Vän! sit ner.

10.

Fåfängt at dig *obligera*:
Du skal äfven på en bal.
Ach! *Ma Belle!* du kan *charmera*,
Kors hvad du är nätt och smal.
Sparsamt ögats eldspjut kasta,
Tänd ej eld i Fröjas Thron.
Cajsa, fort! du måste hasta
Efter handskar ner i bon.

1774.

XV.

APOLLO TIL HAQUIN BAGER

OCH DEN SOM I DAGLIGT ALLEHANDA N:O 71 ÅTAGIT SIG HANS FÖRSVAR.

1.

Så ser jag at det fins en Hjälte
Som vågar sanning ge försvar;
Och djärft mot afvund spänna bälte,
Min ära däri andel tar.
Min värde Son! min käre Bager!
Jag som har sjelf beredt Din Lager
Lär Din förtjänst ock veta bäst.
Jag hört Din Sång man klandra vågar,
Olympens vrede redan lågar,
Och skymfen rör mig aldramäst.

2.

Jag ensamt har i hög förmåga,
At dana Dina Likars vett,
At ge på Snillet sådan råga
Som jag åt Dig min Bager gett.
Jag lika rättvist alla tider

En stråla utaf mildhet sprider,
I Rom jag skänkte Maro salt.
Och at ej Sverges väl förglömma,
Så vil jag at man skall berömma
Min ära uti Bagers Malt.

3.

Du som Din ifver täckts förklara
At denna Älskling göra rätt,
Du för min nåd et mål skal vara,
Jag skall Din tank-kraft göra lätt.
En Aganippe jag vil bereda,
Som skall fördolda ådror leda
Från Bagers Tallstrunt til Din själ.
En särskild drift utaf Din anda
Skall uti *Dagligt Allehanda*
Bereda Allmänhetens väl.

4.

Jag skall Dig ock den konsten låfva,
Som förr min nåd åt Bager gett.
Om Du vil vaka eller såfva,
Skall dock Ditt Vers-behag bli et.
Som Han Du värdigt skall behaga,
Blott afvund skall i tvifvel draga
Din rätt at bli hvad Bager är.
At Er med sämja ock benåda,
Så vil jag kröna Eder båda,
Med mina egna Lagerbär.

5.

Men den som intrång vågar göra
På Bagers vittra Handels-frägd,
Den skall min hämnd til Norge föra
För evigt, utan hopp om lejd.
Och den mot honom dristar fäckta
Jag dömmer at af törst försmäckta;
Men Du som Bager fredat har,
En daglig klunk jag Dig skall unna,
Så länge Bagers Starköls-Tunna
Har någon enda droppa qvar.

1775.

XVI.

APOLLO YTTERLIGARE TIL HAQUIN BAGER,

I ANLEDNING AF HVAD I DAGLIGT ALLEHANDA N:O 142 FINNES INFÖRDT.

1.

Då *Bager* kan den magt förgäta,
Som honom känd och hedrad gör:
Då han på Gudar vågar träta,
Och blott til missbruk Harpan rör,
När sjelfklokt han min höghet glömmer,
Sin ådra til min nesa tömmer
Och vränger näsvist så min nåd;
Mån ej min vrede då bör brinna
Och han sig billigt straffad finna,
För detta illskna öfverdåd?

2.

Jo djärfve! Du skall värkan röna,
Af brottet som du öfvat har:
Jag bör väl Snillens eld belöna,
Men ock min ära ge försvar.
Förmätne! Kom din dom at taga,

Min nåd kan ej den rätt försvaga,
Som jag min Gudom skyldig är.
Vet Usling! blixten dig skall röra,
Jag skall ditt straff så känbart göra,
At Gudars magt du frukta lär.

3.

Mitt välde skall dig billigt aga,
Du skall för löje offer bli;
Man skall uppå Cadencen klaga,
Och gispa vid din *Poesie.*
Du skall af *motgång* altid lida,
Ditt *Öl* sig uppå råsten vrida,
Och uti ständigt grummel stå.
Du skall af *Fäsot* känna plåga,
Beskattas öfver din förmåga,
Och all slags *Inqvartering* få.

4.

Din höga känsla skall du mista,
Ditt Snille få et ynkligt slut:
Dig skall beständigt *rimslut* brista,
Liksom dig tankar tröt förut.
Processer sku sig dagligt väcka,
Et ondt det andra handen räcka,
Och dig besvär och möda ge,
Din *Qvarn* skall altid väder tryta,
Som ej förmår at genombryta
En stor och yfvig *Pihl-Alee.*

5.

Så lär då at min vrede frukta,
Och gäcka längre ej min magt,
Vet hur jag kan din djärfhet tukta
Och tag din välfärd rätt i agt.
Om du dig mer i faran ställer
Och det min ära åter gäller,
Et större straff dig förestår.
Men om dig denna dom får varna,
Skall *Ölet* med din *Vers-konst* klarna
Och hedra dig i många år.

1775.

XVII.

ÖFVER EN FRUNTIMMERS SUCK.

1.

Då mina likar sig beklaga,
Kan då mit hjerta vara kalt?
Nej: mänskligheten har befalt,
At del i deras plågor taga.
En suck kan billig ömkan väcka;
Naturen snart man bifall ger.
Men ach! hur lär den röras mer,
Då suckar höras bland de täcka!

2.

Mit öga nyss Celinde följde
Ur verlden til des cabinette,
Den skönas bröst en oförrätt,
Inom et tilspändt snörlif dölgde.
Hon nu bland de förtryktas tal,
I ensligheten sig vil sänka
Och blott uppå den motgång tänka,
Som nyss hon lidet på en bal.

3.

I djupet af en smärtfull dvala,
Jag denna skönhet skåda får:
Från ögat då och då en tår,
Ger hänne äntlig rum at tala.
Ack! brister hon förtvifladt ut:
En ohörd skymf mit sinne plågar,
Och vreden, som i hjertat lågar,
Kan knappast med mit lif ta slut!

4.

Jag ren Celindes smärta delar,
Fast ämnet än mig okändt är,
Alt en förtviflad utsigt bär,
Hvad är som då den sköna felar?
En suck från hännes hjerta flyr,
Som tyks på mina frågor svara
Och ändtlig smärtans vidd förklara,
Som var *en rubbad Coeffure.*

1776.

XVIII.

RIMFYLLNING.

På mänsklighetens fält, där millioner — — *streta,*
Hvar en vil någon ro och någon lycka — *leta.*
En bråkar uti gräl och grånar vid sin — *bok;*
Men den, som läser mest, är altid största *tok.*
En an i dubbelt öl sit största nöje — — — *andas,*
Och trifves aldrig väl, där vin och kort ej *blandas,*
Då en sin lycka tror i P - - - - - s magra *prat;*
Men korpar bruka ej, som förr, ge folket *mat.*
En del ha all sin ro, at andras heder — — *hata*
Och sprida rykten ut på både gränd och — *gata.*
En annan trotsar alt med några tunnor *gull,*
Och räknar sin förtjenst utaf et kylsigt — *hull.*
En svärm sin glädje ta i supa och i — — — *svärja,*
De all sin lycka satt på udden af sin — — *värja;*
De uppå lyckans ban ej tro sig komma *fort,*
Om ej af lappris verk de flere fredsbrott *gjort.*
Det gifves ock en hop, som svänger på det *hala,*
Som vid Sciencers djup på brädden stå och *gala:*
För dem en redig sak bör låta som en — *dröm,*
Ju mera confusion, ju mera stort — — — *beröm.*
En vil i underverk, sin bildnings-gåfva — *visa,*
De ljuga oförsynt om Turk och Drotning *Disa.*

Volumen af en lögn blir trodd, om han är *stor,*
Och då vår lärda verld plär skrika ut, jag *tror.*
Det sällan någon gifs, som fel vil mänskligt *rätta,*
Som gör sig heder af at fler i heder — — — *sätta,*
Som sannings klara ljus ur mörkret letar *fram,*
Och anser gåtors gräl för Philosophers *skam.*

1776.

SKALDEBREF

TILL

H. C. SCHMITERLÖW.

XIX.

Monsieur!

Lär snillets Vän at hos mitt kön
Ej alt för snart på löften lita;
Den vårdslöshet Ni mig kan förevita,
Er härom gifvit säkra rön.

Af detta ingångsspråk Ni bör den ånger se,
Som en försummad plikt et tacksamt bröst kan ge
Jag söker ej mitt brott i fåfäng ursäkt gömma;
Men om jag fela kan, så bör Ni kunna glömma.
Ni vet hvad svaghets lott som jämt hör könet till,
Ej Hjernan altid kan hvad Hjertat gärna vill.
En så förtretlig strid jag altför ofta känner,
Den giör mig harmsen sielf och retar mina vänner;
Men fast än Snillets eld hos mig ej lysa kan,
Så bör jag dock till trots mig ändå gripa an.
Den gud som Skalders eld så rikligt Er förkunnar,
Så sällan af sin magt mig något bistånd unnar
Och då jag någon gång en liten gnista får,
Den ingen tanka ger och knapt till rim förslår.
Mitt lilla rimförstånd sig sielfklokt ämnen väljer,
Jag dyrkar Episk eld och skrifver Thé-conseiller,
Och då med tankans lopp jag giordt mig långt besvär,
J mina vittra värf jag aldra magrast är.

Jag af så trotsig drift den tankan billigt fattar,
At offer af mitt kön Apollo föga skattar.
Men Er hans värda vän som äger hans försvar,
Jag med så mager text för länge tröttat har.
Till ämnets rätta mål jag ändtlig bör mig vända,
Om och en ny förtret Er dervid skulle hända;
Fast i Ert Skaldebref jag all den styrka ser
Som från Critiquens våld bort kunna freda Er,
Nog djerf jag lika fult törs klandra der Er lära;
Ni handlar obetänkt mot SkaldeGudens Ära,
Ni smickrar en person som sällan kändt hans nåd,
Säg fruktar Ni ej hämd för dylikt öfverdåd?
Med Bagers kjärfva ton förliknar Ni Ert snille,
Till hämd har Guden fog, om han Er hämna ville.
Är det at yrka rätt den gåfva han Er gedt?
Nej återtag Ert ord och vet Ni Er försedt.
På bygdens rena smak Ni äfven dristigt klagar,
Ni skattar Stadens larm för Edra sälla dagar,
Uti Ert glada lugn Ni ej Er fördel vet,
Mån slika tankesätt väl anstå en Poët?
Hos Snillen af Er art bör sådant knot försvinna,
De böra lika högt i stad och landtbygd brinna.
Jag vågar banna Er och fritt Ni vredgas kan,
Men tiga för mitt kön det går omöjligt an.
Min hjärnas svaga lott jag vid min ifver glömmer,
Då nu jag för Ert fel Er genast pliktfäld dömmer;
Men bygdens ljufva ro som Ni förklenat har,
Jag dyrkar alt för högt at icke ge försvar.
Ej nöjd med hvad Ni sist uti Ert bref förklarat,
Der Ni et kalt beröm för Landets smak bevarat,
Jag påstår äfven det bör räknas för ett brott,
Då bygden blott till slut så sparsamt loford fått.

Jag nu till dess försvar mig dristigt vågar sätta,
Det skall Er heder bli at detta felsteg rätta,
Och just det tidsfördrif Ni vågat djerft försmå
Skall af Er egen hand sin rätta målning få.

Monsieur!

Je me flatte que Vous ne prendriez pas mal la proposition que Je Vous fait. Ayez la complaisance de payer mon audace, par la bontè de m'obeir. Le Dieu qui Vous protege ne laissera pas a guider Votre main sur les baux traçes du printems. Il Vous donnera sans doute, bien des fleurs, pour parer un Ode Champetre. Tout le Parnasse Vous en remerciera, soyez en assurè.

Je me prend la liberte de Vous envoyer a present mon Thèconseille, en peu J'aurai le plaisir de Vous faire part de quelque poesies d'autre goût. J'ai L'honneur d'étre toujour

Monsieur
Votre tres humble servante
AnneMarieMalmstedt.

Upsal le 5
de Mai 1777.

Excusez favorablement mes griffonages.

XX.

Monsieur!

En ren och tacksam drift min känsla eldat har,
Jag af mitt fordna fel har ingen oro qvar.
Ert vittra Skaldebref en ursäkt mig vill skänka,
Som värdigt visar mig hur ädla själar tänka,
Jag ingen ånger har, jag vunnit vid mitt brott,
Då jag utaf dess grund Ert värde känna fått.
Just då med största fog, Er oförrätt att hämna,
Ni från Er tanka stängd i glömska mig bort lämna,
Jag ett förnyadt prof af eder godhet ser,
Som för Ert hämdesätt mig billig aktning ger,
Utaf så vackert skjäl jag ville Er berömma;
Men rädd at mitt beröm Ni vill som smicker dömma,
Jag häldre innom mig ett loford dölja bör,
Som fast så högt förtjent Ni dock med ledsnad hör.
Det är en allmän sed Poëters mängd beskylla,
Att för ett lämpligt rim sitt mål för starkt förgylla;
Men af så fintlig konst min enfald icke vet;
När hjertat tala bör, då är jag ej Poëte.
Uppå Ert Skaldebref hvad kan jag Eder svara,
Som all min tacksamhet Er värdigt skall förklara?
Ni ofta smickrat mig men dock ej sanning spart;
Ni bannar könets sed och löftens svaga art.
At ej för dylikt fel mig mer i fara sätta,
Så vill jag nu för Er i korthet här berätta,

Hvad hinder och hvad skjäl mig någon ordsak giordt,
At glömma bort en plikt som redan fyllas bort.
Utaf det vackra kön jag äger några vänner,
Af hvilkas vänskapsprof jag deras svaghet känner,
Men lappri, lika godt, de komma dock ibland,
At tala om en robe och några vackra band.
Jag dem med aktning hör de Nya modes förtälja;
Det ämne mäst dem rör må de ju fritt få välja.
At hvässa mit begrepp jag alt mitt bästa giör;
Men kan ej altid dock begripa hvad jag hör.
Man stundom något nytt på bane artigt bringar,
Som då det ändat är, en gispning af mig tvingar.
Men himlen vare lof som ämnen nog dem gedt,
Utaf den väderlek han dessa da'r beredt.
Man bryr mig för det tvång jag i mitt väsend röijer,
Man säger at min hatt sig ej på modet böijer,
Jag visar dem en bok, man skriker fy hvart hän!
Ni altför ängslig är, ni måtte ha Migrain.
Vid detta vreda rop mitt sällskap mig vill lämna,
Jag åter ensam blir. At på mitt tvång mig hämna,
Jag hastigt med et ark, en penna mig förser,
Mitt glada upsåt blir at skrifva få till Er.
Re'n i min hjärnas hvarf det första rim sig giuter,
Jag lifvas af den kraft som Skaldens känsla njuter.
Jag slutar re'n en rad, en annan börjas på — — —
Det klappar — — en visite — — jag hälsas med et nå! —
Jag vet ej hur så jämt ni ständigt skrifva gitter,
Ni kan en sjukdom få, om ni så stilla sitter,
Kom följ då med oss ut at rena ert förnuft,
Det snillets styrka gör at hämta litet luft.
Jag på så mogit råd i fåfäng tvekan blifver,
Och till betänkningstid man intet rådrum gifver.

Jag flor och kappa tar och redan färdig är,
Då till vår kungsträgård nu kosan genast bär.
Man under lustigt snack det vackra hemvist röijer,
Der under konstens hand Naturens prakt sig böijer.
I denna tvungna drägt hon dock en skönhet har,
Som snart min hela själ fullkomligt till sig drar.
En mängd af täta träd sin jämna sträckning följer,
Och i sitt gröna hvalf en lagom kyla döljer,
Man här för solen giömd sig någon hvila ger,
Der med förtjusad hog man vårens fägring ser.
På trädens rika topp der solens strålar glittra,
Jag hör en lycklig svärm så ömt och ljufligt qvittra,
Och då från denna flock jag nöjet tolkas hör,
En del utaf dess fröjd mitt egit väsend rör.
Förtjust jag skyndar mig min röst med deras para,
At Vårens täcka prakt och hjertats ro förklara.
Jag sjunger, men min sång med mindre ömt behag
Sig fåfängt blanda vill med foglars qvitterslag.
Till annat tidsfördrif min håg sig ändtlig väuder,
En glättig skaldelust jag bland mitt sällskap tänder,
Et rim jag börjar på som hvarfvet går omkring,
Och värsens värde blir at säga *ingenting*.
Bland alla nöijens val bör skalders nöijen gälla.
Om ådran har sitt lopp ifrån St. Eriks källa
Ell' om min Aganippe från Malmö räknar sig,
At rimma lika fult en vällust är för mig.
Men ni som ädelt vett med snillets eld förenar,
Som Smakens täcka höjd med uplyst granskning renar,
Mån af de tidsfördrif jag velat måla Er,
Ni vid så mörka drag min rätta mening ser?
Jag sagt alt hvad för Er jag kan till ursäkt säga,
Ni mina hinder bör med godhet öfverväga.

Kanske Ert tålamod jag altför tröttsam blef,
Om för min tystnad än jag flere skjäl beskref.
Jag derför längre ej vid detta mål vill dröija.
Jag vill en tacksam hog på annat sätt förnöija.
Apollos vackra Son! det bref Ni ägnadt mig,
Till denna rena drift nog ämnen har i sig.
Då Ni Er möda gedt en dristig önskan lyda,
Och bygdens ljufva ro med Snillets lätthet tyda,
Hur skall jag tolka rätt det nöije Ni mig gedt,
Då jag et litet fel så ädelt rättadt sedt?
Den ånger Ni så väl i hvarje rad förklarar,
Tillräckligt för Er smak och mot min önskan svarar.
Jag ömkar Er min vän som landet lämna bör,
Just då Naturens prakt dess högsta fägring giör.
Den tunga Stadens luft Ni tvungen måste draga,
Er billig ordsak ger at vid Er mistning klaga,
Och saknad af den ro som nyss Ni njuta fått,
Et ledsamt skäl Er ger at skilja ondt och godt.
Ni saknar Skogens lugn och edra tysta dalar,
Och stadens granna qvalm Er ledsnad ej betalar,
Der knapt ni fägnas får af dagsens vackra ljus,
Som nästan skymmes bort af Torn och höga hus.
De Nectergalars hop som här sin sång vill blanda
Det är den bytings svärm som sälja *Allehanda*,
Med denna morgonsong ni dagligt väckes opp.
Och under stoij och larm ni mäter dagens lopp.
At Edert öde mer med ängsligt sorl förvärra
Hörs stundom slamra fram en rankig åkarkjärra,
Mig tycks jag lifligt hör det dön som Eder bryr
Uti det hvälfda loft der Ni Er boning hyr.
Bland världens buller stadd, jag billigt Er beklagar
Som lyckligt ämnad är till mera sälla dagar.

Lät Sala då en tid Ert hemvist åter bli,
Som icke Städer lik är både sund och fri.
Uti det glada hopp att snart Ert sällskap njuta,
Får ändtlig nu mitt bref jag till Er lycka sluta.
Som redan altför långt törhända tröttat nog,
Och derför ändas bör med aldrastörsta fog.

Voici Monsieur un amas des idées mal arrangées mais comme je ne suis qu'une rimeuse, j'espere que Vous auroit la bonté, de m'excuser ma foiblesse. Je Vous sois forte obligée de la charmante Elegie dont Vous m'avez regalée et Je Vous demende pardon de ce que je ne sois pas en ètat a presens de Vous envoyer quelques Poésies de ma Fabrique. J'ai pourtant presque finis ma traduction de la lettre de Didon, la quelle J'aurois l'honneur de Vous enoyer comme Je le crois avant Votre départ pour Upsale. Pardonnez Monsieur, a tous les defauts qui règnes dans cette lettre Poétique. Je sois avec respect

Monsieur

Votre

treshumble Servante

Anne Marie Malmstedt.

Upsale ce 13 Juin
1777.

XXI.

Monsieur!

Non ce nest ni ingratitude, ni manquement de Lestime que je Vous doit Monsieur qui ont fait mon silence. J'ai eut L'honneur de receoir Vos Lettres et Les deux premieres sur tout avec une satisfaction sans egal; mais comme j'ai èté malade presque tout ce tems, je n'ai pu avoir L'honneur et Le plaisir de Vous en faire mes reponses. A présent je sois tant soit peu restituèe, et Je ne manquerai pas, de Vous tourmentèr de baucoups de Lettres rimès si Vous avez La complaisance de m'accordèr encor La Libertè de Vous en adresser. Je Vous prie de ne regarder ces Lignes comme d'autre chose q'une petit billet de Lintervalle. Je me flatte d'avoir le contantement de dèsarmèr Votre Juste Colere par des epitres plus interessantes. Cependant Je vous Conjure de pardonner mon Silence.

Lät icke krigets Gud men blott Apollo väcka
Den drift som Eder penna styr,
Ty vreden som Ert sinne bryr,
Bör då mig billigt mer förskräcka:

All hämd utur Er tanka slå,
Besinna blott hvad olik styrka,
När knappast jag *en* Guda magt tör dyrka,
Så äger Ni beskydd af *två*.

Monsieur Votre
tres humble Servante
AMMalmstedt.

a la hast.
d'Ups: ce 23 Sept:
1777

P. S. Excusez Monsieur de ce que Jècris si mal. Je Vous en prie.

XXII.

Monsieur!

Rien n'est si pur et si agreable que le plaisir qui m'enchante tout fois que j ai L'honneur de recevoir des Lettres de Votre main. Soyez assurè aussi que je les conserverai toujour, comme des marques d'une amitie qui m'honnore autant qu'elle me faite un plaisir precieux. Je Vous rende Grace Monsieur pour les charmes que j ai goutèe aujourd'hui de Votre derniere epitre. Dieu mercie je me porte assez bien pour avoir l'honneur de Vous en repondre quellques paroles qoique foibles; car le mal de tète qui m'a tant tourmentè, reste encore avec un confusion, un peu trop Poètique. Mais! Vous avez etè malade Vous même Monsieur? J'en ai beacoup de regrèt. Jai crüe que j'aurois seule a me plaindre sur ce point.

Den magt som grym och vild till mänsklighetens plåga
De ilskna febrars våld har fått i sin förmåga,
Som plär i Frossors brott med fasa frugtad bli
Och röijer all sin hämd i gikt och Pleuresie,
Den mig uppå en tid med all sin hårdhet hotat
Och en förkylning grymt i detta väsend rotat,
Som uti vanmagt vist en trög och envis art,
Men ändtlig lämnadt mig med ganska långsam fart.

Jag icke vill den tid beskrifva,
Som jag i ledsnad fådt fördrifva,
Då ibland Soppors haf jag ödets hårdhet kändt,
Och all min hog från mänskjor vändt.

Nej bort med slika sorgsna griller,
Doctorer, örter, mos och piller,
Alt hvad som är med slikt bemängt
Är från mitt ämne utestängt.

Till hälsans ömma gud jag vill min andakt höja
Som velat med sin nåd mig åter nu förnöja,
Men jag ej blott för mig nu denna lofsång gör,
At Er han vårdat har mig ock till glädje rör.

Apollos Vän! Hur har ej lika
Sig Ödet vist mot oss på denna bistra tid,
När Hälsans gud mig velat svika,
Ni äfven saknadt har dess frid.

Hvi skall Ni plågors hot förfara?
Er Hälsa som Ert Hjertelag
Och lik Ert Snilles Vackra dag,
Bör ständigt ju fullkomlig vara.

Voila Monsieur ce que Je pense et ce que je souhaite avec beaucoup d'ardeur. Ne soyez donc jamais tourmentè des maladies et gardez Vous bien de ce *LofÖn* qui Vous a causè tant de peine.

Je m'en vais finir a presans cette petite epitre que n'egale qu'a loin celle donc Vous m'avez honnorèe. Laquelle je reliserai encor beacoup des fois pour affermire encor mieux s'il est possible L'estime est L'Amitie avec lequelles jai L'honneur d'etre toujour

Monsieur Votre

vitement
d'Upsal ce 3me
d'Oct. 1777

tres humble Servante
AnneMMalmstedt.

Soyez le très bien Venu en Upsale Monsieur. Je Vous dit ceci de la part de toute la Parnasse, qui Vous attande a bras ouverts.

XXIII.

Monsieur!

Soyez volage tant qu'il Vous plaira en choix de Vos demeurs, Vous ne le serez jamais en amitiè. Je rende grace a Votre bonté qui ne se lasse a pardonner a mes defauts. Crojez Vous bien qu'on peut avoir une conscience plus pésante que la mienne? Vous me donnez des lettres superieures et moi je n'y reponde rien. Je me taise, et quand je veux y repondre, c'est ce fatal *rien*, qui suis touts les traces de ma main. Monsieur! je sois ambitieuse et en Vous écrivant je voudrois bien m'elévér a la veü de Votre Genie; mais je me perde, et souvant je jette la plûme bien déconcertée de ma foiblesse. Aujourd'hui je ne la jetterai pas, je l'ai jurée, dussai-je aussi montrer tout le vuide de ma pauvre cervelle.

Med billig harm och vredgad ifver,
Ni Snillets vän mig banna bör,
Som först så ganska sällan skrifver,
Och när jag det då ändtlig giör,
Ni deraf föga road blifver.
I dag vid ganska slätt humeur,
(Det versen nog till känna gifver)
Jag Skalders harpa ängsligt rör.
Men Ni min svaghet dock bör skona,
Lät af de klena ljud Ni hör,

Er Skaldmös vrede sig försona.
Hvad nöje har jag qvar, om hon af vrede dör?
Jag vet jag henne förolämpat;
Ty när hon sjungit ömt och täckt,
Min tystnad hennes låga släckt,
Men måtte hennes hat bli dämpat,
Och hennes lif för mig å nyo återväkt!

Ni som Ert snille kan befalla,
At lysa alla dar på lika lyckligt sätt,
Som äger en så ädel rätt
At Skalders Gud till Edert bistånd kalla,
Förvägra ej at med Er sång,
I bland mitt sinne ömt förnöja,
Och om min tacksamhet sig skulle tvungen röja,
Så är det blott för det at rimmet den skall böja,
Men hjertat känner intet tvång.

Pardonnez Monsieur a ma Rapsodie et n'y regardez que les sentiments de respect et de reconnoissance avec les quelles Je reste toujours

Monsieur

Votre
trés humble servante
ANNE M: MALMSTEDT.

Ups: ce 5me
de Mai 1778.

Jai jettés un coup d'ouil sur cette lettre, apres l'avoir écrit, et Je la trouve miserable. Excusez moi, au nom de dieu!

XXIV.

Monsieur!

Jag för en ädel vän i dag min penna skär,
Bort främmande och tvång, bort alt hvad hindra plär,
Jag helgat denna stund åt stillhet och mitt hjerta,
Det nöjet njuta bör, det känner ofta smärta.
I vänskaps ljufva band det hämta vill sin tröst,
Hvars eld min vällust gör och näres i mitt bröst.
Du fina mänskjo-vett som kunnat möjligt göra
At med en bortrest vän ibland et samtal föra,
Din styrka prisas bör, den hjärna heta stor,
Som lyckligt skapat har det första Post-Contoir.
På tidens falska ban när ödet oss vill skilja,
Lät vänner oss till trots för ödets hårda vilja,
Med pennan och et ark åt sinnet lättnad ge,
Och skrifva då man mer ej kan hvarandra se.
Min vän, Er vare tack, ni följer denna lära,
Ert ädla tänkesätt har deri satt sin ära,
På nytt jag et bevis utaf Er vänskap har,
Och på Ert Skaldebref se här et välment svar.
Ni ber mig roa Er, hvad ämne kan jag leta,
Som glättigt och som qvickt ej skall till gespning reta?
I denna bistra tid jag intet artigt vet
At kunna muntra er uti er enslighet.
Nog borde något nytt jag kunna er förtälja,
Det hör mitt slägte till at slika ämnen välja.

Men till min egen harm jag tillstå får (gu nås),
At jag i slika mål ej stort på könet brås.
At man vår klädedrägt i nya skrynklor lagar,
At släpet jämkas skall och nya veck på kragar,
At ingen mössa mer får skymma bort vårt hår,
Se det det nya är som jag i hast förmår.
Att L----- ännu i Stockholms Posten lufvas,
At hvad han ej har nytt af gamla infall stufvas,
At uppå denna tvist ej nånsin må ta slut,
Är hvad jag säga kan och hvad ni vet förut.
At bland den vittra flock hvars altar sjelf ni hunnit,
Jag svag och oförtjent har äfven burskap vunnit,
At jag med rädda steg till denna boning gådt,
Der jag med klena svar min qvinlighet förrådt,
Alt detta är ej nytt, jag får det dock berätta,
At säga hvad jag vet skall dock mitt samvet lätta.
Men i Ert tysta lugn Ni illa road blef,
Om nöjet hämtas skall af mina usla bref.
En tid jag slösat har at bleck och papper öda,
Men ändtlig sluta fått mitt arbet' och min möda,
Arsène i rimmad drägt nu ändtlig färdigt står,
Och på Theaterns fält nu snart sig visa får.
Hon ren med fulla steg till verldens åsyn hastat,
Om ödet i dess väg ej grymma hinder kastat,
Men Karsten fängslad blef i febrars tyranni,
Der länge han har spelt en ängslig Tragedie.
Han verlden och Baptiste utur sin tanka slagit,
Och plågans tunga ok med tåligt sinne dragit.
Baptist, dess trogna bön nu himlen ändtlig hör,
Hon får igen sin vän och vi en god Acteur.
Se slika händelser mig än i Stockholm hålla,
Det tycks som ödet sjelf mitt upsåt vill förhålla,

Jag yrkar på min färd, den skjutes alltid opp,
Med nöjen och besvär, med löften och med hopp.
Det yrke jag har valt mig tycks bedrägligt vara.
Jag ökar utan frugt de arma snillens skara,
Som mödsamt nöta ut båd anda, lif och själ,
Blott för den ringa lön at hetas rimma väl.
Nej lyckan och min vinst jag mera bör bevaka,
Jag går till min Natur och könets gräns tillbaka.
Af hjernans toma gräl man ingen föda får.
I toffsar, flor och bjaffs vår lycka nu består.
I gyckeldockors här, jag gillar ert exempel,
Ifrån Parnassens höjd jag flyr till Smakens Tempel,
Men skall då jag med sorg från Pinden afsked tar,
Behålla några rim till vänners nöje qvar.

J'ai l'honeur d'etre avec beaucoup de l'estime

Monsieur,

Stockholm ce 9 d'Avrille 1779.

Votre Treshumble Servante
ANNA MARIE MALMSTEDT.

XXV.

DIDO

TIL

ENEAS.

HEROÏDE.

ÖFVERSÄTTNING

UTUR

OVIDIUS.

UNDERRÄTTELSE.

Dido, Prinsessa af Tyrus, var gift med *Sichæus, Herculis* Präst, hvilken af hennes Bror *Pygmalion,* som ville bemägtiga sig hans rikedomar, blef mördad vid sjelfva Altaret; hvarefter hon, för at undvika denne sin Brors grymhet, såg sig nödsakad, at lämna sit fädernesland; och anlände med stora skatter til Libyen, hvarest hon köpte sig et landstycke och bygde Staden Carthago. En häftig storm ditförde Eneas, som jämte sit medfölje undsluppit elden vid Trojas förstöring. Dido ansåg deras ankomst med nöje och tilböd äfven Eneas sin Spira, hvilken hon med en öm kärlek förbant honom at emottaga: Men Eneas, som ämnade sig til Italien, ryggade snart de löften om beständighet, hvarmed han, under en förställd ömhet, hade förblindat henne, och bestämde sedan sin resa från Carthago. Detta hans beslut utgör ämnet för hennes klagan: och då hon ej kan beveka honom at förändra sit upsåt, dödar hon sig sjelf förtviflad med et svärd, som denne otrogne Trojanen hade skänkt henne.

DIDO TIL ENEAS.

SOM Svanen klaga plär, då han vid stranden hvilar,
Och, under sorgsen sång, til sin förvandling ilar;
Så äfven nu mitt bröst det sista utbrott gör:
Jag yppa vil mitt qval; jag klagar och jag dör.
Du grymme, som dig djerft utaf ditt brott förnöjer!
Jag ej at röra dig min ömma klagan höjer,
Men sen jag redan sjelf förlorad är förut,
Jag äfven några ord förlora må till slut.
Du reser.... ingen ting ditt upsåt kan förstöra,
Ej DIDOS qval förmår, at dig til ömkan röra;
Och under samma vind, som nu din kosa styr,
Ditt löfte på en gång med dina segel flyr.
Den, som af ädel drift din lycka velat öka,
Du lämnar, för at nu et okändt rike söka:
Carthagos stolta torn förnöja dig ej mer,
Du anser med förakt den spira man dig ger.
Til nya äfventyr förmäten du dig ämnar,
Och åt et ovisst hopp dig flycktigt öfverlämnar;
I stället för det land, som redan hör dig til,
Du kring de vilda haf et rike söka vil.
Men om til önskad hamn dig vädret skulle föra,
Hvem lär dock af sin thron dig villigt offer göra?
Hvem lär af ädelmod sit Rike och sit Land
Med nöje lämna bort uti en okänd hand?

Förr än, i detta fall, du kan ditt upsåt vinna,
Det för dig återstår, at än en DIDO finna;
At åter röja få ditt falska hjertas art,
Och ge et löfte bårt, som glömmes lika snart.
När skall du få en Stad, der du som här kan råda,
Och öfver folk och land, från egna murar skåda?
Och om du detta mål kan vinna utom mig,
Du ej en Maka får, som lika älskar dig.
Jag brinner utan hopp och med den ömsta plåga,
Liksom et offer tärs utaf sin helga låga.
ENEAS! jag din ed mig jämt til minnes för:
Du rubbar dagens frid och natten sömnlös gör.
Du döf och otacksam ej minsta tröst mig unnar,
Men idel trolöshet mitt hjerta grymt förkunnar;
Och fast du i ditt bröst så mycken hårdhet bär,
Min kärlek af din bild, ditt väsend dårad är.
Med alt mitt ömma qval, ENEAS mig behagar,
Jag på hans trolöshet, men ej på honom klagar;
Jag honom mot min eld, mot äran brottslig ser,
Men sen jag klagat har, jag älskar honom mer.
Se *Venus!* alt det qval jag för din Son skall lida;
Lät honom icke mer den ljufva eld bestrida,
Som han mig skyldig är och som du tända kan,
Mitt hjerta vägrar mig, at älska någon an.
Lät honom af sit brott til ädel ånger föras,
Om han et hjerta har, så bör det kunna röras;
Men ... med et flycktigt hopp jag sjelf mig nu bedrar,
ENEAS känslolös, ej någon ömhet har .....
Du i en ödemark af villdjur alstrad blifvit,
Och klippans hårda brant ditt väsend grymhet gifvit.
Du bär uti ditt bröst det hafvets vilda art,
Som sjelft tycks neka dig en djerf och trolös fart.

Hvart flyr du? Vintren sjelf ditt upsåt gör förgäfves;
Se böljan retad är och utaf östan häfves.
Ach, at hon i sit ras mig måtte bistånd ge,
Och du at dröja qvar ännu dig nödgad se!
ENEAS! ingen ting emot din grymhet väger,
Mer billighet än du det vilda vädret äger.
Det tyckes som min sorg den ilskna stormen rör,
Då jag, förutan tröst, dig den til sinnes för.
Men, fast med evig köld du borde hatad blifva,
Min ömhet aldrig kan ENEAS öfvergifva;
Fast af din falska själ min kärlek nu försmås,
Jag älskar dig för högt, at se ditt lif förgås.
Dock jag med all min bön dig fåfängt söker tvinga,
Blott du kan från mig fly, du skattar döden ringa;
All fara för ditt lif du från din tanka slår,
Du glömmer hafvets svek och hvad det grymt förmår.
När på dess vida rymd din kosa du vil vända,
Förmäten du ej ser, hvad snart dig der kan hända;
Det rummet vådligt är, ENEAS, du ju vet,
At hämden, der beredd för köld och trolöshet,
Skall med en dubbel rätt de falskas lif förfölja,
Då kärleks egen Mor är alstrad af dess bölja.
Du ser det är ditt väl, som eldar mitt begär;
Jag räds förlora dig, och sjelf förlorad är.
Fast jag, af ädel harm, som ovän dig bör nämna,
Jag fruktar dock det våld, som hafvet dig kan ämna;
Nej, min *Eneas!* lef, af alla plågors magt,
Din död mig sårar mer, än otro och föragt.
Min hämd sig fåfängt kan så hårdt mot dig förklara,
Må häldre til min död ENEAS orsak vara!
Den, med de ömsta skjäl, blir DIDO mindre svår,
Om blott från faror fri ENEAS lefva får.

Välan, dig föreställ en storm, som fasa väcker,
Som, följd af svarta moln, din djerfva kosa stäcker;
Ach säg! (men utan vigt min spådom vara må!)
Hvad lär då synas dig? Hvad lär du tänka då?
Förgäfves skall du mer emot ditt samvet sträfva,
Din sorgsna Makas bild skall för din åsyn sväfva;
Bedragen i sit hopp, bedröfvad, blodig, blek,
Skall hon dig förebrå din mened och ditt svek.
Du skall, men alt för sent, för hämdens åska häpna,
Och tro at mot ditt bröst sig afgrunds-magter väpna,
Ja, sjelf du säga skall, då faran förestår:
Jag har förtjent det straff som nu mig öfvergår.
ENEAS! kan du ej din grymhet rådrum gifva?
Dröj än, en säker fart skall din belöning blifva;
Och, om du lika hård, ej vil mitt qval förstå,
Så lät dock för din Son en billig ömhet rå.
Betänk! när du från mig, med fåfäng ifver hastar,
Uti hvad farors mängd, du äfven honom kastar;
Hans oskuld aldrig har til hårdhet gett dig fog:
At du min död berett, det kan ju vara nog.
Skall ock den helgedom, du frälst ur eldens lågor, (*)
Nu lämnas til et rof åt hafvets vilda vågor?
Har du den rena nit för dina Gudar glömt,
Hvaraf du dock för mig så ofta dig berömt?....
Men nej, din grymma själ, at all sin ondska öfva,
Har blott med denna dickt min kärlek velat söfva;
Du aldrig vördnad känt för någon Guda-magt,
Och idel falskhet röjs i alt hvad du mig sagt.
Dock... jag ej öfver dig har ensam rätt at klaga,
Du har ej början gjort, at listigt mig bedraga;
Iüli vackra Mor (**) det öde äfven rönt,

* Vid Trojas förstöring.
** Creüsa, Eneæ förra Gemål.

At du med köld och flärd har hennes eld belönt.
Jag i mitt ömma bröst en liflig oro kände,
Då för mig yppadt blef, hur henne detta hände:
Men dårad för mitt val, jag ej den fara såg,
Som af din falska själ mig äfven förelåg.
För denna svaghet skull, har jag förtjent min våda,
Då ditt förräderi jag strax ej kunnat skåda;
Dock sjelft ditt hjertas svek skall skynda på ditt fall,
Och Gudars stränga hämd din hårdhet straffa skall.
Förrädisk har du glömt, sen du ditt löfte brutit,
At okänd än af mig du skydd och vård har njutit,
När du af vågor drefs uppå et retadt haf,
ENEAS! jag åt dig båd hamn och Rike gaf.
Ach, at min rena drift sig härvid låtit nöja!
Hvi skulle med min dygd sig någon svaghet röja?
Hvi har en menlös eld jag brottsligt bifall gett,
Och af min kärlek kjust, ej hjertats våda sett?
Ach olycksfulla dag, som alt mitt qval beredde!
Då sig de svarta moln kring jorden hastigt bredde,
Och jag för regnets flod i grottan sökte skygd,
Der nöjet öfvervann min oskuld och min dygd:
Et gällt och häftigt ljud förkjuste då mitt öra,
Jag Kärleks-Nymphers röst mig lifligt trodde höra;
Men hvad jag villse for!... af plågo-andars hop
Mitt öde tolkat blef med detta grymma rop.

Du oskulds rena kraft, som jag så grufligt sårat!
Jag bäfvar för det brott, hvartil mig kärlek dårat;
Du som *Sichæi* mull så helgad vara bort!
Tag ut en rättvis hämd för hvad min blindhet gjort....
AT denna Makas dygd i vördadt minne bära,

Har jag et Tempel byggt och invigt til hans ära;
Från detta dystra rum, dit mig min saknad fört,
Jag af *Sichæus* sjelf mig tydligt kallad hört.
Ja! . . . det hans skugga är, som ofta plär mig ropa,
Då tusend ömma qval mig genast öfverhopa:
Sichæus! när din röst mig detta dödsbud ger,
Jag, til at nalkas dig, mig alt för brottslig ser:
Ej dödens hårda slag hos mig den fruktan våller,
Som nu, at följa dig, mitt mod tilbaka håller:
Nej, det min ånger är och minnet af det brott,
Som jag emot ditt stoft förvillad har begått.
En skicklig uphofsman min oskuld fått förleda,
Hans väsend in för dig min ursäkt må bereda;
At *Venus* var hans Mor, at han en älskad Far,
Af åldrens börda trött, så ädelt burit har,
Alt gaf mig billigt hopp, at hos ENEAS finna
En eld, som lika hög beständigt skulle brinna;
Min ömhets föremål ju först betraktas bör,
Kanske min kärlek sen mig mindre brottslig gör.
Då detta hjertats drift man vil som fel fördömma,
Kan man dess ämne då, dess vackra orsak glömma?
At han min ömma tro vid tusend löften vann,
Ej i min bittra sorg min eld förnedra kan.
Men ach, hvad olycks-moln min hela lefnad hölja!
Mitt öde vil i alt sin förra hårdhet följa,
Vid Altar-foten grymt, min Maka mördad blef,
Det var min hätska Bror som denna last bedref.
Ej någon plåga gifs, som mig ej ämnad blifver,
Ifrån min fosterbygd man mig i landsflykt drifver,
Sichæi dyra mull begråten lämnas qvar,
Och af min Bror förföljd, jag som en usling far:
Från tusend farors hot en hamn jag ändtlig hinner,

Och bland et okändt folk jag någon tilflykt finner;
Den strand, som jag dig skänkt, då blef til mig försåld,
Och jag mig frälsad såg ifrån Tyrannens våld.
En Stad jag bygger opp och stålta murar sträcker,
Hvarmed jag grannars hat och ilskna afund väcker,
Och knapt jag til försvar befästa får mitt land,
Förrän jag hotad blir med örlog, mord och brand.
Hvad har jag icke fog at på mitt öde klaga!...
Af många hjeltar sökt, som velat mig behaga,
Har jag af blindhet styrd, mig deras harm berett,
Då jag min hand och thron dig, otacksamme! gett...
Men... när du ger mig skäl, at detta val begråta,
Hvad kan då blott min sorg för all din grymhet båta?
Hvi slutes jag ej strax i bojor och i band,
Och fången lämnas bårt uti min oväns hand?
Du vet, jag har en Bror, som döden åt mig ämnat,
Hvi har du icke ren uti hans våld mig lämnat?
Han, som *Sichæi* blod barbariskt gutit har,
Helt säkert ock åt mig et lika öde spar.

ENEAS, du som djerft så många brott kan göra!
Hur tror du, at en Gud skall dina suckar höra?
Nej, utaf den sin ed förrädiskt glömma kan,
En ren och himmelsk magt tar ingen dyrkan an:
Och för den helgedom, du fått ur lågan freda,
Du offer tusendtals förgäfves skall bereda:
Ty vet, den hädre valt, at bli til grus och sand,
Än at din dyrkan få och frälsas af din hand.

Kanske när du mot mig ditt grymma upsåt följer,
En påfölgd af ditt brott sig i mitt sköte döljer,

Som för din hårdhet skull, mitt öde dela bör
Och med sin sorgsna Mor och hennes väsend dör.
Men när mitt ömma hopp du kan förrädisk svika,
Bör gnistan af dig sjelf med mig förgås tillika?
Förhärdad du ej hör Naturens egen röst,
Och mänsklighetens Lag är okänd för ditt bröst.
Den Gud, som dig befalt, at åter från mig vända,
Ach, at din resa hit han aldrig låtit hända!
Hvi har Carthagos strand du nånsin nalkas fått,
Der du mitt svaga bröst, min kärlek har förrått?
På hafvets falska rymd du nu din tid förnöter,
Der, under stormens ras, dig faran ständigt möter:
Ej Troja i sin magt mer ifrigt sökas bort,
Än du nu söka vil en vild och okänd ort.
Ej dina fäders bygd ditt lystna sinne retar,
Nej det är Tiberns strand, som djerft du efterletar;
Men vet, at du, til straff för köld och tyranni,
Skall, hvar du hamna vil, ändå en främling bli.
Betänk ENEAS dock hur du dig sjelf förglömmer!
Det Land, du söka vil, sig för din kosa gömmer,
För dina stålta skepp det liksom undangår,
At hinna til dess hamn din ålder knapt förslår.
Tag hällre mot det folk, hvars trohet ej skall fela,
Min Thron, min rikedom jag nögd med dig vil dela.
Du et Trojaniskt Slott kan äfven finna här,
Der mera lyckligt du en helgad Spira bär.
Och, om du med din Son vil krigets lagrar vinna,
Skall ock för denna lust du här en utväg finna,
Tag blott det Rike mot, som jag nu skänker dig,
Det lika tjenligt är för både frid och krig;
Men då til grymma värf, med väpnad hand du ilar,
Vid Venus och din Bror och vid hans guda-pilar,

Jag endast dig besvär, at dock det rum du spar,
Som dig, til egendom, sig villigt lämnat har.

Säg grymme! för hvad brott du ur din håg mig drifvit?...
Om det kan kallas fel, at jag min tro dig gifvit,
At jag af oskuld styrd dig älskat ömt och fritt;
Då gifves intet bröst mer brottsligt, än som mitt.
Hvad orsak äger du, at köld mot Dido nära?
Ej mina fäders ätt har nånsin kränkt din ära,
Sichæus i sin tid ej vapen mot dig fört,
Och aldrig har min Far til hämd ditt sinne rört.
Eneas! om du blygs, at mig som Maka nämna,
Jag gärna denna rätt vil för ditt högmod lämna;
För dig jag lider alt: blott Dido hör dig til,
Det gifves ingen skymf, som hon ej tåla vil.
Men, om min ömma sorg ej kan ditt upsåt mota,
Besinna dock ännu de faror, som dig hota,
Dröj endast med den flygt, som du beslutit har,
Tils vid en bättre tid du mera säkert far;
Den omsorg mig förtro, at tiden för dig staka,
Jag skall vid lämplig vind ej hålla dig tilbaka;
När luften mera blid blir mindre tung och kall,
Jag på din grymma färd sjelf villigt skynda skall.
Min kärlek vil sig ömt med detta upskof nöja;
Och för din flottas hjelp du sjelf behöfver dröja,
Mot anfall utaf storm den icke håller prof,
Och än ditt trötta folk af hvila har behof.
Eneas! för den tro, hvarmed du älskad blifvit,
För alla ömma prof min kärlek dig har gifvit,
Och för det helga band, som smickrat har mitt hopp,
Jag dig med tårar ber, din flyckt at skjuta opp.

Lät ej en fåfäng håg ditt hjerta få förvilla,
Dröj tils med hafvets svall min kärlek sig får stilla,
Och jag med mera tid mitt svaga hjerta lär,
At tåla det, som nu mig svårt och dödligt är. . . .
Men då ej all min bön förmår din ömkan väcka,
Skall en förtviflad hand min bittra lefnad stäcka;
Mot mig du icke mer skall öfva ditt förakt,
Min oskuld fredas skall af sjelfva dödens magt;
Han ända skall de qval, som i mitt hjerta rasa,
Och lifvet, mer ej kärt, jag skådar nu med fasa . . .

ACH, at i denna stund du kunde se min bild!
Kanske du ändtlig rörd blef mindre grym och vild.
Jag skrifver, och et svärd uti mitt sköte sluter,
Det jag af liflig sorg med tårar ömt begjuter,
Det är en skänk af dig, som pröfva skall mitt mod,
Och tvättadt utaf gråt det färgas skall med blod.
ENEAS! til de qval, som ödet åt mig ämnadt,
Hur passar icke väl den gåfva du mig lämnat? . . .
Men jag ej såras först, då svärdet gör mitt slut,
Af kärleks grymma hand jag sårad är förut.

MIN Syster! du som vet, hvad motgång jag förfarit,
Som både om mitt brott och oskuld kunnig varit;
Du, som beklaga lär mitt öde och mitt fall,
Du ock den sista tjenst min aska gifva skall.
När, genom lågans kraft, mitt stoft fått samladt blifva,
Skall på en marmor-vård du DIDOS minne skrifva;
Men då *Sichæi* mull jag icke trogen dör,
Du ej som hans Gemål mig mera nämna bör.

Skrif blott, *at* DIDO *sist, betagen af sin smärta,*
Beväpnat har sin hand emot sit egit hjerta,
Och at ENEAS *sjelf, hvars lycka hon berett,*
Til hennes grymma död båd svärd och orsak gett.

(1774(?), 1777, 1778.)

XXVI.

LUCILE,

OPERA-COMIQUE

I EN ACT,

ÖFVERSATT FRÅN FRANSYSKAN

OCH

UPFÖRD PÅ KONGL. SVENSKA THEATREN,

I DERAS MAJESTÄTERS

OCH

DET KONGL. HUSETS NÄRVARO,

FÖRSTA GÅNGEN DEN 19 JUNII 1776.

TIL

HENNES KGL. HÖGHET

HERTIGINNAN

AF

SÖDERMANLAND.

Den eld Prinsessa! hos DIG brinner,
Båd' Nordens hopp och muntran gör.
All ledsnad från det land försvinner,
Där Sjelf DU Glädjens spira för;
Ditt väsend' Solens verkan målar,
Och hjertat, rördt af DINA strålar,
Sin sommar får med blomman se.
Den Gud, som Skalders låga tänder,
Igenom DINA blickar sänder,
Den eld han icke sjelf kan ge.

Jag, som det antal vågat öka,
Där denne Guden dyrkad är;
Nu DIT beskydd fördristar söka:
Et nådigt bifall jag begär.
Prinsessa! mig den frihet lemna,
Som Skydds-Gudinna, DIG få nämna;
Och det försök, jag helgar DIG,
Lät med DIN mildhet ansedt blifva,
Den skal mitt upsåt ädelt lifva,
At mera lyckligt röja sig.

Anna Maria Malmstedt.

FÖRETAL.

Den upmuntran och tilflykt, hvaraf Svenska Snillet får hugna sig hos vårt älskade Konunga-Hus, hafva gjordt mig nog förgäten af min egen ofullkomlighet, för att visa mig på et fält, hvarest så månge Vittre Herrar och Män redan med hvarannan täflat om företrädet. Långt ifrån, at hysa den förmätna tankan, at, i anseende til mitt försök, kunna med dem komma i minsta jämförelse, är jag nögd, om man finner det samma ej aldeles odrägligit: Jag bör med skäl vänta mig de obilligaste omdömmen af dem, som bestrida Fruntimren all rätt, at deltaga i Vittra Öfningar, och derföre kanske tycka, at jag, genom detta företagande, öfverskridit den gräns man egenvilligt satt för mitt Köns Snille, hvilket de förmodeligen tro vara af en händelse och utan ändamål tilkommit; Men jag hoppas tillika, at uti en GUSTAF Den Tredjes uplysta Tidehvarf, denna ej mindre än många andra fördomar, som ännu fjättra våra begrep, lyckeligen få sin bane, och Fruntimren äfven vinna mera utrymme för själens förmögenheter, än man hittils velat unna dem.

Det är, uppå *H. K. Höghets Hertigens af Södermanland* förklarade Nådiga åstundan, som jag företagit mig öfversättningen af den Franska Comedie-Balletten eller Operan *Lucile*. Detta arbete är, såsom Comiquet, det första i sit slag, som mig vetterligen utkommit på Svenska, och har för

mig varit af så mycket svårare beskaffenhet, som den dertil förut satte Musiquen måst bibehållas, hvilket tvång äfven til någon del torde ursäkta de fel som kunna vidlåda Poësien. För at i möjeligaste måtto göra den lätt och begriplig, har jag ej altid bundit mig vid orden i Originalet, utan i stället för de uttryck, som, efter mit begrep, varit mindre fördelaktige för Svenska Språket, nyttjat sådane, som jag sjelf funnit tjenligast; och jag förmodar, at ingen lärer vara missnögd med den frihet jag häruti tagit mig, som känner nödvändigheten af en otvungen Poësie, mera uti en Comisk Piece, än andre Dramatiske arbeten, och tillika de svårigheter som åtfölja öfversättningar på vers från et språk, som är försedt med et rikare förråd af ord, än vårt, och af hvilka dessutom ej så många anses menlige för Poësien, som i Svenskan. För öfrigit har den korta tid, inom hvilken denna öfversättning måst fullbordas, ej lemnat mig tilräckeligt rådrum, at i akt taga all den granskning, som dervid kunnat vara af nöden: och om man skulle af dess egenskap vilja hämta något argument emot mitt Köns skicklighet, at arbeta i sådane ämnen, ehuru lämpeligt det närvarande torde i den delen tyckas hafva varit, för et Fruntimmer, at första inträdet börjas med discours om väderleken, kan jag äfven så litet häruti säga til mitt egit försvar, som gilla en så obillig slutsats på hela Könets bekostnad. Både äldre och sednare tider hafva lemnat oss mångfaldige exempel af Fruntimmer, hos hvilka man saknadt, hvarken snille eller styrka för Lärdom och Vitterhet.

At sluteligen gifva Läsaren en riktig idée om sjelfva Piecen, bör jag som kortast nämna något, i anseende til dess innehåll. *Timante* ägde en Dotter vid namn *Lucile,* hvars upfostran ifrån späda barndommen blef anförtrodd åt Bondfolk, *Blaise* och hans Hustru *Marianne.* Denna sistnämde betjente sig af tilfället, då *Lucile* helt ung blef död, at sätta

sin egen dotter, som med henne var lika gammal, i stället, hvilken således i den rätta *Luciles* namn, af *Timante*, som härom ej fattade någon misstanka, blef som hans egen Dotter emottagen och sedermera förlofvad med *Dorval*, en ung och rik Adelsman; men då glädjen som bäst intog deras hjertan och dagen då Bröllopet skulle firas, inföll, ankom *Blaise*, för hvilken *Marianne* på sit yttersta gjordt bekännelse om sit bedrägeri, och yppade *Luciles* rätta stånd. Den bestörtning och villervalla som denna uptäkt medförde, är således anledningen och ämnet til sjelfva Skådespelet, hvilket efter några små ledsamheter för de älskande, likväl slutas med deras nöjda förening.

Personerne:

LUCILE,	Fru Augusti.
DORVAL,	Herr Carl Stenborg.
DORVALS Far,	Herr Björkman.
TIMANTE,	Herr Tellerstedt.
JULIE LUCILES *förtrogna,*	M:lle Bergstén.
BLAISE,	Herr Nordén.
En Laquais.	

Choeur och *Ballet* af Landtfolket.

Scenen är på en Landtgård hos Timante.

LUCILE.

OPERA-COMIQUE.

I. Scenen.

Theatern föreställer LUCILES Cabinet.

LUCILE, JULIE.

JULIE (*Sysselsatt med* LUCILES *Coëffure*).

Se hvad för vacker dag!

LUCILE.

Den är af alla dar den bästa,
Med nöjen utaf tusend slag,
Han skall min lycka snart befästa.

JULIE.

Från denna nejd jag redan hört,
Hur muntra spel den glädje tyda,
Som på Er Bröllops-Dag har allas hjertan rört.
Man täflar allmänt nu Er Fars befallning lyda,
Vid alt hvad denna Fäst kan pryda.

LUCILE.

Jag vet at detta glada ljud
Är all min sällhets förebud.
Men kommer BLAISE! bland nöjets skara,
Jag vill at til min ro han ock skall vittne vara.

JULIE.

Ja, om hans ankomst re'n all anstalt tagen är.

LUCILE.

Du menar då at han ej nekar?

JULIE.

Fast han som änkling sorgdrägt bär,
Så tör han likafullt ta del i våra lekar.

LUCILE.

Han all min glädje visst med nöje finna lär.

ARIA.

Hjertat, eldadt för sitt val,
Får af nöjet söttman draga.
Öm och säker at behaga,
Jag ej känner något qval.
Kärlek vill sin styrka para,
Med det band som Hymen gör,
Och den ljufva magt förklara,
Som hans ära tyda bör.
Våra dagar lyckligt fly,
Vid en ren och helgad låga;
Ingen skymt af sinnets plåga
Skall vår sälla lefnad bry.

II. Scenen.

LUCILE, DORVAL, JULIE.

DORVAL.

LUCILE! Så skön som nu jag förr Er aldrig sett!

LUCILE.

Min lycka har mig fägring gett.

DORVAL.

Jag får då snart min sällhet njuta,
LUCILE i mina armar sluta!
Är detta ej en dröm? jag ännu tvifla bör.

LUCILE.

Hvad denna dröm då vällust med sig för!

DORVAL.

Men hur förtretligt se'n at vakna!

LUCILE.

Nej! DORVAL, frukta ej, at denna sällhet sakna,
Så visst LUCILE Er lycka gör.

DORVAL (*afsides*).

Den höjd som nu min lycka hunnit,
Min stillhet och min ömma ro,
Jag öfver ödets magt och des förmåga funnit,
Jag vågar knapt mitt hjerta tro.

ARIA.

Ach! hvad tjusning hjertat finner
I de ämnen nöjet ger!
Sjelf Naturen kring mig ler,
Och min lycka mig påminner.
Alt är täckt och liknar Er.
Blomman, som på fältet prålar,
Snart vår kärlek pryda får;
Denna dagen ljufligt målar

Tiden som oss förestår;
Glädjen sprider sina strålar,
Och i våra hjertan rår;
Ach hvad tjusning &c.

LUCILE.

Ach DORVAL!

DORVAL (*tar hennes hand*).

— — — Min LUCILE! hvad godt oss himlen unnar!
Des mildhet och des välbehag
En lycklig framtid oss förkunnar.
Är någon mera säll än jag?

LUCILE.

Säg, mer än vi.

DORVAL (*häftigt*).

Nå väl, jag mer ej önska kan,
Än at med min LUCILE få lika öden dela.
Med henne ömt förent hvad sällhet kan mig fela?
Vi lefve endast för hvaran,
Ej något falskt begär kan våra hjertan qvälja,
Då kärlek deras yrken styr.
At altid älska ömt och ädla nöjen välja,
Det är vårt hela äfventyr.

LUCILE.

Vår omsorg blifve då, vår lycka ömt bevara.

DORVAL, til JULIE.

JULIE! min vilja är,
At hennes prydnad bör mot dagens värde svara.
Ni får i detta fall ej någon möda spara,
Höj denna blomma.

JULIE.

Se så der.

DORVAL.

Rätt bra, men ändra något här. (*pekar på Coëffuren.*)
Nu är hon ganska täck.

LUCILE.

— — — Men DORVAL, jag vil fråga:
Om Ni har varit hos min Far?

DORVAL.

Förlåt! jag utom Er all ting förgätit har.

LUCILE (*vänligt*).

Hur har Ni detta kunnat våga?

DORVAL.

Jag af hans godhet re'n min fulla ursäkt tar.

LUCILE.

Men det är ju et fel at honom så förglömma — — —
Jag könets välde nyttja vill — — —
Ni skall ju bli min Man? det kommer mig då til,
At öfver Er i all ting dömma.

DORVAL.

LUCILE! Ni öfver mig alt välde redan fått.
Ej Hymen mera magt kan gifva,
Än kärlek gifvit på Er lått.

LUCILE.

Än om jag då min magt til missbruk skulle drifva?

DORVAL.

Ert hjerta är dertil för ädelt och för godt

LUCILE.

Man äkta ståndet har beskrifvit,
Som farligt uppå flera sätt,
Man ofta det et rum bland lifvets plågor gifvit,
Men jag med skäl bör tro, at det är ljuft och lätt.
Ju närmer jag til målet hinner,
Ju mera jag mig lycklig finner,
Och hjertat säkert är, at härom dömma rätt.

DORVAL.

LUCILE min ömhet känna bör,
Ni kan på detta hjerta lita,
At jämt behaga Er skall jag mig ömt beflita,
Mig til en evig lag jag denna omsorg gör,
Jag skall för Er beständigt brinna
Och nöjet denna låga när:
Som maka, vän och älskarinna,
LUCILE för mig den samma är.

III. Scenen.

De samma. TIMANTE (*i Nattråck*).

God morgon mina barn!

LUCILE (*i det hon stiger up*).

Min Far!

TIMANTE.

Nej, min LUCILE, blif stilla!
För könets Toilette jag mera agtning har,
Än et så vigtigt värf förvilla.

DORVAL.

Förlåt jag redan hade bordt — — — —

TIMANTE.

Hvad då? — —

LUCILE.

Min Far besöka — — —

TIMANTE.

Man bör ej lappris fel med fåfäng ursäkt öka;
Hvem vet om icke jag som han har äfven gjordt!
Mitt hjerta unnar dig ditt nöje och din lycka.
Tror du, at jag då kan förtycka,
Om han dig älskar mer än mig?

LUCILE.

Nej — — — men min Far! — —

TIMANTE, til DORVAL.

Hon narras blott med dig
Du altid kan mot mig din ömhet bäst förklara,
Om endast för LUCILE din kärlek röjer sig.
Säg, är du nöjd? — —

DORVAL.

Ach ja! — —

LUCILE.

— — — Han kan för bägge svara.

TIMANTE.

LUCILE! uppå din bröllops-fäst
Ej mulna lynnen sig få visa.
At denna högtid värdigt prisa,
Jag bjuder glädjen sjelf til gäst.

ARIA.

Mig intet större vällust gör,
Än då jag andras välgång hör.
    Jag vil ej med min rikdom fela,
    Men samlar blott at med mig dela.

    Jag lyckans rätta fördel känner,
Och är ej egennyttans träl,
    Det blir min sak, bland muntra vänner,
Få vara glad och lefva väl.
    Vid maklig ro min dag försvinner,
Et läckert bord jag mig består,
Och ej et godt glas vin försmår.
    Om sen jag nödig hvila finner,
    Mitt hjerta all sin önskan vinner,
Blott mänskjor godt jag göra får.
Mig intet större &c.

DORVAL.

Det är det bästa sätt at lyckan värdigt känna.

TIMANTE.

Jag känner ingen ann' än denna.
Min svaghet altid är, jag vill mig älskad se,
Jag ville Perus guld för detta nöje ge.
    Men skynda dig LUCILE, du får ej längre dröja,
Jag längtar se dig grann: Hvad menar du JULIE?
Jag hoppas i sin skrud LUCILE lär vacker bli.

JULIE.

    Des egen täckhet mäst skall denna prydnad höja.

TIMANTE til *DORVAL.*

    Säg, sofver än din Far?

DORVAL.

Jag vet ej.

TIMANTE.

Adeln plär
I veklighet sig gärna sänka,
Då den från vapnens tjenst i fredstid ledig är.
Men dock du får ej tänka,
At jag i detta fall din Far vill förebrå.
Den som med hjeltemod och ära,
Kan genom krigets faror gå,
Bör på sin ålderdom den frukt af lagren skära,
At allmänt vördad bli och billig hvila få.
Han kommer. I hans mine tycks hälsan lifligt rå.

IV. Scenen.

De samme. DORVALS Far (*i Natt-råck*).

TIMANTE.

God dag!

DORVALS Far.

God dag min vän!

TIMANTE.

Säg, har Ni sofvit väl?

DORVALS Far.

Rätt väl. Hvad sömnen ro bereder,
Då lugnet rår uti vår själ!
Men mina Barn til Er sig all min omsorg leder,
Mån något ännu felas Eder?
Er lycka kan ej större bli.
Nu nöjet vil för Er sit tidehvarf förkunna.
TIMANTE! För oss det är förbi!

TIMANTE.

Vi deras ömma ro dem utaf hjertat unna.

DORVALS Far.

Men hvad LUCILE är täck!

TIMANTE.

— — Så är hon Er i lag?

DORVALS Far til *LUCILE.*

Förlåt! Er täckhet och behag,
Gör at jag vill som Far et litet sjelfsvåld öfva.
(*Klappar henne på kindbenet*).

TIMANTE.

Ja fritt, hos våra Barn vi intet krus behöfva,
Bland dem vi främsta rummet ha.
LUCILE! de gamlas bruk i agt vi vilje ta.
Jag vet i våra dar man åldren plär förakta,
Och den är altid til besvär.
Men min LUCILE! ditt hjerta vakta,
At det så farlig sed ej lär.

LUCILE.

Jag aldrig för min Far min vördnad skall förglömma.

TIMANTE.

Jag har visst skäl at dig berömma,
Jag hoppas ock hos dig mitt nöje altid se;
Och at bland mina barn min frihet början ge,
Vill jag nu här min frukost taga:
Kom hit med Caffé, Vin och Thé, (*han ringer*)
Alt krus vi nu bland oss för evig tid förjaga,
Och åt des uphofsman med alt förakt vi le.
(*De sätta sig omkring bordet*).

Quartette.

DORVALS Far. TIMANTE. LUCILE. DORVAL.
Man säkrast lycklig är,
I trogna vänners sköt, dem blodet ömt förenar:
Man fritt kan säga där
Alt hvad som hjertat menar,
Och detta sannas här.

Tilsammans.
Hvad namn af Maka, Dotter, Son och Far,
För vällust med sig har!

DORVALS Far. Du som min glädje gör!
TIMANTE. — — — Du som min ro skall lifva,
DORVALS Far. Min Son!
TIMANTE. — — — — Min Dotter!
Bägge.
— — — — — — — — Ni må tro,
Man kan ej säll och lycklig blifva,
Om lyckan icke söks innom vårt eget bo.
LUCILE och DORVAL. Vi henne funnit re'n i sinnets ömma ro.
DORVALS Far. Din sällhet rätt bevaka.
TIMANTE. Vis ömhet mot din Man.
DORVALS Far. Var lika öm tilbaka.
TIMANTE. I kärlek täflen med hvaran.
Tilsammans. Man säkrast lycklig är &c.

DORVALS Far. Var altid munter värd.
TIMANTE. — — — — Lär dig försigtigt spara.
DORVALS Far. Följ altid Dygdens spår,
TIMANTE. — — — — Din oskuld jämt bevara.
DORVALS Far. Gör ej LUCILE emot.
TIMANTE. — — — — — Hans vilja tag i agt.
DORVALS Far och TIMANTE. På denna ömma sak det ligger mycken magt.

LUCILE. Det skall mitt ämne bli hans fägnad ömt bereda.
DORVAL. Jag samma omsorg har uppå mitt hjerta lagt.
LUCILE och DORVAL. Til nöjets högsta mål oss kärlek sjelf vill leda,
DORVALS Far och TIMANTE. Til nöjets högsta mål dem kärlek sjelf vill leda.
LUCILE. Min DORVAL!
DORVAL. — — — — Ömma vän!
DORVALS Far. — — — — — Min Son!
TIMANTE. — — — — — — Min Dotter!
Tilsammans. — — — — — — — — — — — — Ach!
Man säkrast lycklig är &c.

TIMANTE.

LUCILE, vi böra lemna dig;
Vi kunna hindra dig tör hända?

LUCILE.

Nej — — Men — —

TIMANTE.

Hvad är det?

LUCILE.

— — BLAISE än felas här för mig.
Än om man kanske glömt, at bud til honom sända?

TIMANTE.

Nej min LUCILE! men vid hans år
Man ej et stycke väg så fort och hastigt går.
Men se — — — jag kan mig ej bedraga,
Han kommer nu — — — —

V. Scenen.

De samma. BLAISE.

TIMANTE.

— — — Kom BLAISE, at del i nöjet taga!

LUCILE (*springer honom i famnen*).

Min andre Far!

BLAISE, *afsides.*

Ach jag som sorgen med mig för!
Mån med så ädelt namn af dig jag nämnas bör?

LUCILE.

Jag saknat Er.

BLAISE.

Mig?

LUCILE til *DORVAL.*

Gå, at BLAISE et famntag gifva,
Som slägt han ock bör ansedd blifva.

BLAISE.

Til tårar detta alt må billigt röra mig.

DORVALS Far (*ser på LUCILE*).

Ach hennes hjertelag hur ömt det visar sig!

LUCILE.

Han sörjer sin MARIANNE, Ni honom bör hugsvala.

BLAISE.

Min Dotter, kan jag få med Er i stillhet tala?

LUCILE.

Ja gärna — — — —

VI. Scenen.

De samme. En Laquais.

LAQVAIEN.

— — — — Redan nu de budna sig församla.

TIMANTE, til *DORVAL* och *LUCILE.*

Gån, tagen dem emot. Jag mig nu kläda vill;
Det värde som hör dagen till,
I drägten synas bör, på unga och på gamla.

LUCILE till *BLAISE.*

Jag lemnar Er en stund.

BLAISE.

Välkommen snart igen!
(*Alla utom BLAISE gå ut.*)

VII. Scenen.

BLAISE *allena.*

Men för min sinnes-ro min uptäkt felar än,
Hur lär den henne ömt bedröfva,
Sen nöjet fått des hjerta söfva!
Till armod stiga ned, hur blir det icke svårt?
Ach ja! mitt upsåt är för hårdt!
Det vore våld mot henne öfva.
Men dock jag et beslut bör fatta,
Der redligheten segra får,
Med brist och fattigdom, man kan sig lycklig skatta,
Blott friden i vårt samvet rår.

ARIA.

Ach min MARIANNE! hvad har du gjort?
Mån denna sorg jag vänta bordt?
Min Dotter, ach hvad gruflig smärta!
Du litar menlöst på mitt hjerta,
Då jag din ofärd skyndar fort.
Ach min MARIANNE! hvad har du gjort?
Mån denna sorg jag vänta bordt?
LUCILE den ömsta dyrkan vinner,
Men just då hon sin lycka hinner,
Den samma i en blick förgår.
Hvad ödet orätt delat!
För hvad din Mor har felat,
Din oskuld straffet får.
At nöjens öfverflöd, at pragt och granlåt mista,
Och beta mina får — — — — nej! hjertat vill mig brista.
Min Dotter, ach hvad gruflig smärta!
Du litar menlöst på mitt hjerta,
Då jag din ofärd skyndar fort.
Ach min MARIANNE! hvad har du gjort?
Mån denna sorg jag vänta bordt?
Nu då hon ej sin härkomst vet,
Hvi bör jag då des lugn förstöra? — —
Den får då bli en hemlighet;
Min tystnad kan des lycka göra — — —
Men dock — — hvad dygden ej kan höra
Och Äran ej står an
Jag aldrig gilla kan.

VIII. Scenen.

BLAISE, LUCILE.

LUCILE.

Jag ändtlig hunnit har mig vid mitt sällskap skilja,
Nu är jag åter här hos Er.

BLAISE

Til glädje alt Er ämne ger.

LUCILE.

Ach deltag i vår ro, det är min ömma vilja!

ARIA.

Alt hvad en själ kan lyckligt röra,
Sig nu för mig förenat har,
At mina dagar sälla göra,
Ej någon vällust nöjet spar.
Kärlek vill min eld belöna
Med et ömt och ljufligt band,
Och de blomster mig sku kröna,
Flätas af des egen hand,
Alt hvad en själ &c.

BLAISE.

Det blir då endast jag, som skall Er oro väcka,
Mig ödet har til plågor dömt. — — —

LUCILE.

Nej, jag Er sorg har känt för ömt,
At ej i hvad jag kan en hjelpsam hand Er räcka.

BLAISE.

För Er mitt lif jag ville våga.

LUCILE.

Ach! yppa Ert behof, mig lyckan har förmåga,
Och mig Naturen vilja gett,
De göra bägge för Er ett.

BLAISE.

Förutan själens frid ej någon ting mig felar.
Ni vet ju at MARIANNE är död!

LUCILE.

Jag vet Er sorg til öfverflöd;
Och at den gjort et sår, som vänskap fåfängt helar.

BLAISE.

Ni ju vår Dotter mins?

LUCILE.

— — — Ja vist,
Jag sörger ofta än, at jag har henne mist;
Hos oss sig ömhet tidigt tände,
Och redan blandad blef uti vår späda röst.
Des kraft förente våra bröst,
Och vänskaps ljufva band vi re'n i lindan kände.

BLAISE.

Alt detta så i sanning hände — — — — — —
Men döden henne från oss tog. — — — — — — —
Hvad skall jag säga mer? — — — kan jag beklagas nog?

LUCILE.

Af hennes minne nu de ömsta känslor vakna.
Mit hus för des behof skull' altid öpet stått.
Men hvarför bör jag henne sakna?
Ach om hon denna dagen nått!
Kanske vi på en gång vårt bröllop fira fått.

BLAISE.

Hvad ädelmod! — —

LUCILE.

— — Ni sjelf mig lärt at ädelt tänka.

BLAISE.

Ert bröllop borde nu i ostörd sällhet blänka;
Jag kommer nu och det förstör.

LUCILE.

Ni BLAISE?

BLAISE.

— — Ja, jag, men ach! kanske jag tiga bör?
Hvi kan jag icke?

LUCILE.

Hvad! min lycka gör Er smärta!
Jag trott at den Er fägna bordt.
Hvad är det då? kanske man DORVAL vågat svärta?
Men ock för hvem som det har gjort,
Jag vågar svara för hans hjerta.

BLAISE.

Man aldrig något ondt om honom tala lär.

LUCILE.

Ni endast smickrar mig.

BLAISE.

— — — — Jag svär,
At det ej honom rör — — men ach! — —

LUCILE.

— — — Hvad kan Ni mena?

BLAISE.

Min Dotter!

LUCILE.

— — — Ja nå väl, vi äro ju allena;
Far fort. — — —

BLAISE.

— — Här har Ni alt hvad hjertat önska må,
En rik och adlig Man Ni väntar snart at få,
Med mina låga tak hur kan det sig förena?
(*häftigt*) Min Dotter! Dock Ni bör mig tro,
Man äfven ibland oss kan någon sällhet finna;
Ej afvunds tistlar bland oss gro,
Med frid och oskuld i sitt bo,
Man lyckligt njuter där den ro,
Som Anors längder aldrig hinna.

LUCILE.

Ach ja, mitt hjerta ger Er rätt,
Ni ädelt lärt Er ringhet at fördraga,
Ni målar den på sådant sätt,
At den ju måtte mig behaga.

BLAISE.

Min Dotter nu den blir din lott,
Du bör i nöjets famn ditt tidehvarf nu sluta;
Och lyckan du förgäfves nått:
Hur lycklig vore du, om du den ej fått njuta?

LUCILE.

Ach himmel!

BLAISE.

— — Jag ej dölja kan — — — — — — —
Ditt rätta stånd du nu bör känna,
Det barn i lindan vi till skötsel togo an,
Den Dottren — — — ach du är ej denna! — —

LUCILE.

Hvad hör jag!

BLAISE.

Jo, din Mor har detta byte gjort,
Hon på sit sista det har hunnit uppenbara.

LUCILE (*kastar sig i hans armar*).

Min Far!

BLAISE.

Jag nu har sagt hvad jag dig säga bordt,
Jag all min hårdhet ser; du lär mig hat förklara,
Jag känner dertil du har skäl.

LUCILE.

Min Far!

BLAISE.

Jag lemnar dig, farväl!

LUCILE.

Kan Ni til detta qval Er Dotter öfverlåta?
Er bortgång mig all tröst betar,
Jag ber, ach blif då hos mig qvar:
Och då jag funnit nu min Far,
Så bör jag ock min sorg med honom få begråta.
Jag äger ingen skull, men ach min grymma Mor! — — —
Så har hon detta sagt? — — — — —

BLAISE.

— — Du tror,
At detta äfventyr jag af mig sjelf lär taga?

LUCILE.

Ach Dorval! — det är gjordt — — mitt öde yppadt är! — —

Til BLAISE.

Förlåt! min kärlek gör at jag mig bör beklaga,
Men aldrig för mitt stånd jag nånsin blygas lär;
Den lycka, som TIMANTE har kunnat åt mig ämna,
Har alt för litet smickrat mig,
At nu med saknad nämna,
Men DORVAL! — — — dig för evigt lemna — — —
Jag som mitt lif, mig sjelf, min kärlek helgat dig! — —

BLAISE.

Du har de ömsta skäl min uptäkt at fördömma,
Men dock din skyldighet jag vet du ej kan glömma;
Jag litar på din dygd.

LUCILE.

— — Ach gå ej från mig bort!

BLAISE.

Jag väntar. (*han går*).

IX. Scenen.

LUCILE, *allena.*

Honom jag skall följa innan kort.

ARIA.

Hjertat nu saknar
Den glädje, som så nyss där brann,
Min lycka blänkte, men straxt försvann.
Jag från mitt nöje förtviflad vaknar,
Fasliga plåga, som lindras ej kan!
Ach hvad jag lider!
Då all sin rätt min kärlek lemna bör.
Fåfängt jag strider,
Med hoppet sjelf jag dör.

X. Scenen.

LUCILE, JULIE.

Duette.

JULIE.

Ach tillåt mig at fråga,
Hvad är det väl för plåga,
Som Er till tårar rör?

LUCILE.

JULIE! jag dessa ömma tårar
Med största ordsak gjuta bör.

JULIE.

Ni som vår hela fägnad gjör,
Hvad är det som Er sårar?

LUCILE.

Jag nu med smärta finner,
At lyckan mig bedrar.

JULIE.

Er grymma oro spar;
Ni snart Er sällhet hinner.

LUCILE.

Nej, det nöje nu försvinner,
Som har eldadt mitt begär.

JULIE.

Den blomster-krans som Er skal smycka,
Nu redan bunden är.

LUCILE.

Ach just denna ömma lycka
Jag aldrig njuta lär!
Hvad hårdhet! hvad för gruflig smärta
Min ljufva sällhet nu förtär!

JULIE.

Ach yppa då för mig Ert hjerta!
Och säg hvad sorg Ni hemligt bär.

XI. Scenen.

LUCILE, DORVAL, JULIE.

JULIE, (*til DORVAL*).

Säg då om ni bereder
Den sorg hos henne rår?

DORVAL.

Ach hvad jag höra får!
(*Til JULIE*) Säg hvari hennes sorg består?
(*Til LUCILE*) LUCILE! hvad felas Eder?
Säg hvaruti Ert qval består?

LUCILE.

Fåfängt jag tilbaka håller
Mina ömma tårars lopp.

DORVAL.

Ach! mån jag Er smärta våller?

LUCILE.

Nej, det är mitt slagna hopp.
Hvad! DORVAL, Er på knä jag ser!
Det kommer mig ej til — — — Gå bort — — jag ber! — — —

JULIE.

Då honom ni för edra fötter ser,
Kan det ej trösta Er?

DORVAL.

Lucile! För Er ni ser,
Den evigt älskar Er.

LUCILE.

Alt jag nu förloradt ger:
Jag mitt nöje nu bör sluta
Och får ej den sällhet njuta,
Att af Eder älskas mer.

JULIE och DORVAL.

Den kärlek nyss Er fägnat har,
Hur kan den rum åt ängslan gifva?

LUCILE.

Han förr min största vällust var,
Men nu min plåga måste blifva.
Ach Dorval, Er jag lemna skal!

DORVAL.

Hvad! är då Eder ömhet all?

LUCILE.

Nej, ni mitt hjerta altid äger,
Men ach mitt bistra öde säger:
Att ifrån Er jag skiljas skall!
Liksom mitt nöje snart försvann,
Mitt lif vid tårar skall försvinna,
Då jag ej mera hoppas kan.

JULIE.

Ni älsken lika ömt hvarann
Och bören visst Er önskan vinna,
Ej hoppet Er bedraga kan.

DORVAL.

Liksom mitt nöje snart försvann,
Mitt lif vid tårar skall försvinna,
Då jag ej mera hoppas kan.
(*LUCILE går ut.*)

XII. Scenen.

DORVAL, JULIE.

DORVAL.

Säg, hvarför hon mig flyr?
Hvad kan det ges för qval, som hennes sinne bryr?
Mån hennes Far? — — —

JULIE.

— — — Ach nej, sjelf glädjen henne rörde,
Då hon från honom kom.

DORVAL.

— — — Mån BLAISE des lugn förstörde?
Hon nu ej någon annan sett.

JULIE.

Han nyss med henne talt.

DORVAL.

— — — Mån han mig vill förtreta?
Lät honom komma hit, jag bör förloppet veta.

XIII. Scenen.

DORVAL *allena.*

Få se om någon fläck mig ondskan icke gedt,
Min lycka säkert har til harm fått afvund röra,
LUCILE har nu af BLAISE om mig fått något höra,
Som henne denna sorg beredt.

XIV. Scenen.

DORVAL, BLAISE.

DORVAL.

Men BLAISE! hvad kan Er ordsak gifva
Att hos LUCILE det lugn fördrifva,
Som hon så lyckligt njöt förrän hon Eder såg?
Helt säkert något gift uti Ert ärn'de låg.

BLAISE.

Jag endast talat har hvad äran vill befalla.

DORVAL.

Då kan man finna lätt hvad ni vill ära kalla.
Det var väl något ondt som afvund om mig sagt
Och Ni som samvetssak LUCILE har förebragt.

BLAISE.

Nej, jag Er heligt kan bedyra,
At aldrig ilskans magt än fått min tunga styra,
Dess utom hvad för skäl at dömma vrångt om Er?
Ni säker vara kan at allmän agtning äga,
Och om jag något ondt om eder velat säga,
LUCILE det aldrig trott.

DORVAL.

Nå mer,
Hvad kan då denna ängslan vålla?
Hvem har då ändradt nu des glada sinnelag?
Hvi kan hon ej den ro, den munterhet behålla,
Som helgad vara bordt åt denna sälla dag?

BLAISE.

Hon älskar Eder ömt, och det är hennes plåga.

DORVAL.

Hvad! gör det hennes qval, at all min dyrkan få
Förenad med den ömsta låga?
Hur skall jag det förstå?

BLAISE.

Att Eder äga få, det vore afvund värdt;
Det är ej hennes lått.

DORVAL.

— — — — Hvad hinder kan väl gifvas?

BLAISE (*bedröfvad*).

Det är just jag.

DORVAL.

Hvad! ni?

BLAISE.

Jag ej bedraga lärt.

DORVAL.

Så är det genom dig som detta kan bedrifvas?
Säg grymme, hvad är då mitt brott?
Säg, hvarutaf du skäl har fått,
Att all förtviflan mig bereda?

BLAISE.

Att båd' LUCILE och Er från denna oro freda,
Jag gärna döden genomgått.
Men! — — — —

DORVAL.

— — Jag befaller dig, säg hvaraf kan det hända,
At nu sit hjertelag LUCILE vill från mig vända?

BLAISE.

Hon sjelf det säga får, det henne närmast rör.

DORVAL (*häftigt*).

Nej, jag det genast veta bör.
Säg straxt, dig för min vrede vakta.

XV. Scenen.

LUCILE, TIMANTE, DORVAL, BLAISE.

LUCILE.

Haf vördnad för min Far, vet at Er ifver sakta.

DORVAL.

Är han Er Far?

TIMANTE.

Ja han, jag det med häpnad hört.

DORVAL.

Hvem?

TIMANTE.

BLAISE. Han till oss sjelf har denna nyhet fört.

DORVAL.

BLAISE hennes Far!

LUCILE.

Man bör en fåfäng smärta dölja,
Jag känner min förlust, men bör dock honom följa.
Far väl!

DORVAL.

Vill då LUCILE min död nu skynda på?

TIMANTE.

LUCILE! vill Du oss öfvergifva?

LUCILE.

Ja straxt.

DORVAL til *TIMANTE.*

At blifva qvar, sök henne Ni förmå.
Jag ber!

LUCILE.

Hvad ödet mig har kunnat föreskrifva
Jag följa bör.

DORVAL, *häftigt til* TIMANTE.

Ach Ni som henne älskat har,
Er ömhet bör just nu för henne ökad blifva,
Ni henne haft så kär!

TIMANTE.

Hon all min vällust var.
Hon skall mig altid än behaga,
Men ach! hur kunde väl mitt hjerta mig bedraga,
Som mig så ömt har sagt at jag var hennes Far!
Ach BLAISE! hur grufligt du mig sårar!

BLAISE.

Förlåt! jag tvungen var, det vittna mina tårar.

TIMANTE.

Du gör mig mycken sorg! — — — — —

BLAISE.

— — Jag den ock dela skall.

TIMANTE.

Men BLAISE! Min ömhet blir för Dig dock aldrig kall.
Jag största skälet har at sorg och ledsnad röja,
Som ensam utan tröst min Ålderdom nu ser,
Med alt mitt öfverflöd har BLAISE dock rikdom mer,
Då Ödet honom nu en Dotter återger,
Som med hans ringhet sig vill nöja.
Ni gråten! — — — min förlust Er rör! — — —
Men hvarför' skall jag mer min sorg för Eder nämna?
LUCILE! Du skall oss aldrig lämna,
Om Ödet orätt gör,
Så bör man sig på Ödet hämna.
Lät BLAISE få säga hvad han vill,
Jag uti detta mål dock gjör hvad jag behagar,
Ej något mig skall bry på mina gamla dagar,
LUCILE min dotter blif! Du skall mig höra till.

LUCILE och BLAISE.

Hvad godhet!

DORVAL.

Ach LUCILE! jag nödgas Er förklara,
Att utaf denna hemlighet
Jag kunde hos min Far mig ledsamhet befara;
Jag hoppas at Ni den försiktigt dölja vet.

LUCILE.

Hvad! skulle jag så långt från skyldigheten stiga?
Nej, DORVAL! hvem jag är jag aldrig skall förtiga.
BLAISE är min Far och sjelf mig lär,
Att redlighet i alt sitt värde med sig bär.

DORVAL.

Jag är förlorad!

TIMANTE.

Nej, jag skall nog det förstå
Att detta hos Er Far i saktmod föredraga,
Lät fruktan ej Ert hopp förjaga.
Han kommer. Lät mig blott om honom ensam rå.

XVI. Scenen.

DORVALS Far, TIMANTE.

DORVALS Far.

Hvar är vårt unga par?

TIMANTE.

— — Jo, re'n de börjat träta.

DORVALS Far.

Nå! detta tämlig bittid sker,
Man bör ju först bli gift? — — —

TIMANTE.

— — Ni ler — —
Men här man narri bör förgäta,
Ty saken är af vigt.

DORVALS Far.

Ni den ej rätt förstått.
Ett lappri kan de unga röra,
Min Son har något fel begått,
Helt säkert.

TIMANTE.

Nej, LUCILE, som gärna BLAISE plär höra,
Med honom lika lynne fått,
Och til hans trägna råd hon nu begynner jaka.

DORVALS Far.

Hur då? — — — —

TIMANTE.

— — — I något mål som hennes härkomst rör,
Hon har med granskning gått tilbaka
Och fruktar at vår slägt Ni intet gilla tör.

DORVALS Far.

Men hvilken galenskap är detta?
Är nu väl lämplig tid at det i fråga sätta?
Jag ej den satsen tagit an,
Att börd kan någon värde skänka;
Den är ju Adlad nog, som lärt at ädelt tänka.

TIMANTE.

Och det Ert alfvar är?

DORVALS Far.

Ni derpå lita kan.
Dessutom är ju Ni en värdig Ämbetsman,
Er välmagt med Ert stånd nog agtning Er bereder.

TIMANTE.

Det är så. Ofta gör vår rikdom all vår heder,
Vårt namn den allmänt sprider kring,
Personen i sig sjelf betyder ingen ting.

DORVALS Far.

Men säg, när brukas väl at man kring världen breder
Från hvem man just sin härkomst leder?

TIMANTE.

Man vet det dock.

DORVALS Far.

— — Å nej. — — —

TIMANTE.

— — — — Jo! Afvund all ting ser.

DORVALS Far.

Ert ädla tänkesätt åt Er alt värde ger.
Ej någon börd det kan föröka,
Och låga sinnen blott må efter härkomst söka,
Som ingen Ära känna mer.

TIMANTE.

LUCILE så dygdig är!

DORVALS Far.

Hon allmänt lärt behaga.
Jag hoppas ock bland oss hon ej får skäl at klaga.
Ej någon hon förakta vill,
Och bör ej sjelf föraktad blifva.
Man henne skall den heder gifva,
Som billigt kommer dygden till.

Duette.

TIMANTE.

Hon i hvar blick en oskuld röjer,
Som hennes värde dubbelt höjer,
Hvad har hon ej för ädel själ?

DORVALS Far.

Jag har ju sagt hon mig förnöjer,
Som Ni jag känner henne väl.

TIMANTE.

Den oskuld hennes väsend röjer
Förklarar bäst des ädla själ.

DORVALS Far.

Jag har ju sagt hon mig förnöjer,
Som Ni jag känner henne väl.

TIMANTE.

Hon har det täcka lefnads sätt,
Som billigt allas aktning vunnit.

DORVALS Far.

Ja, hon utaf en medfödd rätt,
Har väg til allas hjertan funnit.

TIMANTE.

Hvad ädelt tanke-sätt!

DORVALS Far.

Jag har ju sagt hon mig förnöjer &c.

TIMANTE.

Des härkomst dock bordt bättre vara — — —

DORVALS Far.

Ni kan et slikt bekymmer spara.

TIMANTE.

Hur skall väl detta rättadt bli? — —

DORVALS Far.

Den saken gå vi trygt förbi.

TIMANTE.

Men ach! — — —

DORVALS Far.

Hvad då?

TIMANTE.

Hvad täck hon är!

DORVALS Far.

Hvad hemligt kan sig härvid dölja?

TIMANTE.

Jag bör mitt löfte noggrant följa,
Mitt samvet det af mig begär.

DORVALS Far.

Ach tala då!

TIMANTE.

Hvad täck hon är!

DORVALS Far.

Hvad hemligt kan sig härvid dölja?

TIMANTE.

Så täck hon är!
Hon i hvar blick en oskuld röjer,
Som visar hennes ädla själ.

DORVALS Far.

Jag har ju sagt hon mig förnöjer,
Som Ni jag känner henne väl.

Bägge.

TIMANTE.

Den oskuld hennes väsend röjer
Förklarar bäst des ädla själ.

DORVAL.

Jag har ju sagt hon mig förnöjer,
Som Ni jag känner henne väl.

TIMANTE.

Ni tror då hennes Far af henne ej blir glömd?

DORVALS Far.

Hvad! skulle hon Er kunna glömma?
Jag utaf hennes dygd bör mera ädelt dömma,
Ni är ju äfven sjelf båd' älskad och berömd.

TIMANTE.

Men ach Ni vet ej alt! — —

DORVALS Far.

Jag ber Er det förklara,
Ni annars snart hos mig alt tålamod förtar.

TIMANTE.

Än om jag nödgas då Er svara,
At ifrån ringa folk LUCILE sin härkomst har?
Det folk som til vår tjenst vid jordens häfd man finner.

DORVALS Far.

Nå väl, det är ett stånd som visst är agtning värdt,
Och äfven den af alla vinner.

TIMANTE.

Ach hvad Ni ömt och väl om mänskjor tänka lärt!

DORVALS Far (*häftigt*).

Det folk som ödet har beskärt,
At med sin svett och arbets möda
Så tungt bereda oss vår föda,
Bör man ej hedra det?

TIMANTE.

Ni BLAISE då hedra bör.

DORVALS Far.

Jag utan tvifvel det ock gör.
Han älskad är hos oss.

TIMANTE.

Och dertil äger rätt.
Han är en ärlig Man, men sjelf bedragen blifvit,
Och om Ni viste på hvad sätt!
Han sjelf det har tilkänna gifvit.

DORVALS Far.

Hvad har han sagt?

TIMANTE.

Jo, men det värsta kommer här.

DORVALS Far.

Hvad är det?

TIMANTE.

Jo, han sagt, LUCILE hans Dotter är.

DORVALS Far.

BLAISE hennes Far?

TIMANTE.

Ja han. — — —

DORVALS Far.

— — — Ach himmel! — —

TIMANTE (*afsides*).

— — — Nu han lär
Ej mer sin förra tanka gilla.

DORVALS Far.

Kanske man Eder fått förvilla?
Hur är det möjligt?

TIMANTE.

Jo, ett byte här är skett,
Min Dotter blifvit död, des namn LUCILE man gett.

DORVALS Far.

I detta nidings-värk BLAISE säkert del har tagit.

TIMANTE.

Nej honom man som oss bedragit.

DORVALS Far.

Hvad sällsamt äfventyr som mig förbryllad gör!

TIMANTE (*med otålighet*).

Mån då af detta skäl vår Fäst nu lemnas bör?

DORVALS Far (*efter et litet stilla tigande*).

Nej BLAISE ej skall vårt upsåt hindra,
Hans ringa stånd ej bör det värde få förmindra,
Som redligheten med sig för.

XVII. Scenen.

TIMANTE, DORVALS Far, DORVAL, LUCILE, BLAISE, JULIE.

TIMANTE.

Så kommen mina Barn, Er sällhet väntar Er.
Ej fördom det förbund skall bryta,
Som med Naturens rätt och Ärans bifall sker.

DORVALS Far.

Jag alt mitt nöje häri ser,
Och vill min fägnad ej mot någon ting förbyta.

DORVAL.

Min Far! — — —

DORVALS Far!

— — — Din lycka njut.

LUCILE.

Ach Herre!

TIMANTE.

— — — — Jag förbjuder,
At detta namnet mer ej nyttjas må för mig,
Säg Far, det bättre anstår dig,
Och bäst i mina öron ljuder.

DORVAL.

At kallas Edra Barn Er godhet gett oss rätt.

TIMANTE.

Ach hvad vårt lif är ljuft och lätt,
Då något godt man kan få öfva!
Du BLAISE skall i din tid ej omsorg mer behöfva,
Men med oss lefva nöjd förutan alt besvär.

BLAISE.

Min ringhet och mitt stånd jag dock ej glömma lär.

DORVALS Far.

Den bör man lycklig nog förklara,
Som uti dygd och vett kan Eder like vara.

XVIII. Scenen.

De samme. En Laquais.

LAQVAIEN.

Re'n bygdens Ungdom samlad är,
At, efter vanlig sed, få Bruden önska lycka
Och med de Kransar henne smycka,
Som hvar och en nu med sig bär.

TIMANTE.

Gå då, at skyndsam anstalt göra
Om dans och nöjen öfver alt,
Nu glädjen bör oss allmänt röra.
Gjör hvad jag til vår ro befalt.

(*Ungdomen kommer in och, under dans, öfverlemnar sina Blomster-krantsar åt* LUCILE.)

LANDT-FOLKET.

En Landt-Flicka.

Sjungom nu om detta Par,
Som kärlek segren skänker.
Sjungom nu om detta Par,
Som han förenadt har.
Allting lifvar hjertat opp,
Man blott på glädje tänker,
Allting lifvar hjertat opp,
Och vällust rör vårt hopp.

En annan Landt-Flicka.

Lefven sälla i vår bygd,
At ömt vårt väl försvara.
Lefven sälla i vår bygd,
Til muntran för vår dygd.
Kärlek säkrast kan sin rätt
Bland bygdens folk bevara,
Kärlek visar där sin rätt
På tusend ömma sätt.

En liten Landt-Flicha.

Man mig sagt, vid femton år
Plär kärlek hjertat röra,

Ach hvad tiden långsamt går,
Jag knapt är elfva år!
Lär mig, täcka Par, jag ber,
At tiden mindre göra,
Kan jag hoppas, säg jag ber,
At snart få härma Er?

CHOEUR.

LANDT-FOLKET.

Kärlek sjelf den fäst bereder,
Der ock vänskap buden är.
Sälla Par! vi ömt med Eder
Dela våra nöjen här.

HERRSKAPET.

Kärlek sjelf den fäst bereder,
Der ock vänskap buden är.
Glada Vänner! vi med Eder
Dela våra nöjen här.

Duette.

DORVAL och LUCILE.

Vi den största vällust andas,
HYMEN redan tändt sitt bloss.
Kärlek här med oskuld blandas,
Idel sällhet väntar oss.

CHOEUR.

Kärlek sjelf den fäst bereder, &c.

DORVAL och LUCILE.

Öma kärlek då du sårar,
Du at hela ock förstår.
Fast du ler åt våra tårar,
Hjertat dock sin önskan når.
Vittne till vår ömma plåga
Dig den samma nu har rört.

Till belöning för vår låga,
Har du våra suckar hört.

CHOEUR.

Kärlek sjelf den fäst bereder, &c.

Balletten börjar igen och slutar Skådespelet.

XXVII.

ZEMIRE

Och

AZOR.

Comedie Ballet

Uti Fyra Acter;

Första gången upförd på Drottningholm,

UTI

DERAS KONGL. MAJESTÄTERS

OCH KONGL. HUSETS NÄRVARO,

PÅ

HENNES MAJ:TS DROTTNINGENS

Namns-Dag,

DEN 22 JULII 1778.

Til
HENNES KONGL. MAJ:T DROTNINGEN.

MIN DROTNING! på den dag, då alt Din ära tyder,
Förlåt en dristig skald et menlöst öfverdåd.
Jag glömer snillets brist; jag blott mit hierta lyder
Och litar på Din nåd.

En almän glädje nu ur folkets ögon blänker:
Det tiusas af Din blick och känslan lifvas opp;
Det suckar för Dit väl, och på den lycka tänker,
Som bildas för des hopp.

Hos detta sälla folk, som får Din mildhet dyrka,
Du med et ömt behag i allas hiertan rår.
Der Dygden lagar ger: hon både lif och styrka
Uti Din hägnad får.

Dit lof af ryktet fördt, til tidens gräns sig sträcker,
Och grundadt i vår siäl, det tolkas i vår röst.
Du med Dit Majestät en liflig kärlek väcker
I trogna Svears bröst.

Då hiertat, til sin frögd, så lyklig orsak finner;
Til ämne för Din ro, et offer jag Dig bär.
Om det Dit välbehag och Nådigt bifall vinner,
Min önskan upfyld är.

Underdånigst
Af
Anna Maria Malmstedt.

ZEMIRE och AZOR.

Personerne:

AZOR, en Persisk Prins, Konung i Kamir.	Herr Karsten.
SANDER, en Persisk Köpman.	Herr Carl Stenborg.
ZEMIRE } Sanders döttrar.	M:lle Baptiste.
FATME } Sanders döttrar.	M:lle F. Svennerberg.
LISBE } Sanders döttrar.	M:lle Smedberg.
ALI, Sanders slaf.	Herr Tellerstedt.
En Fée.	
Troupe af Genier.	

Scenen är i Persien, ömsom i Féens Slott &c.

FÖRSTA ACTEN.

Under Ouverturen föreställer Theatren en mörk skog, men förändras, vid början af Första Scene, til et Palais.

FÖRSTA SCENE.

SANDER. ALI.

SANDER.

Hvad sälsamt äfventyr! alt min förundran gör.
Hvad prakt och rikedom i detta slott sig röja!
Ej något saknas här, som ögat kan förnöja....
Men... öfver alt är tyst... man ej af någon hör.

ALI. (*förskräkt.*)

Ack! lät oss här ej längre dröja,
Det säkrast är at fly.... Jag tror....

SANDER.

Hvad då?

ALI.

At något troll på detta stället bor.

SANDER.

Lät vara. Vi dock här oss mycket bätre finna,
Än at i skogen vilse gå.
Den tilflygt, som man nu kan vinna,
Jag icke vil försmå.

ALI.

Är ni behiertad nog at natten här fördrifva?

SANDER.

Ja, hvarför ej?

ALI.

Men, akta er!

SANDER.

Man än ju intet farligt ser.
Hvad kan då skäl til fruktan blifva?
Om någon här sin boning har,
Så kan man väl det hopp sig gifva,
At han en ädel del uti vårt öde tar.

ALI.

Det idel trollskap är.

SANDER.

Hvad mer? Lät det så vara.

ALI.

Tro mig och undvik denna fara!

Aria.

Man stormen tystna hör
Och vädrets ilar domna;
Lät oss en färd fulkomna,
Som icke dröjas bör.
Blott lätta moln nu himlen hölja,
Som redan fly med regnets bölja;
Alt hinder snart förgår,
Sin klarhet himlen återfår.
Betänk hur Edra barn Er återkomst behöfva!
Vil ni dem så bedröfva?

Man re'n er vänta lär,
At längre dem bedröfva
Mon' det väl billigt är?
Man stormen tystna hör &c.

SANDER.

Man hör ju vädrets gny sig öka.

ALI. (*afsides.*)

Ja, han har ganska rätt;

SANDER.

Förgäfves lär man nu i mörkret vägen söka.

ALI. (*häftigt.*)

Om jag er leda får, så skal han finnas lätt.

SANDER.

Nej Ali, lät oss ej förkasta
Den hvila som man här kan få,
Lät ingen rädsla på dig rå.

ALI. (*förskräkt.*)

Hvad? ingen rädsla?

SANDER.

Ja, alt sådant från dig slå!
Jag åter vil på resan hasta,
Så snart vi dagens gryning nå.

Aria.

Mig sorg och harm förmäten göra,
Se'n alt för mig förloradt är.
Hur kan mig någon fruktan röra,
Då jag för lifvet afsky bär?

Jag ser mig hastigt störtad blifva,
Från lyckan ned til diupt förakt,
Och hvad mig rädning kunnat gifva,
Har böljan i sin afgrund lagt.
Mig sorg och harm &c.

ALI.

Men lifvet är mig kärt: At det i fara sätta,
Dervid jag mig ej finna kan.

SANDER.

Gå, lät mig på en stund mit trötta sinne lätta.
Och sof, om du så vil!

ALI.

Nej det ej står mig an,
At här hos andar hungrig gästa.
(*Et dukadt bord synes midt på Theatren.*)
Men himmel!

SANDER.

Hvad är det?

ALI.

Här står et dukadt bord.

SANDER.

Du ser, at någon är som vakar för vårt bästa.

ALI. (*darrande.*)

Ja, någon!

SANDER.

Sätt dig der!

ALI.

Men ... tillåt några ord ...
Vil ni af dessa rätter äta?

SANDER.

Ja visst. Vår värd är god. Man icke rädas bör.
Han tyks, til vårt behof, ej någon ting förgäta.

ALI. (*högt.*)

Han detta med en vink förutan möda gör.
(*sakta.*)
Det för mig säkrast är, at til hans loford jaka,
Kanske, at han fördold mig hör.

SANDER.

Se, hvad för läcker mat.

ALI.

Ack! om jag tordes smaka.

SANDER.

Gör det på mina ord, det är ej at försaka.

ALI.

Nå fritt. (*han äter.*)

SANDER.

Se här är vin....

ALI. (*med glädie.*)

..Hvad! vin!

SANDER.

Drick! om du vil.

ALI.

Nej, jag ej dristar mig dertil.

SANDER.

Du darrar!

ALI.

Kanske det et gift uti sig gömer,
Hvarmed oss döden ämnad är.
Men lappri, (*han dricker*) det är skönt. Jag följer mit begär.
Och om jag än skul dö, jag dock min flaska tömer.

SANDER.

Nå... säg hur du nu mår?

ALI.

Det vinet visst mit bifall vinner.
Jag af des ädla kraft min styrka återfår;
Ju mera denna ådra rinner,
Ju mer all fruktan mig förgår.
Ack sköna saft! (*han dricker.*) Ännu en tår.
Ej bätre värd man nånsin finner.

Aria.

Verlden deri orätt haft,
Andar at så grymt beskrifva,
Då så mycket godt de gifva.
Hvilket vin! Ack liufva saft!
Alt hvad man om dem förtäljer,
Afund endast diktat har;
Jag bland dem mit sälskap väljer
Och mit glas med glädie tar;
Ack, hvad mer än sälla dar!
Ingen fruktan mer mig quäljer.

SANDER.

Knapt lär i hieltemod man Alis like få.
Han fruktar ingen ting.

ALI.

Ej hvad man helst må nämna.
Jag til en liten sömn nu vil mig öfverlemna.

SANDER.

Lät se hvad väderlek;

ALI. (*i det han somnar in.*)

Jag somnar väl ändå.

Duo.

SANDER.

Nu luften klarnat har.

ALI.

Jag det med nöje finner.

SANDER.

Hör, Ali!

ALI.

Jag såfver.

SANDER.

Nej, strax du resa bör.

ALI.

Ack! gif mig liten ro, mig sömnen öfvervinner,
Och så betungad gör.

SANDER.

Du mer bequämt får hvila taga,
När snart du åter hemma är.

ALI.

Jag har ju intet nu at klaga;
Man kan ju vara hemma här.

SANDER.

Re'n solen runnit up . . .

ALI.

. . . Det tör kanske så vara.

SANDER.

Jag reser, Ali, utom dig.

ALI.

Ja, res! jag fruktar ej at sedan ensam fara,
Så snart jag hvilat mig.

SANDER.

Du kan af vildiur gripas an.

ALI

Jag mig försvara kan.

SANDER.

Af vinet du fått mod.

ALI.

Det eldat har mit blod.

SANDER.

Du vet man väntar oss; din sömn du måste spara,
Hör! jag befaller dig. Kom nu och följ mig fort!

ALI.

Ja, strax . . . men än et glas . . . det snart skal vara giordt.
(*han dricker.*)

SANDER.

Jag vil, förän jag nu skal fara
Från denna undransvärda ort,
Et litet märke hem til mina barn bevara.

Zemire, då jag från henne afsked tog,
En blomma blott af mig begärde;
Uppå en sådan skänk hon sätter mycket värde.
Jag den at plocka går, det är för henne nog.
(*Han går til en Rosenbuske som synes på en Console, och tar der en Blomma.*)

ANDRA SCENE.

AZOR. SANDER. ALI.

AZOR. (*under en hiskelig skapnad.*)

Hålt!

ALI. (*darrande.*)

...Himmel! Ack! hvad syn, som billigt mig förskräcker!

SANDER.

Hvad hisklig hamn oss möter här!

AZOR.

Förmätne! säg, hvad gör du der?
Hvad dierft begär sig hos dig väcker?

SANDER.

Förlåt en oförrätt som mot min vilja skett.
Jag trodde ej, det skulle dig förtryta,
At jag en blomma ville bryta,
Se'n du åt vårt behof så ädelt har försett.

AZOR.

Du dierfve! se'n jag dig en säker fristad gett,
Til tienst mit slott, mit bord åt dig har velat lemna,

Du mina blommor tar. Hvad ursäkt kan du få?
Nej, du skal dö! Jag skal mig hämna.

SANDER.

Mit lif du mig beröfva må,
Och jag mig sielf ej nu beklagar,
Jag räds ej sluta få så olyksfulla dagar.
Nej, blott för mina barn min omsorg nu är quar.

AZOR.

Man sagt du trenne dötrar har?

SANDER.

Ack! ja... jag skulle ej mit öde öfverväga,
Men, om jag måste dö, hvar finna de försvar?

ALI.

Ni säkert skonte deras far,
Ack om ni viste blott hvad skönhet som de ega!

SANDER.

Jag kommer från et annat land,
Et skep, mit sista hopp, jag haft at der bevaka,
Och mine barn, som trott, at få mig rik tilbaka,
Mig ömsom bedt om spetsar och om band.
Men min Zemire, som nöjd, at detta alt försaka,
En blomma blott af mig begärt,
Uti min famn hon sade ömt och kärt:
»Om ni en ros åt mig vil skänka,
»Min önskan icke högre går;
»Men det är nog för mig som dervid säga får:
»Min far, då han den bröt, på mig har velat tänka.

Aria.

Ack! min Zemire, du icke såg
Hvad grymhet i din önskan låg!
Skal denna ros en orsak blifva
At döden nu mig förestår?
Hvad detta dig lär smärta gifva,
När du mit öde veta får.
Hennes ömhet, som mig ropar,
Gör min plåga dubbelt svår,
Och med qual mig öfverhopar.
Ack! min Zemire, du icke såg
Hvad grymhet i din önskan låg!

AZOR.

Jag är ej hård, man kan mig röra;
Men et af dina barn i stället då för dig
Uti mit våld skal gifva sig.

SANDER.

Hvad! skulle jag?...

AZOR.

...Du bör mig detta löfte göra,
I annat fall...

ALI. (*til Sander.*)

...Man bör förnuftet höra;
Gör honom ej emot, han lätt på oss kan rå.

SANDER.

Men grymme! för en ros...

AZOR.

...Du litet lär förstå,
Om desse blommor just mit öde innesluta.

SANDER. (*afsides.*)

Nej, mine barn, för er man fritt mit blod må giuta,
At från dem afsked ta min enda önskan är.

AZOR.

Nå väl!...

ALI. (*til Sander sakta.*)

...Ack! lofva alt hvad han begär!

SANDER.

Ehuru grymt och hårdt mit öde än må blifva,
Likväl jag nu dig svär,
At jag skal en af dem uti mit ställe gifva,
Så framt jag sielf ej åter synes här.

AZOR.

Jag nöjd med hvad du velat svara,
Dig denna blomma ger, hon skal dig höra til.

SANDER.

Mig!...

AZOR.

...Ja, tag henne mot, nog af at jag det vil.
Hon skal en säker pant för bägges löften vara.

Aria.

Tänk ej at mig bedra, vet hvad min hämd förmår!
Til jorden och til hafvets bölja
Mit välde lika går;
Och vil jag dig förfölja,
Du ingen fristad får.
Men du min nåd skal röna,
Om du min önskan hör.
Jag all din lycka gör

Din trohet at belöna,
Om snart du syns igen;
Men!
Tänk ej att mig bedra, &c.
Min vrede och min nåd jag nu dig förelagt.
Jag kan din lyckas högd, men ock din ofärd vålla:
Besinna hvad jag sagt.

SANDER.

Jag fruktar mindre all din magt,
Än jag är mon min ed at hålla.

AZOR.

Kom då och följ mig nu.
Jag vil din väg förkortad göra.
Et moln skal til dit hem dig genast återföra.

ALI. (*darrande.*)

Et moln .. Ack! tillåt mig ...

AZOR.

... Nå säg! hvad menar du?

ALI.

At gå til fots ...

AZOR.

Hur då?

ALI.

... Dervid jag bäst mig finner,
Och lika fort ändå jag hinner;
At fara på et moln ej varit har min sed.

AZOR.

Kanske du mera nögd lär med en drake vara?

ALI. (*med största rädhoga.*)

Ack nej! af sådant sätt at fara
Mit hufvud visst för mycket led.

AZOR.

Til Sanders återkomst du då hos mig kan dröja?

ALI.

Nej molnet, det är sant mig rädd i början giort,
Men om min Herre sielf vil dermed komma fort,
Så vil jag ock med denna fart mig nöja.

AZOR.

Kom då!...

ALI.

...Men...

AZOR.

Intet men..

ALI.

Må hin då ta mig fritt,
Blott jag blir detta stället quitt!

(*Musiken härmar molnets flygt.*)

Theatren förändras och föreställer det inre af Sanders gård.

Slut på Första Acten.

ANDRA ACTEN.

FÖRSTA SCENE.

ZEMIRE. FATME. LISBE. (*hvilke arbeta vid skenet af en lampa.*)

TRIO.

Tilsamman.

Re'n nattens välde syns försvinna,
Och morgon-rodnan rinner opp.
Snart vi til den stunden hinna,
Då vår far vi åter finna
Til vår fägnad och vårt hopp.

FATME.

Han har loft mig spetsar gifva.

LISBE.

Jag vackra band lär få.

FATME.

Men mina spetsar bättre blifva.

LISBE.

Nej, mina band dem öfvergå.

ZEMIRE.

Han mig en ros har velat lofva,
Blommor jag så gerna bär.

FATME och LISBE.

En blomma, ack! hvad ringa gåfva!

ZEMIRE.

Af hans hand hon dyrbar är.

Tilsamman.

Re'n nattens välde syns försvinna,
Och morgonrodnan rinner opp;
Snart vi til den stunden hinna,
Då vår far vi åter finna
Til vår glädje och vårt hopp.

ANDRA SCENE.

SANDER. ALI. DE FÖRRE.

ZEMIRE. FATME och LISBE.

Ack! min far!

SANDER.

Ja, mine barn, god dag!

ZEMIRE.

Hvad glädje! hvad behag!
Er återkomst oss nu förkunnar!

FATME.

Hvad sälhet himlen åt oss unnar!

SANDER.

Min fägnad at er se hur är den icke stor!

ALI.

Mån jag väl än är här? Jag ännu knappast tror,
At jag från detta trollskap hunnit
Och från det åkedon hvarpå jag häpen for.

ZEMIRE. (*til Sander.*)

Har ni er väl på resan funnit?

FATME.

Ert skep, det är väl rikt?

SANDER.

Ack! alt förgångit är!

FATME och LISBE.

Förgångit alt! . . .

SANDER.

Alt har försvunnit.
Til nöd och fattigdom oss ödet döma lär.

ZEMIRE.

Stor sak, när vi vår far nu lykligt återvunnit.
Af det som eder händt ni blir oss dubbelt kär.

SANDER.

(*til Fatme och Lisbe.*) (*til Zemire.*)
Ni gråten, mine barn. Men du mig tröst vil gifva.

ZEMIRE.

Min far! Ni bör er sorg fördrifva.
Et flygtigt lyckans lån är icke saknad värdt;
Ni sielf mig så at tänka lärt,
Och med den ringa lott man än kan lyklig blifva,
Som himlen åt vårt lugn beskärt.
Förnögd i skogen foglen spelar,
Hans quitter höres negden kring,
Och fast han eger ingen ting,
Ej något til hans sälhet felar.

Man ser hos bygdens folk en ädel enfald rå,
Och under de besvär som ständigt dem betunga,
De glättigt om sin lycka siunga....
Min far! af detta folk en eftersyn vi få.
Kom då, bland edra barn, at er från oro lätta.
Ali, vid jordens häfd, oss kan tilhanda gå,
Och skörden kunne vi förrätta.
En far, som kärlek för oss har,
(*til sina Systrar.*)
Bör öfver lyckans högd han oss ej ömt behaga?
Är det ej så?

FATME och LISBE.

Ack! jo!

ZEMIRE.

Så uphör då min far
At nu er mistning mer beklaga.

SANDER.

Hvad hennes godhet rör mig ömt!
Zemire! jag har för dig mit löfte ej förglömt.
(*Til Fatme och Lisbe.*)
Jag kan ej något er förära,
Ni veten af hvad skäl.

FATME och LISBE.

Vi eder godhet känne väl.

SANDER.

Beklagen mig. (*til Zemire.*) En ros du velat blott begära,
Se der!

ZEMIRE.

Hvad ni förnöjd mig gör!

SANDER.

Må hon dig vara kär, (*sakta*) hon nog mig kosta tör.

ZEMIRE.

Aria.

Täcka blomma, som vällust ger!
Kan til mit nöje jag önska mer?
Hvad hon förnöjer!
Hon til mit bröst sig menlöst böjer.
Hur täck hon är!
Hvad prakt hon röjer!
Ack! med hvad tiusning jag henne bär!

SANDER.

Men mine barn! J bören hvila niuta,
Ni vakat för min skul i natt,
Jag sielf är äfven trött och matt;
Kom! lät mig er i famnen sluta.
(*sakta.*)
Uti hvad gruflig sorg har ödet mig försatt!

(*Fatme och Lisbe gå ut. Men Zemire stadnar och ser på sin far, som ganska bedröfvad kastar sig på en stol.*

TREDIE SCENE.

SANDER. ALI. ZEMIRE.

ZEMIRE. (*afsides.*)

Hvad han bedröfvad är!

SANDER. (*som blir henne varse.*)

Gå . . .

ZEMIRE.

.. Jag ej kan er lyda.
Jag älskar er för ömt, att kunna lemna er.

SANDER.

Gå! jag vil bli allen.

ZEMIRE.

Hvad kan det qual betyda,
Som jag, min far, hos eder ser?

SANDER. (*för sig sielf.*)

Hur skal jag henne svara?
(*högt.*)
Gå! det är ingen ting.

ZEMIRE.

Jag kan tilfreds ej vara.
Ert hierta ej för mig sig nu förställa kan...
Förrn ni ert skep förloradt fann,
Ni dylik mistning då er kunde föreställa
Och utan oro se den an.
Hvi bör då nu ni modet fälla?
Bedröfvad och förtrykt jag eder skåda får;
Uti hvad ängsligt skick min far skal jag er finna!
Ack! yppa mig den sorg som i ert sinne rår.
Tör hända, at ni då kan någon lättning vinna.
Om er ömhet hör mig til,
Hur är det väl i er förmåga,
At längre dölja denna plåga,
Som jag så gerna lindra vil?

SANDER.

Gå bort! (*sagta*) men hon har skäl at öfver hårdhet klaga.
(*hon drar sig undan.*)
(*högt.*)
Zemire! kom, förrn du går, at mig i famnen taga.

ZEMIRE.

Min far!

SANDER.

Ack! lemna mig. Du hvila niuta bör.
(*han går.*)

ZEMIRE. (*afsides.*)

Jag honom följa skal. Hvad fruktan nu mig rör!
Jag hunnit at et qual utur hans ögon leta,
Hvars rätta orsak jag skal veta.

FIERDE SCENE.

ALI. (*alena.*)

Jag kan mig sielf ej än förstå,
Månn jag väl vaken är? Nej säkert lär jag dröma.
Ej nånsin denna färd kan ur mit hufvud gå,
Jag aldrig kan min rädsla glöma.
Min stackars Herre löfte giort....
Hur skal man sig i denna saken vända?....
Så ser man hvad för ondt kan uppå resor hända.
At många länder se det lönar sig ej stort.

Aria.

Ingen hog mig mer skal frästa,
Til at fara verlden kring.
At bli hemma är det bästa:

Resor gagna ingen ting.
Det går an til lands at fara,
När man slipper alt besvär;
Och, til siös, det kan så vara,
Fast det ej mit nöje är.
Men at genom luften svinga
Och så diupt ner från en sky
Se jorden undan föttren fly,
Sådan ro jag skattar ringa.
Den för resor afsky ger:
Jag vil aldrig resa mer.

FEMTE SCENE.

ALI. ZEMIRE.

ZEMIRE.

Säg hvad den sorg kan innebära,
Som syns min far så grymt besvära?
Hans diupa suck en plåga med sig har,
Som då han i sin famn mig tar,
Mit hierta ömt och lifligt sårar.
Säg, hvad som honom bryr!

ALI. (*afsides.*)

Nej, jag må skynda hän.

ZEMIRE.

Hvad, Ali, du mig flyr?

ALI.

Jag kan ej motstå edra tårar.

ZEMIRE.

Ack! se mig då med ömkan an!
Hvad som hans oro gör, lät för mig yppadt blifva!
Tör hända jag deråt kan någon lindring gifva,
Om jag den icke stilla kan.

ALI. (*afsides.*)

Ack, stackars barn! hur grufligt skal det vara,
At ätas up vid hennes år?
Han deraf blott en måltid får.

ZEMIRE.

Hvad säger du?

ALI. (*afsides.*)

Men dock jag säkert spår,
At hon hans grymhet undangår.
(*til Zemire.*)
Hör! det är ofelbart, at snart en gruflig fara,
Förutan eder hielp, er far nu förestår.

ZEMIRE.

Min far?

ALI.

Han sträng befalning lemnat,
At det för er ej nämnas skal;
Men dock... jag säga vil hvad jag ej yppa ämnat.
Min konst at tiga re'n är all:
I natt uti en skog....
(*Sander, utan at synas, ropar Ali.*)
Hans röst mig tyckes höra.
Ja, det är han, vi skiljas böra.
Gå, vänta mig en stund. Jag se'n vil möta er.

ZEMIRE.

Du re'n för mycket sagt, at icke säga mer.

SIETTE SCENE.

SANDER. ALI.

SANDER. (*afsides.*)

Den oro som mig bryr kan ingen sömn mig lofva.
(*til Ali.*) Du vakar än?

ALI. (*sorgsen.*)

Ack! ja. Men knapt det mer förmår.

SANDER.

Än mine barn?...

ALI.

De redan sofva.

SANDER.

Jag än förbiuder dig, du icke yppa får,
Hvarthän som jag nu far och hvad mig förestår.

ALI.

Hvad! vil ni nu ifrån oss hasta?

SANDER.

I denna afton.

ALI.

Säg, är tiden då så kort?

SANDER.

Gif mig et bord. Jag skrifva vil. (*Ali går efter et bord.*) Gå bort!

SIUNDE SCENE.

SANDER. (*alena.*)

Hvad gryma qual mit hierta nu belasta!
Recitatif. (*han skrifver.*)
Jag nu en resa företar,
Kanske nog lång. Men er, som utan alt försvar
Jag skal med smärta lemna;
Må himlen skydda er! må uti edra dar
Ni er beständigt sälla nämna!
Förglömen ej er far. Jag älskar er. Farväl.
Jag liksom känner nu en lättnad i min siäl.
At lemna detta bref, nu bör min omsorg blifva.
Hör Ali!... men han sofva lär...
Dock förrn jag ännu far, jag kan det från mig gifva.
Mig sömnen öfverväldig är,
Och vil mig ge en ro som jag ej sielf begär.
(*han går.*)

OTTONDE SCENE.

ZEMIRE. ALI.

Duo.

ZEMIRE.

Jag för Azor vil sielf förklara,
At för min far jag villigt dör.

ALI.

Ack! Zemire! Er röst ni sakta bör,
Jag räds han hör.

Hvad harm får jag ej då förfara!
Hvi har hans upsåt jag förrådt?

ZEMIRE.

Skal han för hämden offer blifva?
Ack nej! det är min lott.

ALI.

Ack Zemire! Er röst ni sakta bör,
Jag räds han hör.
Han om sin färd ej vil er kunskap gifva.

ZEMIRE.

Han ämnat så mig öfvergifva?
Nej, sielf jag faran möta vil.
Det hör min plikt, min ömhet til.

ALI.

Ack tyst Zemire! jag räds han hör.
Er röst ni mera sakta bör.

ZEMIRE.

Til detta slott jag sielf vil hasta!
Dit bistånd Ali jag begär.

ALI.

Hvem, jag i dödens sköt er kasta!
Bedra en far, som har er kär.

ZEMIRE.

Du med mit qual ej ömkan bär.

ALI.

Ack nej, Zemire, det fåfängt är.

ZEMIRE.

Kan du med köld hans öde skåda?

ALI. (*för sig sielf.*)

Jag fruktar mäst min egen våda.

ZEMIRE.

Kom Ali! Kom, at mig ledsaga:
En dyrbar tid ej dröjas bör.
Mig sielfva döden skal behaga,
Blott jag min far befriad gör.

ALI.

Nej, all er bön mig icke rör.
Ack! tyst Zemire: jag räds han hör.

ZEMIRE.

Hans nöd dig ej då kan beveka?

ALI.

Ack jo! han prof ju deraf har.

ZEMIRE.

Hur kan du då hans rädning neka?
Kom, skynda nu til hans försvar!

ALI.

Nej, jag ej frelsa kan er far.

ZEMIRE.

För dina fötter jag med tårar . . .

ALI.

Zemire! Ack stig då up, jag ber.

ZEMIRE.

Månn än mit qual dit hierta sårar?

ALI.

Jag vunnen är af edra tårar.
Zemire! jag villigt följer er.

ZEMIRE.

Ack Ali! dröj då ej, jag ber.

ALI.

Jag färdig är, at följa er.
(*Theatren förändras och föreställer en sal i Azors slott.*)

Slut på Andra Acten.

TREDIE ACTEN.

FÖRSTA SCENE.

AZOR. (*alena.*)

Du gryma magt, som velat har
Åt mig så hisklig skapnad läna!
Hör up med all din hämd. Förkorta mina dar.
Om af min fägring förr jag altför smikrad var,
Hur kan dock detta brott så grufligt straff förtiena?
Fast man med fasa ser mig an,
Du vil, at med min eld jag skal en skönhet röra;
Och då från detta skick jag först befrias kan...
Men... huru vil du sielf et sådant hopp dig göra?

Det välde, som du hos mig lagt,
Sig öfver elementren sträcker,
Men ej til hiertats låga räcker:
Och kärleks liufva drift är öfver all din magt.

Aria.

Hvad straff, at jemt af ömhet brinna,
Och ha et bröst för kärlek böjdt;
Då man den lycka ej kan vinna,
Som gör et hierta sält och nöjdt.
I alt en fasa med mig följer,
Vid hvilken man min åsyn skyr,
Och för den skepnad som mig höljer,
Hvar skönhet rädd och häpen flyr.
Hvad straff &c.
Men Sander, som jag nyss befalning kunnat gifva,
At mig sin dotter ge; Månn han har grymhet nog,
At hålla ord? månn jag kan åtlydd blifva?
Dock jag i detta fall til klagan ock får fog.
Om han vil henne til mig sända,
För hennes skönhet strax min ömhet väckas lär.
Men om hon afsky för mig bär,
Jag fåfängt då med tvång begär
En eld, som kärlek blott kan tända.
(*häftigt.*) Hvad ser jag? någon hit sin kosa nu tyks vända.
Månn hon det vara kan?
Jag Ali ser... ja der är han...
Han följer henne hit... Kan hända
Jag henne bör til mötes gå?
Men nej... hvad plågor i mit hierta rå!
Kanske jag dröja skal at än mig uppenbara?
Hon ur sin häpnad först sig åter hemta bör.
Jag intet medel nu vil spara,

At se hvad nöje mäst som hennes sinne rör,
Kanske jag sen mig yppa tör.
(*han går ut.*)

ANDRA SCENE.

ALI. ZEMIRE.

ALI.

Nu har jag fört er hit. Farväl!

ZEMIRE.

Hvad!

ALI. (*som finner portarne tilslutne.*)

Ack! jag bäfvar!
Man alla dörar för mig stängt.
Jag dödens offer är. Det går som jag har tänkt.

ZEMIRE.

Hvad fruktan är som kring dig sväfvar?

ALI. (*med hög röst.*)

Nå, lemnom oss då trygt uti vår värds försvar:
Min ankomst ganska högt lär honom visst behaga,
Då han har velat omsorg draga,
At mig behålla hos sig quar.
(*sagta.*) Hvad skulle jag väl här? Ack! Hvad jag galen var:

ZEMIRE.

Han är då hisklig?

ALI. (*med hög röst.*)

Nej.

ZEMIRE.

Du så berättat har.

ALI.

Jag? ... Nej, jag derför lär mig vakta.
Han ser väl först så ut, men närmer at betrakta,
Är han rätt täck. Väl växt uppå sit sätt.
Hans anlet, det är sant, jag icke sett så rätt,
Men han är ung och det är mycket lätt
Uti hans år at tycke vinna.
För öfrigt är han rik och vinets bästa vän,
Och der det lynnet käns igen,
Man säker vara kan at bästa hierta finna.
Zemire! var oförsagd! ni ung och vacker är,
Ni säkert honom tämja lär.
Men kom ihog, ... när ni får honom skåda,
At ta det skick, som vakrast vara kan;
At niga diupt. Men det går aldrig an
Den minsta rädsla at förråda.
Ack! at behaga er, hur lär han biuda til!
Och säga ... lika godt ... han säger hvad han vil.
Men gör er flit, at honom höfligt svara.
(*sagta.*) Ty jag nu nödgas er förklara,
At han är något ful; dock lät ej skräma er.
Men om ni minsta tecken ser,
At han af mig vil sig en måltid göra,
Så lät då honom äntlig höra,
At hvad jag honom giort är ganska mycket värdt,
Och framför alt, at jag har lifvet kärt.

ZEMIRE.

Månn han då nu lär länge dröja,
At visa sig?

ALI.

Åh, nej!

ZEMIRE.

. . . Alt tyks här stilhet röja.
Se, böcker! et clavér!

ALI.

Alt ämnadt er til ro.
Alt detta...

ZEMIRE.

Snart man skulle tro,
At han sig haft bekant, hvad mäst mig plär förnöja.

ALI.

Ja säkert.

ZEMIRE.

Hvad ser jag? Kom Ali, läs det der!
Lät se: *Rum för Zemire*(*). Han vil då här mig hysa.
Lät up.

ALI. (*förfärad.*)

Nej, lät up sielf, ni är ju hemma här.

ZEMIRE. (*öpnar dören.*)

Hvad prakt och rikedom syns här omkring mig lysa!

ALI.

At döda er, han icke ämna lär.

Duo.

ZEMIRE.

Gå, lindra snart den plåga,
Som hos en älskad far min saknad nu lär ge.

(*) Dessa ord stå skrefne öfver en dör.

ALI.

Är det i min förmåga?
Jag kan ej komma hän. Hur skal jag mig bete?

ZEMIRE.

Säg, at jag hopp mig gifver,
At honom återse.

ALI.

Men jag nu hindrad blifver,
Ni kan ju sielf det se.
Uti så gruflig fara,
Blott för at lyda er, jag sielf nu råkad är.

ZEMIRE.

At han må lyklig vara,
Det är den enda tröst af himlen jag begär.
Hvad ondt jag må förfara
Mig ej förfära kan, om blott förnögd han är.

ALI.

Den eder vil behaga,
Han väl kan utan mig behålla eder quar.
Hvad gör at han så grymt min frihet mig betar?

ZEMIRE.

Jag skal mig ej beklaga,
Men Ali, ack! jag ber. Gå trösta nu min far.

ALI.

Ni må er fritt beklaga,
Blott sielf på detta rum jag slipper at bli quar.

AZOR. (*utan at synas.*)

Slaf, skynda. Lät Zemire nu här alena bli!
(*dören öpnas.*)

ALI. (*i det han tar flygten.*)

Ack! hvilket liufligt bud! nu är jag äntlig fri.

TREDIE SCENE.

ZEMIRE. (*alena*)

Jag ensam är... Han snart sig här lär synlig göra.
Jag bäfvar re'n... men dock... hvad fruktan bör mig röra.
Min far jag från hans våld ju lykligt frelsat har.
Det är ju endast mig som faran nu kan hända;
Men himlen, som plär ge åt dygden ömt försvar
Och oskuld bistånd sända,
Tör ock min rädning ta sig an.
Jag upfylt har min plikt... mit öde ändras kan.

FIERDE SCENE.

ZEMIRE, TROUPE af GENIER.

(*Dans af Genier, som betyga sin vördnad för Zemire.*)

ZEMIRE.

Men hvilken samling här får jag omkring mig skåda?
Månn det är för min skul? Hvad kan alt detta boda?
På denna blomster thron månn man mig höja vil?
Kan jag väl tro min syn, är detta verkligt til?
(*Genierne föra Zemire uppå thronen.*)

FEMTE SCENE.

ZEMIRE. AZOR.

ZEMIRE. (*som faller dånad i Geniernes armar.*)

Ack himmel!

AZOR.

Hårda lag! jag hennes fasa väcker.
Zemire! Ni mig förtviflad gör.
Ack! lemna snart den häpnad som er rör.
Den skepnad billigt er förskräcker,
Som mig en vredgad magt til straff har velat ge.
Men under denna hamn, som grufligt mig betäcker,
Ack! kunde ni mit hierta se!
Ni skulle der en ömhet finna,
Som dock i all sin högd mig är en plågsam lott.
Ack! värdes på er rädsla vinna,
Betrakta ej min bild, Zemire! men hör mig blott.
(*Han gifver tekn åt Genierne at gå bort.*)

ZEMIRE.

Min fasa liksom vil min andedrägt förhålla.

AZOR. (*på knä.*)

Hvarföre skal Azor så mycken fruktan vålla,
Som sielf försagd, och för at vörda er,
Ni nu för edra fötter ser.

ZEMIRE. (*betraktar honom hastigt.*)

Ack! för all ting mig lemna!
Er åsyn tyks mig döden ämna.

AZOR. (*stiger up.*)

Nej, lef! at dö det hör mig til,
Om ej Zemire mig höra vil.

ZEMIRE.

Hvad ömhet tyks hans röst förklara!
Hvad han ser brydd och häpen ut!
(*med rädhoga.*)
Ack! säg, at mörda mig är det ej ert beslut?

AZOR.

Jag, ack! hvad grymt tror ni befara?
Nej, ni min hela dyrkan har.
At tilbe er, at er behaga,
Jag villigt offrar mina dar.
Ej något ondt mot er jag ämnat företaga.

ZEMIRE.

Jag åter sansning får, som mig beröfvad var.

AZOR.

Aria.

Af kärleks liufva låga
Hiertat ömhet får.
Fruktan, til min plåga,
Hos mig sielf nu rår.
Hvad bäfvan er bryr!
Er slaf er förskräcker,
Hvars öde ni styr.
Den rädsla som er bryr,
Hos mig en oro väcker
För hvilken hoppet flyr.

ZEMIRE. (*afsides.*)

Min fruktan stillar sig, min undran rår alena:
En bild, så grym! Et språk så mildt och ömt,
En röst så täck, kan den med vildhet sig förena?
Nej, någon ilsken magt hans rätta skick förgömt
Och honom grymt til denna skepnad dömt.

AZOR.

Zemire! jag säkert lär er mycken afsky gifva?

ZEMIRE.

Men ni ej vacker är....

AZOR.

Jag redan alt förstått,
Ni hatar mig?

ZEMIRE.

Den bör ej hatad blifva,
Som icke elak är.

AZOR.

Än om jag då har fått
Med et så grufligt skick et hierta ömt och godt?

ZEMIRE.

Jag skulle visst er då beklaga.

AZOR.

Ack! värdes ömkan med mig draga!
Mit hårda ödes lag Zemire är mer än sann.
Men under denna hamn, som mig med fasa gömer,
Et sinne mera ömt ej nånsin finnas kan.

ZEMIRE.

Min rädsla at er se alt mera jag förglömer,
Då jag er tala hör.

AZOR.

Zemire, jag af mit slott, mit hierta offer gör.
Ack kunde jag min ömhet för er tyda!
Befall och alt skal här er vilja lyda,
Der sielf ni ensam väldet för.
Ni här skal tusen nöjen finna,
Det val af ädla tidsfördrif,
Som ger er stilhet mera lif
Och kan uppå er oro vinna....
Alt är Zemire uti er magt.
Hvad helst ni önska må, jag villigt åt er delar.
Af konstens och naturens prakt
Ej något här för eder felar;
En trägård, vårens sälla trakt,
Der foglars quitter hörs, der blommor fältet måla
Och uti tusend färgor pråla.

ZEMIRE.

Ack! blommor!

AZOR.

Deras ans ni säkert lär förstå,
Och detta ännu mer ert nöje skal förhöja.
Men.. tillåt ock at jag ert sällskap ega må
Och af er vänskap mig förnöja.
Hvad vällust skulle jag väl få,
Om detta glada hopp ni ville mig förkunna!
Men om er godhet ej vil denna tröst mig unna,
Jag icke synas skal, men vörda er ändå.

ZEMIRE.

Men ack! Min far! hur lär han nu mig sakna!
Och mina systrar. Ack! hvad känslor hos mig vakna!

AZOR. (*häftigt.*)

Zemire! min rikedom skal gagna mig helt visst,
At trösta eder far. Hvad önskan han vil fälla
Skal genast upfyld bli. Jag vet hvad han har mist.
Jag vil i öfverflöd hans välmagt återställa
Och edra systrar brudskatt ge.
Jag vil med rikdom dem begåfva,
Och mer än nu jag hunnit lofva
Zemire! ni sielf skal upfyldt se.

ZEMIRE.

Hvad detta ädelmod min aktning er bereder.

AZOR.

Zemire!

ZEMIRE.

At eder se ej mer så grufligt är.

AZOR.

Lät då behaga eder,
At utan fruktan vara här.
Zemire! Lät ingen sorg ert sinne mer förtrycka.
Ni redan, med ert tal, förtiust mit öma bröst.
Lät til min fägnad och min tröst,
Mig äfven niuta få den lycka,
At i er täcka sång få höra eder röst.

ZEMIRE.

Min sång, om den er kan behaga,
Jag siunga vil.

AZOR.

Hur liuft lär den min siäl betaga!

ZEMIRE.

Aria.

Siskan med sin unga tropp
Tror sig lundens Drotning vara,
Echo höres ständigt svara
Deras lätens liufva lopp.
Uppå trädens gröna toppar,
Unga skaran glättigt hoppar,
Lugn och frihet bland dem rår;
Hon sin omsorg för dem delar,
Och förnöjd hon ännu spelar,
Vet ej hvad dem förestår.
Men kring denna glada hop
Snart en konstig snara sträckes,
Då från bergen genliud väckes,
Utaf hennes klagorop.

AZOR.

Er sång en klagan är, och at er oro hindra
Förgäfves jag lär biuda til.
Men om ej häruti mig lyckan vinna vil,
Säg, kan jag dock er sorg ej lindra?

ZEMIRE.

Det kunnen ni!

AZOR.

Ack säg! hvad utväg jag då har?

ZEMIRE.

Om mina systrar och min far
Ni vil mig låta se, jag all min önskan vinner.

AZOR.

Zemire! at lyda er, ni mig benägen finner
Och derför straffar mig kanske.
Ni skal ert hem och dem uti en spegel se.
Men om ni nalkas den, alt i en blick försvinner.

SIETTE SCENE.

AZOR. ZEMIRE på Theatren.

SANDER. FATME och LISBE i Spegeln.

ZEMIRE.

Ack! mina systrar, ack! min far hur rörd han är!
Han gråter. Grymma sorg! min saknad gör hans plåga.
Man honom fåfängt trösta lär.
Ack! vore det i min förmåga,
At endast hinna til hans famn,
Den han emot mig synes sträcka.
Han tyckes nämna ömt mit namn.
Ack! om min röst til honom kunde räcka!

AZOR.

Det är ej möjligt.

ZEMIRE.

Säg, kan jag då niuta få
Den liufva tröst, at honom höra?

AZOR.

Zemire! hvad ni begär!

ZEMIRE.

At mig til viljes göra,
Ni kan mig neka?

AZOR.

Nej; men ack! jag frukta må,
At om hans klagan nu til eder skulle hinna,
Ni mig med hat och afsky ser.
Men ... Ni det vil, jag ej min fara bör besinna.
Jag älskar .. Och jag lyder er;
Er önskan ni skal upfyld finna.

Trio. (en sourdine.)

SANDER.

Ack, grymma sorg, som mig förtär:
Zemire, du från mig borta är.

FATME och LISBE.

Förquäf det qual som er förtär.

SANDER.

Hvem skal som hon mit nöje lifva?

FATME.

Det skal bli jag.

LISBE.

Det skal bli jag.

SANDER.

Mig samma rena ömhet gifva,

FATME.

Det blir vår lag.

LISBE.

Det blir vår lag.

SANDER.

Jag liksom henne ser,
Jag ofta tykt mig ropad blifva.

FATME och LISBE.

Vi älske er.

SANDER.

... Jag vet det, men ....
Min smärta vaknar,
Zemire, jag dig saknar,
Ack kom igen!

FATME oeh LISBE.

Ack! kom igen!

ZEMIRE. (*skyndar sig til spegeln, då alt försvinner.*)

Min far! ack!

SIUNDE SCENE.

ZEMIRE. AZOR.

ZEMIRE. (*til Azor.*)

Grymme, hvad!

AZOR.

Ni det ju vänta bordt.
Det på er sielf kom an, at ej er ro förstöra.

ZEMIRE.

Min far! Ack, hvad hans qual, hans tårar nu mig röra!
Lät mig få honom se.

AZOR.

Hvad har mig sielf jag giort?

ZEMIRE.

Han sörjer mig... min saknad honom sårar,
Ack blif då rörd utaf hans tårar!

AZOR.

Zemire! hör med er längtan opp!
Jag älskar er. Om ni mig öfvergifver,
Jag då förtviflad blifver:
Jag dör om ni ej svarar mot mit hopp.

ZEMIRE.

At trösta få min far, ack! värdes mig förunna,
En stund, en tima blott, jag dertil nu begär.

AZOR.

Zemire! Ack, öfver mig hur stort ert välde är!
Gå då, at se en far, som är för er så kär,
At honom tröst förkunna.
Säg huru för er lag här alting vördnad bär,
At ni mig har förtiust: hur ömt ni mig behagar;
At endast för er skul jag räknar mina dagar.
Men, ack Zemire! Jag er besvär,
At åter komma hit.

ZEMIRE.

Jag heligt vil bedyra,
At jag ej dröja skal. Ni har min ed derpå.

AZOR.

Se solen redan syns sit lopp mot vestern styra.
Om dagen hinner nedergå,

Och jag då ej den tröst får niuta,
At eder återse: Om ni mit hopp bedrar,
Förtviflan då et lif skal sluta
Som länge nog mig plågat har.
Ni skal då altför sent ert löfte er påminna,
Och kanske, med er sorg, besinna,
At til min död ni orsak var.

ZEMIRE.

Hvad, skulle jag ert lif förstöra!
Ack nej. Ert väsend röjt så mycket godt,
Er godhet så mig hunnit röra,
At jag för er... hvi är ej fägring ock hans lott?

AZOR.

Ni detta hielpa kan. Jag til er öfverlemnar
Min välfärd och mit lif. Ni om mit öde rår,
Och när ni nu ifrån min åsyn går,
Om ni mig ock bedrar, likväl jag mig ej hämnar.
Se här Zemire en ring, som skal er nyttig bli:
Och då ni honom bär, ni från min magt är fri.
Tag den!

ZEMIRE.

Hvad ädelmod!

AZOR.

Men då ni eder ämnar
At åter synas här, ni blott då lemnar den,
Och strax til mig ni återförs igen.

ZEMIRE.

Då til min tröst jag ser er färdig,
Och då ni denna pant mig af er godhet ger;

Jag hoppas ock at bli den värdig,
När snart ni här mig återser.

AZOR.

Farväl! glöm ej Azor, som väntar er.

(*Theatren förändras och föreställer Sanders gård.*)

Slut på Tredie Acten.

FIERDE ACTEN.

FÖRSTA SCENE.

SANDER. ALI.

SANDER. (*som sitter, och ganska bedröfvad stöder sig mot et bord.*)

Hvad plågor samlas i min siäl!

ALI. (*förskräkt.*)

Ack Herre!

SANDER.

Nå, hvad nu?

ALI.

I luften...

SANDER.

Ja, nå väl.

ALI.

Jag såg...

SANDER.

Säg fort, hvad kan det vara?

ALI.

Jag knapt för rädsla er kan svara.

Aria.

Jag darrar, ack! hvad syn!
En vagn jag såg i skyn.
Jag kan mig ej bedraga.
Nej ... jag såg en vagn i skyn
Just hit sin kosa taga.
Han syntes mig så ganska när.
Jag fruktar at han stadnar här.
En vingad drake förspänd är.
Hvad under om jag ryste?
I gapet lågan brann.
Och hur hans ögon lyste
Jag aldrig glömma kan.
Jag darrar, ack hvad syn!
Jag såg en vagn i skyn,
Månn jag mig kan bedraga?
Nej ... jag såg en vagn i skyn
Just hit sin kosa taga.
Dock jag det ej för säkert ger:
När man är rädd, man ej så noga ser.

SANDER,

Om draken eller vagn du sett i luften fara,
Hvad kan väl detta angå mig?

ALI,

Åh ingen ting. Men det lär någon vara,
Som reser för at roa sig.

ANDRA SCENE.

ZEMIRE. FATME. LISBE. SANDER. ALI.

FATME och LISBE.

Ack! se Zemire!

ZEMIRE.

Min far!

SANDER.

Min dotter! jag dig ser.
Månn dock til all min tröst dig himlen återger?

ZEMIRE.

Azor nu hit mig velat föra:
At än er återse han bifall lemnat har.
Men blott en stund jag fått. Jag bör den nyttig göra,
At trösta er min far.
Er fruktan och er sorg lät mig nu få förjaga.
Hos honom jag är mindre at beklaga,
Än ni befrukta lär.
At kunna mig behaga
Derom han ömsta omsorg bär.
I alt mit nöje är hans vilja,
Och större prof ni deraf ej begär,
Än at jag får mig nu ifrån hans åsyn skilja.
Jag vet hur öm hans saknad är.

SANDER.

Hvad!

ZEMIRE.

Til hans död jag skulle orsak blifva,
Om jag ej skyndar mig. Ni mig ej sörja bör.

Förquäf det grymma qual som eder plåga gör!
Jag lyklig är. Farväl!

SANDER.

Ack! himmel, hvad jag hör.
Vil ödet då så högt sin hårdhet mot mig drifva?
Zemire mig lemna vil!

ZEMIRE.

Han har mit löfte fått.
Han väntar.

SANDER.

Grymma barn! du vil mig öfvergifva.
Du vet ej, för din skul, hvad oro är min lott.

ZEMIRE.

At frälsa er min far, jag i hans våld mig lemnat.
Men, då jag döden vänta bordt,
Han med sit ädelmod har mig förundrad giort.
Ej något ondt han mig har ämnat.
Han eger til min aktning rätt.
I alt han velat har en godhet mig förklara,
Som röjt det bästa tänkesätt.
Han af mig ömkas bör, men icke hatad vara.

SANDER.

Du ömkar honom?

ZEMIRE.

Ja, han det af mig förtient.
Han är ej född at afsky väcka;
Nej, någon hemlig magt den skepnad honom länt,
Som tyks i början så förskräcka.
Men ej i något bröst mer ömhet finnas kan.

När han mit sälskap har, man snarast kunde säga,
Om någon skulle fruktan ega,
At det är han.

SANDER.

Det ädelmod, hvarmed han dig har vunnit,
Är blott et grymt försåt at få dig i sit våld;
Du ej den fara ser som deri ligger dold.

ZEMIRE.

Ack, nej! jag uti alt har funnit,
At han et ädelt hierta har.

SANDER.

Min dotter! jag ej vilse far:
Jag vet hvad brotsligt han kan tänka.

ZEMIRE.

Han vil så mycket godt er skänka,
Han vil er göra rik.

SANDER.

Jag honom kan förstå.
Han må min tacksamhet sig aldrig föreställa,
Den rikedom för mig, som aldramäst skal gälla,
Är den at mina barn sin oskuld ega få.
Ej någon ting kan detta öfvergå.

ZEMIRE.

Ni honom orätt gör.

SANDER.

Hvad ord kan du väl fälla?
Hvad har til hans försvar dig nu så färdig giort?

ZEMIRE.

Min ömkan ...

SANDER.

... Ack! far fort ...
Du kan då redan del uti hans öde taga?

ZEMIRE.

Min far, men om mit hierta fann ...

SANDER.

Han vetat med sin list din ömhet til sig draga.

ZEMIRE.

Jag honom bör beklaga.
Hans öde har mig rört. Jag det ej dölja kan.

SANDER.

Hvad, detta vildiur? ack!

ZEMIRE.

Min far, besinna,
Om då Azor förtient förakt.
Jag ensam utan stöd var lemnad i hans magt;
Men då, at se min far, jag önskat utväg finna,
Han sielf til er mig återbragt.
Men ännu mer hans godhet lyser ...
Min frihet han mig gett. Ni deraf mäst bör tro,
Hvad ädelmod hans hierta hyser.
Han vil at på mig sielf mit öde skal bero.
Han dör, om från hans syn jag längre skulle blifva.
Och dock jag eger magt dertil,
Han sielf mig den har velat gifva,
Se här en pant deraf, månn mer ni vänta vil?

(*hon visar ringen.*)

SANDER.

En ring!

ZEMIRE.

Den kan mig frihet lemna.

SANDER.

Ifrån Azor!

ZEMIRE.

Hans vilja och behag.

SANDER.

Min dotter, ack!

ZEMIRE.

Kan då man mera ädelt nämna?

SANDER.

Zemire! det blir då endast jag,
Som skal hans vrede mot mig vända.
Bevara denna ring vid alt hvad dig kan hända.

ZEMIRE.

Min far! Ni vil...

SANDER.

Ja, haf den i förvar.

ZEMIRE.

Men han nu väntar mig. Jag då hans hopp bedrar.
Han älskar mig så högt: bör jag hans plåga vålla?
Låt mig mit löfte hålla.
Ack tillåt då, min far,
At jag af honom sielf min frihet heldre har.
Utaf hans tankesätt jag hoppas denna lycka.
Men, om at fresta mig han endast detta gör,

Ni då, vid ert beslut, hans hämd befrukta bör.
Än om han kom at mig ur edra armar rycka?

SANDER.

Jag fruktar ej, han komma må.

ZEMIRE.

Ack nej! lät mig er frälsa få.

Quatuor.

ZEMIRE.

Ack! jag bäfvar, hvilken fara!
Ni hans välde trotsa tör.

SANDER.

Han så grym kan aldrig vara,
At min gråt ej honom rör.

ZEMIRE.

Ni et fåfängt hopp er gör
Mot hans magt at er försvara.

SANDER.

Med den smärta som mig rör
Jag ej fruktar någon fara.

ZEMIRE.

Ack! jag bäfvar &c.

SANDER.

Han så grym &c.

ZEMIRE.

Se er våda!

SANDER.

Ack hvad smärta!

ZEMIRE.

Stilla då ert sorgsna hierta!
Tillåt, at jag lemnar er!

FATME och LISBE.

Ack! hvad mer än gruflig smärta,
Då jag all hans plåga ser!

SANDER.

Ack! Zemire du detta hierta
Med dit upsåt döden ger.

ZEMIRE.

Fåfängt ni mot ödet sträfvar,
Än om Azor här visar sig?

SANDER.

För hans ankomst jag ej bäfvar,
Ej hans magt förfärar mig.

ZEMIRE.

Sielf jag säkrast öfvervinner
Vreden som hos honom rår.
Intet bröst så grymt man finner,
Der ej oskuld segren får.

FATME och LISBE.

Sielf hon säkrast &c.

SANDER.

Om min sorg ej honom vinner
Och jag dig ej återfår,

Lifvet jag odrägligt finner,
Döden blir mig mindre svår.

ZEMIRE.

Ack! jag bäfvar &c.

FATME och LISBE.

Ack! jag bäfvar &c.

SANDER.

Han så grym &c.

ZEMIRE. (*i det hon kastar ifrån sig ringen.*)

Ack! trösten ömt min far!

SANDER.

Hon från min åsyn hastar.

FATME och LISBE.

Min far!

SANDER.

Ack! lemnen mig! Mit hierta brista vil.
På honom som mig grymt med detta qual belastar,
Jag hämnas skal, om någon hämd är til.

(*Theatren förändras och föreställer et vildt ställe af Azors trägård, med en grotta.*)

TREDIE SCENE.

AZOR. (*ensam.*)

Recitatif.

Re'n dagens sken med nattens skugga blandas:
Zemire jag än ej skåda får.

Mit hopp är alt. Hvi skal jag längre andas!
Zemire mig öfverger. Mig döden återstår.

Aria.

Zemire, som all min dyrkan vunnit!
Jag då dit löfte brutit ser.
Hvi har ej re'n mit lif försvunnit,
Då jag så mycken afsky ger?
Hvi skal jag dagen skåda mer?
För det qual hon mig kan ämna,
Bör ej straff bli hennes lott?
Hvad? jag på Zemire mig hämna!
Blotta tankan är et brott.
Mit öde upfyldt är; jag skal mit lif då sluta,
Mit stoft skal skygd i denna grotta niuta.
Min grymma sorg mig nu försvagad gör.
Jag dör.
(*han faller ned i grottan.*)

FIERDE SCENE.

ZEMIRE. (*alena.*)

Aria.

Azor! jag dig i denna skogen
Förgäfves ropar mer:
Sit genliud Echo endast ger.
Här är Zemire. Hon är dig trogen.
Hon utaf dig sig vunnen ser.
Den eld som för dig brinner,
Kan mer ej dölja sig.

Du all min ömhet vinner,
Azor! Jag älskar dig.....
(*Theatren förändras och föreställer et lysande slott, hvarest Azor på en thron synes i all sin prakt och fägring.*)

FEMTE SCENE.

ZEMIRE. AZOR.

AZOR.

Zemire!

ZEMIRE.

Hvar är jag? Ack! förundran mig betar.

AZOR.

Er himlen åt Azor nu återgifvit har,
At all hans sälhet göra.

ZEMIRE.

Hvem? Ni Azor! hvad får jag höra?

AZOR.

Det vildiur, som af er likväl ej hatadt var.
Den fasa som mig höljt nu lykligt har försvunnit,
Mit rike och mit folk på nytt jag nu har vunnit.
Zemire! Ni detta giort. Den thron jag återfått
Kom då at med er dygd et dubbelt värde gifva:
Den krona som nu blir er lott
Skal dock det minsta prof af all den ömhet blifva,
Som jag för er beständigt bär.

ZEMIRE.

Hvad underverk! månn det af mig kan hända!

AZOR.

Den magt, som öfver mig sin vrede velat sända,
Igenom er nu blidkad är.

ZEMIRE.

Hvad har jag icke er beklagat!

AZOR.

Men, under alt det straff, hvartil mig ödet dömt,
Jag dock et hierta egt, at älska eder ömt.

ZEMIRE.

Ni med er ömhet mig behagat.
Men uphör ej. Lät mig min far nu återfå!

AZOR.

Han snart skal oss besöka.

ZEMIRE.

Hvad glädje får jag niuta då!

AZOR.

Han skal vårt nöje lifligt öka.

SIETTE SCENE.

ZEMIRE. AZOR. FEEN. SANDER.

FATME. LISBE. ALI.

FEEN. (*utan at synas.*)

Du öme far, hvars dygd dig aktning ger,
Kom, at din dotter åter skåda!

ZEMIRE. (*som kastar sig i sin fars famn.*)

Ack!

AZOR.

Liksom hon jag vördar er.
Ni har at öfver bägge råda.

ZEMIRE. (*til sin far.*)

Det är Azor . . . .

SANDER.

. . . Jag vet.

ZEMIRE.

Min far!
Bör ej vår sälhet er förnöja?

AZOR.

Förlåt, och lät mot mig ert ädelmod sig röja.
Af hvad er öfvergått, lät minnet ej bli quar.
Niut lyckan i den högd, er ödet ämnat har!

ZEMIRE.

Min far!

AZOR. (*til Sander.*)

Utaf er sielf jag hennes hand bör vinna.
Jag väntar ert beslut, som fästa skal mit val.
Lät mig min lycka då uti ert bifall finna!

SANDER.

Zemire då hör er til, jag glömer alt mit qual
Och vil min fordna sorg mig aldrig mer påminna.

SIUNDE SCENE.

FEEN med des Suite, DE FÖRRE.

FEEN.

Azor! du ser, at med et hierta ömt och godt
Man utan fägring kan behaga.
Du på min hämd ej mer bör klaga,
När du så lykligt segra fått.
Gå nu at den belöning skörda
Som uti nöjets famn din lefnad förestår!
Zemire! så långt mit välde går,
Skal man Azor och dig beständigt lika vörda.

(*Feens Hof firar Zemires och Azors förening uti en ballet.*)

Duo.

ZEMIRE och AZOR.

Ack! Kärlek, när du känslan rör,
Hvad grymma qual du med dig för!
Hur hårdt har du vår ömhet pröfvat!
Men hiertat dock ej klagar mer,

När, för det våld du mot oss öfvat,
Du nu så mycken vällust ger.

SANDER. FATME. LISBE. ALI.

DE FÖRRE.

Ack! Sälla dag!
Glädjen sprider sit behag.
Våra olyks moln försvunnit,
Oro mer ej bland oss rår.
Vid det nöje, som vi hunnit,
Kärlek glada offer får.

Balletten slutar Spectaclet.

XXVIII.

ARSÈNE,

FÉERIE-COMEDIE

Uti Fyra Acter,

Öfversatt från Fransyskan.

Första gången upförd på Drottningholm,

UTI

DERAS MAJESTÄTERS

OCH DET KONGL. HUSETS NÄRVARO,

PÅ

HENNES MAJ:T DROTTNINGENS

NAMNS-DAG,

DEN 22 JULII 1779.

Personerne.

ARSÈNE.	M:lle Baptiste.
ALINE, en Fée.	Fru Olin.
ALCINDOR, en Fransysk Riddare, Arsènes älskare.	Hr Karsten.
ARTUR, Alcindors Vapnedragare.	Hr Nordén.
MYRIS.	M:lle Stading.
EN KOLARE.	Hr Tellerstedt.
EUGENIE.	M:lle Gemell.
NYMPHER af Eugenies medfölje.	
RIDDARE och FRUNTIMMER.	
Fyra Kolare-drängar.	

Röster,

Som utgöra Choren.

Riddare och Fruntimmer.

H:rr Wikbom.	M:lle Pihlström.
Grönström.	Ekenberg.
Wiström.	Jägerberg.
Lundberg.	Pilgren.
Kjellström.	Levin.
Bonne.	Norström.
Westberg.	Fru Wefverstedt.
	Stenia.

Nympher.

M:lle Smedberg d ä.
Smedberg d. y.
Bonne.
Lindqvist.

M:lle Cath. Brandt.
Frantson.
Westberg.

Ballet

Af Riddare och Fruntimmer.

H:rr GALLODIER.
UTTINI.

Mad:me SOLIGNI.
M:lle LUNDBLAD.
SLOTTSBERG.

H:rr Wibbling.
Bouchard.
Berner.
Pantaleon.
Levin.
von Melen.
Falk.
Öberg.

M:lle Westberg.
Molitor.
Fred. Bergsten.
von Köhlen.
Salbeck.
Wetterberg d. ä.
Wetterberg d. y.
Runberg.

Ballet af Kolare.

H:r MARCADET.

Mad:me du TILLET.

H:rr Sagnier.
Åkerberg.
Bergström.
Hedman.

M:lle Wetterberg d. ä.
Wetterberg d. y.
Salbeck.

Ballet af Bilder, *som uplifvas med* Myris.

M:lle Lindberg.
Söderberg.
Brandt.
Sundström.

M:lle Wessman d. ä.
Wessman d. y.
Linroth.
Witting.

FÖRSTA ACTEN.

Theatern föreställer en prägtigt meublerad Sal.

FÖRSTA SCENE.

ALCINDOR.

Aria.

Ack grymma lag,
At ömhet för en Skönhet nära,
Som uti hårdhet satt sin ära,
Och i mitt qval allena har behag!
Jag djerf och oförskräckt har döden kunnat skåda,
Och tusen faror genomgått:
Men kärlek på mig seger fått,
En Skönhets ögnakast mitt hjerta fört i våda
Mot dem min styrka har förgått,
De om mitt hela öde råda,
Ack grymma lag &c.

ANDRA SCENE.

ALCINDOR. ARTUR.

ARTUR.

Ack Herre, Ni är här! — hvad man Er saknat har!
Man trodde Ni förlorad var.

Hvad orsak har väl kunnat vålla,
At Eder resa bort var hemlig gjord för mig?

ALCINDOR.

Jag lärt at icke yppa dig,
Hvad jag förborgat ämnar hålla.

ARTUR.

Men Ni försummat har det stolta Riddarspel,
Der annars man fått skäl, at priset åt Er dömma,
Ni tyckes nu ej mer uti de värf ta del,
Vid hvilka förr man fått Er tapperhet berömma.

ALCINDOR. (*leende*)

Du tycker då, at jag begått et fel?

ARTUR.

Ja vist. En okänd nu har segrens ära vunnit,
Man honom priset värdig funnit,
Med sluten hjelm och af sin rustning täckt,
Han kämpat har och allmän undran väckt.
Den tapperhet, af honom visat blifvit,
Har ganska väl tilkänna gifvit,
At för Arsène han kärlek bär.

ALCINDOR.

Han har gjordt rätt, hans seger är mig kär.

ARTUR.

Aria.

När man trompeten hörde ljuda
Til strids, at hundra Hjeltar bjuda,
Då sågs den tappra Riddersman
Sig skynda fram emellan spjut och lantsar,

Uppå hans hjelm och på hans pantsar
Arsènes namn man fann.
Han djerft sig främst i hopen trängde;
Med ifrig arm och eldad håg,
Sin glaf han hjeltemodigt svängde,
Och oförskräckt han faran såg.
Hvart han sitt lopp på Banan stälde,
Han hjeltar ned til jorden fälde:
Til skyn et rop af allas glädje gick,
Arsènes skönhets pris och hjeltens ära hördes;
Då med triumph han til vår Drottning fördes,
Sin segerlön han utaf henne fick.

ALCINDOR.

Tror du Arsène häraf kan smickrad vara?

ARTUR.

Ack nej, hon om sig sjelf så höga tankar bär,
At någon hon sin hand ej värdig finna lär.
Hvad dyrkan hälst man henne vil förklara,
En fruktlös möda endast är.

ALCINDOR.

Mån denne Riddersman man än har känna hunnit?

ARTUR.

Nej, men fastän hans namn man icke vet,
Hans kärlek för Arsène är ingen hemlighet,
Jag honom högst betagen funnit.
Hvad bifall hon hans låga ämnar ge,
Är hvad man får med tiden se.

ALCINDOR.

Ja — denna Riddersman jag känner;

Sit val han mig förtrott, jag är ibland hans vänner.
Han älskar henne ömt — —

ARTUR.

Det är et tokeri.
Hvem kan, med sundt förnuft, så mycken svaghet röja,
At tilbe den, som jemt med tyranni,
Blott uti andras qval sig söker at förnöja,
Som ler åt alt med stålthet och förakt?

ALCINDOR.

Hvad djerfve är det som du säger?

ARTUR.

Men jag har endast sanning sagt,
Jag vet ock, at Arsène den största skönhet äger.

ALCINDOR. (*med ifver*)

Den henne lik, i alt fullkomlighet har fått,
Kan ock så ädel stålthet hysa;
Det är de stora Själars lott;
I denna värdighet de altid mera lysa.
Oss skönhet lär på detta sätt,
At sig den dyrkan ge, hvartil den äger rätt.

ARTUR.

Er dyrkan ännu mer lär hennes högmod öka,
Förgäfves Ni dermed Er seger ämnar söka.
För mycken vördsamhet i kärlek hinder gör,
Ni heldre Er bemöda bör,
Det fria skick at återtaga,
Hvarmed Ni förr var van, at öfver alt behaga.

ALCINDOR. (*befallande*)

Tig!

ARTUR.

Herre!

ALCINDOR.

Jag det värf dig öfverlemna vil,
At våra Riddersmän nu til Arsène ledsaga.
(*Han lemnar honom et jouvel armband.*)
Gif henne denna skänk, hon äger rätt dertil,
Hvars skönhet fått mitt hjerta röra.
Åt den som mod till segren gett,
Man äfven billigt bör af priset offer göra.

ARTUR.

Min gissning mig då ej förledt,
Jag har min Herre sjelf i Segervinnarn sett.

ALCINDOR.

Om hvad jag dig förtrott, du ej får kunskap lämna.

ARTUR.

Jag rår ej om mig sjelf, uti min glädjes högd.

ALCINDOR.

Men jag förbjuder dig. Du får ej detta nämna.
Dit straff du vet, om jag af dig blir röjd.
Lyd — — —

TREDJE SCENE.

ALCINDOR. (*allena*)

Om min föresats Arsène nu yppad blifver,
Hon tror, jag denna skänk blott för belöning gifver — —
Men om til fåfängt hopp, hon har min låga dömt,
Jag sörja skall, men älska lika ömt.

FJERDE SCENE.

ALINE. ALCINDOR.

ALINE.

I mig Ni ser en vän, som vil Er bistånd göra.

ALCINDOR.

Ack mägtiga Aline! — — min kärlek frugtlös är — — —

ALINE.

Låt ingen ting Ert sinnes lugn förstöra,
Jag för Er välfärd omsorg bär.

ALCINDOR.

Kan om Er hjelp jag då förvissad vara?

ALINE.

Det är en dag på hvarje år,
På den jag sjelf ej om mitt öde rår.
Förutan Er en gång mitt lif har stått i fara;
Jag mins af Er hvad ädelmod jag rönt.

ALCINDOR.

Jag dertil skyldig var.

ALINE.

Jag lindra skal Er plåga,
Det lyckligt är i min förmåga,
En ädel tjenst bör ej bli obelönt.

ALCINDOR.

Ack låt Arsène sin köld i ömhet då förbyta!

ALINE.

At främja få Ert väl skal mig ej vilja tryta:
Men öfver hjertats drift jag intet välde har.
Ifrån den dårskaps höjd som henne sjelf bedrar,
Jag söka vil, at henne varsamt föra:
Men intet tvång jag ämnar henne göra.
All ömhet jag för henne bär.

ALCINDOR. (*häftigt*)

Sök hennes väl i alt, jag endast det begär.
Mer än mitt lif, dess sällhet är mig kär.

ALINE.

Från högmod blott sig hennes dårskap leder,
Men kärlek detta fel at ändra bäst förmår.
En skönhet, som af stålthet gör sig heder,
Sin egen lycka ej förstår.
Den dyrkan hon af alla får,
Hon tror sig äga rätt at vinna,
Och kärlek blott kan medel finna,
At denna tanka snart förgår.
När han har fått i hennes bojor föra
En älskare som lärt, at hennes hjerta röra,
Hon snart sig sjelf med andra ögon ser,
På sina fel hon agtning ger:
Med fast beslut och ifver,
Om mer fullkomlighet, hon då sig vinning gör;
At ändra hjertats fel, det kärleks ensak blifver,
Den äran blott til honom hör.

ALCINDOR.

Hvi är Arsène ej lik den dygd Ni här beskrifver?

ALINE.

Aria.

Er oro utan orsak är,
Ni kan Er fruktan fritt förjaga,
Den som en hemlig omsorg bär,
At kunna alla bröst behaga,
Af kärlek snarast fängslas plär.
En Skönhet väpnar sig förgäfves,
Emot dess eld och ljufva magt.
Med känslan född, den aldrig qväfves,
Naturen den i hjertat lagt.
Hon fåfängt vil en gnista släcka,
Som hennes sinne hemligt bryr.
Den börjar nya lågor väcka,
Ju mer hon kärlek flyr:
Er oro utan &c.

ALCINDOR.

Med vördnad, eld och tro, jag hoppas henne vinna.

ALINE.

Lät denna vördnad dock för långt ej föra Er.
En mera uplyst tid jag för mig dagas ser,
Då sig mit Kön skal högre smickradt finna,
At man dess ömhet mer, än dårskap offer bär;
Och då en Skönhet ej nog svag och fåfäng är,
At på et Riddarspel sit val åt lyckan lämna.

ALCINDOR.

En Skönhets hand man dock förtjena bör.

ALINE.

Ni tror det är en lag som Ni ej rubba tör?

ALCINDOR.

Ja,

ALINE.

Men Ni vilse far; jag det för Er bör nämna.
En Skönhets hopp förloras lätt,
När hennes bästa tid et rof för väntan blifver.
Och genom tålamod, det är på sådant sätt,
Som man med kärlek löje drifver.

ALCINDOR.

Han på förnuftet lätt kan rå,
Den som med hjeltemod kan striden genomgå,
Plär vid en Skönhets åsyn bäfva.

ALINE.

Jag Könets lynne vet, Ni kan Er oro qväfva.
Arsène nu snart här synas skall.
Sök at en fåfäng vördnad dölja,
Och lofva at mitt råd i alt mot henne följa.
Jag annars sjelf skal skynda på Ert fall.
Svär då at lyda mig. — —

ALCINDOR.

Hvad Ni vil föreställa
Jag heligt följa skal; Ni har min ed derpå.

ALINE.

På hennes köld at segra få,
Sen Ni den ömhet vist, som dock lär föga gälla,
Så laga at hon då Er Ed förminskad tror.
På denna konst Er seger blott beror.

ALCINDOR.

Jag hennes hat då bör befrukta.

ALINE.

Ni hennes dårskap rätta kan.
På lämpligt sätt sök hennes högmod tukta.
Ni bör min ädle Riddersman
Belefvad, öm, men äfven dristig vara;
Det är ej blott i krigets fara,
Som man af djerfhet eldas bör;
I kärleks ömma värf den äfven segrar gör.

FEMTE SCENE.

ALCINDOR. (*allena*)

Hvad! skulle jag med list et hjerta til mig draga?
Dertil min eld är alt för ren och fri.
Skal jag förtörna den som ömt bör dyrkad bli?
Hon kommer — — redan mig förvirring vil betaga.

SJETTE SCENE.

ALCINDOR *vid en sida af Theatern.* ARSÈNE *inkommer genom en dörr i fonden, följd af sine Pager och Fruntimmer.*

ARSÈNE. (*til sit medfölje*)

Den trägna hop mig ledsen gör,
Hvars frusna kärlekstal mitt öra ständigt matta.
Jag tar ej fler besök — man detta säga bör,
Jag må förgås vid alt det fjäs jag hör;
(*för sig sjelf*) (*hennes medfölje går ut*)
Men Alcindor ej syns — hur skal jag sådant fatta?

SJUNDE SCENE.

ALCINDOR. ARSÈNE.

ARSÈNE. (*i det hon blir honom varse*)

Men se Ni är nu åter här — — — —

ALCINDOR.

Betagen af Er blick jag samma låga när — — —
Och — — —

ARSÈNE.

Kärlek nu igen — ack! hvad det är besvär,
At ständigt dessa griller höra,
Utaf en älskar-flock förföljgd jag altid är,
Hvar en vil något offer göra.
Jag leds vid denna hop, som sväfvar mig omkring.
Med bäfvan söker en sitt tröga snille hvässa;
Han vil de ömsta ord utur sin hjerna prässa,
Men ser mig modfäld an och säger ingen ting.
En annan lika dum mer lycklig tror sig vara.
Med dristig mine och flycktigt skick,
Han tror at med sin eld en lycka mig förklara,
Och säker i sit hopp, han gör sig mycket qvick.
Med granna ord en an min fägring prisar,
Och på et ängsligt sätt sin kärlek föredrar,
Då genom många skäl och omsvep han bevisar,
At den sin grund på idel vördnad har.
Hvad detta alt mit sinne retar!
Mitt tålamod ej räcker mer;
Och til den hop, som jemt mig så förtretar,
Jag til mitt straff ännu skal räkna fler.

ALCINDOR.

Den målning af Er sjelf Ni ger,
Alt hopp hos mig förjagar. — — —

ARSÈNE.

Jag bör ej dölja det för Er,
Ni mer än andra mig behagar,
Ty jag det nöjet har, at jag Er sällan ser.

ALCINDOR.

Af denna godhet vist jag bör mig smickrad finna.
(*afsides*)
Min ömma eld belöns på sådant sätt!
(*til* ARSÈNE)
At hoppas ega Er, at denna lycka hinna,
Ni tror då ej en dödlig äger rätt?

ARSÈNE.

Hvem skulle våga tro at denna önskan vinna?
Aria.
Nej, jag för ädel stålthet har,
At så en dyrbar frihet våga,
Alt tvång är för mitt bröst en plåga,
Mitt hjerta intet band fördrar;
Nej, jag för ädel stålthet har,
At så en dyrbar frihet våga,
En träldom följer Hymens låga,
För den jag evig afsky bär.
Mot mitt beslut jag ej bör fela,
Min frihet är mig mera kär;
Den högsta magt förlorad är,
Så snart man den vil dela.
Nej, jag för ädel stålthet har &c.

ALCINDOR.

Jag då ej hoppas bör at kunna Er behaga?

ARSÈNE.

Säg, hvad försök Ni dertil gjordt?
Har Ni ej lämnat denna ort,
Just då Ni Er förtjenst har lägga bort å daga?
Vid detta Riddarspel — — —

ALCINDOR.

— — Jag ju ej synas bordt.
Min åsyn Er förhatlig blifvit.

ARSÈNE.

Förhatlig — Nej, men hur det vara må,
Hvad skäl har nu Er åter drifvit,
At komma hit?

ALCINDOR.

— — At Er min önskan yttra få.

ARSÈNE.

Til hvad?

ALCINDOR.

Man hunnit mig berätta,
At här man priset gett en okänd Riddersman.
Det tilhör endast Er, han genom Er det vann.
Er skönhet eld och mod i hjeltars bröst kan sätta.
Mån at behaga Er han äfven utväg fann?

ARSÈNE. (*sagta*)

Hå — jag vill honom bry, han svartsjuk är min sann.

(*högt*)

Ja, om jag säga skal mitt tycke,
Han mig behagar ganska mycke.

ALCINDOR. (*afsides med glädje*)

O Gudar! mån det möjligt vara kan?
(*Man hör början af marchen.*)

ARSÈNE.

Hvad gny! hvad ljud får jag nu höra?

ALCINDOR.

Bör detta Er til häpnad röra? — —
Er Riddersman — — kanske — — ja det är säkert han.
Han komma lär, at nu Er skönhet offer göra.

OTTONDE SCENE.

De Förre. ARTUR. RIDDARE *och* FRUNTIMMER.

(*Man bär fram knippen af brutna stridsgevär, til bevis af den okände Riddarens seger.*)

ARTUR med CHOREN.

Som Segervinnarns bud Ni här oss nalkas ser,
At detta vördnads prof för Edra fötter bära.
At det Ert bifall får, blir hjeltens största ära;
Mer lycka han ej vil begära,
Hans frögd kan då ej ökas mer.

ARTUR. (*i det han öfverlemnar henne armbandet*)

Jag här förklara får på denna hjeltens vägnar,
Som Er sin vördnad visa vil,
At nu åt Er han en belöning ägnar,
Som mer än honom sjelf Er skjönhet kommer til.
Af den hans mod har eldadt blifvit.

ARSÈNE

Hans nit til tacksamhet mig rör.
Det pris man denne hjelte gifvit
Hans ära värdigt är, han det behålla bör.
Om mot hans hopp jag skulle svara
Och detta offer taga an,
Jag äger skäl at då befara,
At han sin låga smickrad fann.
Må denna skänk til honom återlemnas!
Ja, sägen Eder Riddersman,
Det anbud han mig gjort, för mig ej mer bör nämnas,
Jag hans bekantskap ej begär.
Han priset fått, hvad kan han mera söka?
Om han dermed hos mig sin seger trodt föröka,
Han i sit hopp bedragen är.

ARTUR. (*afsides*)

Min sansning nu ej längre räcker.
(*til* ALCINDOR *i det han vil ge honom armbandet*)
Min Herre sjelf det säkrast ger.

ALCINDOR. (*stöter honom tillbaka*)

Du mig förrådt.

ARSÈNE.

Ni min förundran väcker.
Hvad! det är Ni?

ALCINDOR. (*sagta*)

Jag nu mig yppad ser.
(*högt*)
Jag aldrig tänkt at detta uppenbara,
Och kan ej stålt utaf et offer vara,
Som ock en an har kunnat göra Er.

Aria.

At hjeltar segrens lön och lagrens ära hinna,
Af skönhets magt en ädel värkan är.
Man Lagren utan nöje bär,
Om hjertat icke får en Skönhets bifall vinna.

CHOR.

At hjeltar &c.

ALCINDOR.

Du kön som all vår vällust gör!
Det är din magt, som danar hjeltars heder,
Alt ädelt, högt och stort från dig sit ursprung leder,
Och all vår dyrkan til dig hör.
Du kan de ömsta nöjen lifva,
Och eld och mod i själen gifva;
Af dig naturen prydnad får;
Du öfver våra hjertan rår.

(*tillika med* CHOREN)

At hjeltar &c.

ARSÈNE. (*afsides*)

At älska sig han nu mig tvinga vil.

(*högt*)

Jag hyser tacksamhet, för hvad Ni vil förklara,
Min agtning mer än förr den skal Er höra til.
Men dock det säkrast är at dessa offer spara,
Man snart mig kunde tro, bland Edra segrar vara,
Ni torde tänka sjelf kanske — — —
Jag derför vil tilkänna ge,
At aldrig Kärleks magt i detta bröst skal råda;
Och för at mera visst förhindra denna våda,
Har jag mig föresatt at Er ej mera se. (*Hon går ut.*)

NIONDE SCENE.

ALCINDOR. (*ensam*)

Hvad bistert öde är, som detta hjerta drifver,
At älska den, hvars bröst ej någon ömhet rör.
Hvad skal jag — — — men — jag stilla bör min ifver.
Jag henne följa vil, min dom jag veta bör.

ALCINDOR *följer* ARSÈNE. *De andra gå ut på en annan sida af Theatern.*

Slut på Första Acten.

ANDRA ACTEN.

Theatern föreställer detsamma som i Första Acten.

FÖRSTA SCENE.

ALCINDOR.

Aria.

Förtviflan i mitt hjerta
Mig tusen plågor gör;
Ack kärlek! du, hvars hand mig delar denna smärta!
Mån nöjets Gud du heta bör?
Nej, all din Gudamagt blott menskjors ro förstör.
Olyckeliga bröst som tärs utaf din låga!
Hvar skal jag lindring få i denna grymma plåga?
Jag åt en känslolös de ömsta offer ger;
Mitt qval sit slut i döden endast ser.

ANDRA SCENE.

ARSÈNE. ALCINDOR.

ARSÈNE.

Hvad! Ni ännu är qvar?

ALCINDOR. (*afsides*)

Den lag Aline mig velat tyda,
Ehuru grym den är, likväl jag nödgas lyda.

ARSÈNE.

Hvad säger Ni?

ALCINDOR. (*med en tvungen kallsinnighet*)

At jag mit upsåt stadgat har.
Jag om Ert sinnelag mig mera ej bedrar — — —
Ni äger, det är sant, nog fägring at behaga — — —

ARSÈNE.

Vil Ni Er åter företaga,
At mer förtreta mig?

ALCINDOR.

Ja, det af upsåt sker.

ARSÈNE.

Hvad!

ALCINDOR.

Ja, Ni det ej bör i något tvifvel draga.
(*afsides*)
Hvad detta alt mig skäl til oro ger!

(*högt*)*

Alt hvad utaf Er gunst jag ännu dristar söka,
Och hvad af Er jag vänta tör,
Det är at Ni än mer min plåga vil föröka,
At Ni Ert hat, Er köld fördubblad gör;
At Ni Ert tyranni må utbrott gifva:
Jag har behof af all dess magt,
At från det band, den dårskap friad blifva,
Som Ni uppå mit hjerta lagt.

ARSÈNE.

Hvad ovant tal Ni til mig håller!
Ert sinne säkert rubbadt är.

ALCINDOR.

Ja visst, ty än jag kärlek för Er bär.

ARSÈNE.

Man talar så, då man är kär?

ALCINDOR.

Ni sjelf, Arsène alt detta våller,
Hur långt har ej min dyrkan för Er gått!
Om ej så grymt Ni all min eld försmått,
Den aldrig förr, än med mitt lif försvunnit.
Men i en lycklig stund jag nu min dom har fått,
Och redan jag min frihet återvunnit.

ARSÈNE.

At återvinna den lär Er ej kostat stort?

ALCINDOR. (*häftigt*)

Den hårdhet Ni mot mig har kunnat öfva

* Uti hela denna Scene röjes Alcindors både kärlek och harm, oagtadt hans förstälda kalsinnighet.

Min seger möjlig gjordt.
Ej Ert föragt mig mera skal bedröfva.

ARSÈNE.

Den agtning af Er glöms som Ni mig skyldig är.

ALCINDOR.

Ni säker kan om billig aktning vara.
Den vördnad Ni förtjent jag altid för Er bär;
Men ingen kärlek mer — — jag nödgas det förklara.

ARSÈNE. (*högmodigt*)

Det är mig kärt, jag det med nöje ser.
Än mer jag vil Er sjelf befalla,
At Ert beslut ej nånsin återkalla;
Mitt hjerta Er dertil sit fulla bifall ger.
Den vrede oansedt, som härskar nu hos Er,
Om jag en blick af godhet ville sända,
Ni skulle falla för mig ner,
Och all Er hätska köld i dyrkan sig förvända.
Men denna konst ej står mig an;
Den hör dem til som söka at behaga.

ALCINDOR.

Man kunde lätt Er för en sådan taga.

ARSÈNE. (*med förundran*)

Hvem mig?

ALCINDOR.

Ni sjelf. Man lär sig ej bedraga.
Ni känslolös ej vara kan.
Naturen aldrig lär sin egen ordning svika;
Förgäfves Ni hans magt Er undandrar.
Hur kan väl endast Ni ifrån hans välde vika?

Nej, så förhärdadt bröst han aldrig alstrat har:
Af tusen älskare Ni ser Er firad blifva,
Fast deras nit Er stålta själ ej rör:
Men af de rökvärk som de gifva,
Ni dock Er sjelf et hemligt nöje gör.
Det Er en vällust är, at dessa slafvar plåga;
Ni deras väl af dårskap offrar opp.

ARSÈNE. (*rörd*)

Har Ni väl sett mig smickra deras låga,
Och nånsin nära deras hopp.

ALCINDOR.

Åh nej, Ni deras eld med hårdhet söker dämpa;
Ty än Ert högmod mer, än kärlek hos Er rår.
Men utan at Er förolämpa,
Jag Er med visshet förespår — — —

ARSÈNE. (*med ifver*)

Säg då, jag höra vil, hur långt Er djerfhet går?

ALCINDOR.

Arsène! Ni tror, at evigt Er försvara
Mot Kärleks eld och Gudamagt.
Men för det välde Ni Er fåfängt vil bevara,
Som sig naturen underlagt:
Et bröst som skal dess känsla sakna,
Är lik en ros som ej af solen värma har.
Med hårdhet och med köld man lifvets ro förtar,
Med kärlek lifvets nöjen vakna.

ARSÈNE. (*med största vrede*)

Ni tänker rätt, jag tilstå bör,
At detta stålta bröst för kärlek böjdt kan vara;

Jag undflytt har dess magt, den all min fasa gör,
Jag för Er agtning hyst och anset det som fara,
Jag frugtadt har den skulle ökas mer;
Hvem vet, kanske til slut jag äfven älskat Er:
Men sjelf Ni vapen gett, jag bör med dem mig hämna,
Och det min lycka är at jag Er känna lärt:
Ty den en gång jag skal min kärlek lemna,
Et hjerta äga bör, som är mig mera värdt

ALCINDOR.

Rätt väl, jag känner ren min oro lindrad blifva;
(*sagta*)
Hvad känner jag? jo plågor utan mått.
Hvi skulle jag Aline, min ed, mitt löfte gifva?
(*högt til Arsène*)
Hvad skönhet är en svag och ringa lott!
Dess glans så ganska snart försvinner,
Det själens värde är som mera ömt betar,
Och mer beständig dyrkan vinner,
Än om med dess förlust man största fägring har.
Et hjerta ömt och godt, den skönhet är den bästa.
Jag aldrig vil mit val, mitt tycke fästa,
Om ej min rena eld et värdigt ämne får.
(*Dessa sista orden uttalas med mera lindrighet.*)

ARSÈNE. (*med utbrott af all sin ifver*)

Mot dylikt öfverdåd ej alt mitt hat förslår,
Gå evigt från min syn, Förmätne, lyd min vilja — — —

ALCINDOR. (*med en häftighet som utmärker hela hans kärlek*)

Jag kan förutan qval mig från Er åsyn skilja,
Ja, grymma! alt mitt lugn i denna flyckt består.

ARSÈNE.

Gå bort — — —

ALCINDOR.

Jag färdig är, (*sagta*) hvad plåga hos mig rår!

(*Alcindor möter Aline i det han går; hon söker at tilfredsställa honom med sina åtbörder, under Arsènes Monologue.*)

TREDJE SCENE.

ARSÈNE. (*mycket rörd*)

Han äntlig borta är — — bör det min oro väcka?
Men mån hans eld så snart jag kunnat släcka?
Jag ur hans väsend forskat ut
Förvirring, ömhet, tvång, men intet visst beslut.
Om han mig älskar än, hur får jag mig ej hämna.
Til straff jag nu skal honom evigt lemna;
Til straff skal honom ske,
At aldrig mer han mig skal se.

FJERDE SCENE.

ARSÈNE. ALINE.

ALINE.

Arsène! til dig min ömhet nu mig för.

ARSÈNE.*

Ack jag Er ser! hvad det mig glädje gör!

* Under denna Scene synes Arsène mycket rörd och söker fåfängt dölja sin oro.

ALINE.

Man öfver alt din fägring prisar,
Men klagar at du jemt mot alla hårdhet visar.
Hvad hon är skön! (jag ropas hör)
Hvad obevekligt bröst! ej något henne rör.
Mitt barn! du sjelf din fördel bör betragta,
Din hårdhet fåfäng är, den står dig icke an;
Ty vet, at af det Kön, du vågar så föragta,
Din fägring endast firas kan.
Hvem skulle utom det vår Skönhet offer gifva?
Förutan detta Kön, vi ägde ingen magt.
Hvi bör det då af dig föragtadt blifva?
Den lärdom jag dig gett, hvi tags den ej i agt?

ARSÈNE.

At rätt min mening för Er säga:
Af denne älskarhop jag största plåga har.

ALINE.

Men man af detta kön dock kan et sällskap äga,
Som kan förljufva våra dar.

ARSÈNE.

Det ej mitt tycke är — —

ALINE.

Du någon oro röjer,
Säg då hvad som kan fela dig?

ARSÈNE.

All ting til ledsnad plågar mig.

ALINE.

Det kärlek är som ömt förnöjer.
Hvad gagnar at du ung och at du vacker är,

Om denna ljufva ro du ej får smaka?
Hvi skal du ensam den försaka?
En annan tid du nog dig ångra lär.

ARSÈNE. (*harmsen*)

Jag kärlek vil mitt hat förklara,
Och för den Alcindor, ack hvad jag afsky bär!

ALINE.

Men säg hvad han då gjordt, at så förhatlig vara?

ARSÈNE.

Säg om min lycka är Er kär?

ALINE.

Jag önskat den, och endast den begär.

ARSÈNE.

Nå väl — —

ALINE.

Du trygt dit qval för mig kan uppenbara.

ARSÈNE.

At lemna denna ort, ack värdes ge mig lof!
Lät mig få til Ert Rike föras.
Jag vistas vil uti Ert Hof,
På annat sätt kan ej min lycka göras.
Jag der en önskad fristad får,
Der mitt begär i alt kan upfyllt blifva;
Min skönhet aldrig der förgår,
Och jag til all sin höjd mitt välde der kan drifva.

ALINE. (*afsides*)

Jag detta föresett. — —

ARSÈNE.

Det är mitt enda hopp.

ALINE. (*afsides*)

Hon til min magt vil höjas opp,
Det hennes högmod är, som denna önskan våller.

ARSÈNE.

Ej någon jag min kärlek värdig håller.
Nej frihet är mig kär — — *at härska är min smak;*
Ack tillåt mig — —

ALINE. (*afsides*)

När skal dess dårskap få en ända?
(*högt*)
Din önskan upfyld är, men hvad dig hälst kan hända,
Sen du din vilja fått, blir nu din egen sak.
Arsène! Du bör dig än besinna.

ARSÈNE.

Min föresats jag aldrig ändra bör.

ALINE.

Nå väl jag dig til viljes gör.
Uti mitt rike du skal blifva Regentinna:
Men ock min omsorg nu för sista gången finna.
Dit väl du icke känner än;
Du vet ej hvart din önskan dig kan leda.
Men gå, at nu til afsked dig bereda;
Jag lemnar dig — — men kommer snart igen.

FEMTE SCENE.

ARSÈNE. (*ensam*)

Aria.

Kan ödet större sällhet ge?
Jag jorden får för mina fötter skåda,
I Gudars egit hemvist råda,
Och der mit välde dyrkadt se.

Jag har segrat, hvilken ära!
Jag som Drottning härska får.
Verlden skal mig offer bära,
Och min magt på tiden rår.
Kan ödet &c.

Slut på Andra Acten.

TREDJE ACTEN.

Theatern föreställer en prägtig Trägård. På ena sidan synes en Gråtta, stängd med jerndörrar.

FÖRSTA SCENE.

ARSÈNE. (*allena*)

Aria.

Här Konsten på Naturen vinner,
Det Slott som Gudar värdigt är,

Den ljufva Vår, som evigt segrar här,
Der Floras pragt man bildad finner;
De Blomsterfält som här jag ser,
De bäckar, som i bugt, igenom marken bryta
Och under sakta susning flyta;
Alt min förundran väckt, men intet nöje ger.
Hvad hälst jag ser min oro mer föröker,
Med ledsnad alt mit öga öfverfar;
Jag ensamhet och stillhet söker
Och plågan i mit hjerta har.
Alt viker här för mina Lagar,
Alt lyder mig och dock jag klagar.
Mit öga här förtjusas får,
Men hjertats sällhet återstår.
(*Vid slutet af denna Aria inkommer Eugenie som betragtar Arsène.*)

ANDRA SCENE.

ARSÈNE. EUGENIE.

ARSÈNE.

Min affärd hvad den grymt nu Alcindor lär plåga!
Ack ja! — — han billigt straffad är.

EUGENIE.

Hvad! — — törs jag väl Er fråga — — —

ARSÈNE.

Min saknad honom smärta lär.

EUGENIE.

Ni suckar!

ARSÈNE.

Hvad jag nu för honom afsky bär!

EUGENIE.

Ni tyckes blott i ensamheten trifvas,
Och Er vår nit, vår åsyn undandrar.

ARSÈNE.

Ja, lemna mig, jag stillhet nödig har.

EUGENIE.

Er oro smärtar mig. Kan här ej medel gifvas,
Som den hos Er förtar?

ARSÈNE.

Jo men, jag redan sett de många kostbarheter,
Den pragt som fins i detta Slott.
De Konstens underverk, de många sällsamheter;
Mitt öga upmärksamt alt detta genomgått,
Och jag det ganska artigt finner;
Men dock at jemt detsamma se — — —
Alt jemt, alt jemt — — —

EUGENIE.

Om blott Ni vill befallning ge,
At ändra tidsfördrif, Ni strax Er önskan vinner.

ARSÈNE. (*ovåligt*)

Ja men, må då så ske!

EUGENIE.

Säg hvad Er vilja är?

ARSÈNE.

Jag vet ej — — —

EUGENIE.

Värdes svara!
Hvad nöjen stå Er an? kan man til tjenst Er vara?

ARSÈNE. (*afsides*)

Mån någon kunnat har sig mera djerft bete?

EUGENIE.

Ack at utaf vår Nit vi prof Er kunde lämna!

ARSÈNE. (*förtretad*)

Jag hädre ser at Ni den ej vil nämna — —

EUGENIE.

Vår vördnad — — —

ARSÈNE. (*otåligt*)

Den mig ledsen gör och brydd.

EUGENIE.

Hvad önskar Ni?

ARSÈNE. (*med stålthet*)

At blifva lydd.

EUGENIE.

Men värdes då befalla — — —

ARSÈNE. (*sagta*)

Jag bör ej mer hans bild i minnet återkalla.
Hans brott för honom sjelf nog plåga innebär.
(*högt*)
Hvad skal jag välja då, en Bal — — nej en Concert — —

TREDJE SCENE.

ARSÈNE. EUGENIE. (NYMPHER, *som utgöra en Concert af Röster och Instrumenter*)

Chor.

Lät vår Sång,
Denna gång,
Höjas til vår Drottnings ära,
Hjertat tjust af dess behag,
Villigt vördar hennes lag.

EUGENIE.

Tydom genom våra ljud,
Den kärlek vi för henne bära,
Tydom genom våra ljud,
Vår nit at lyda hennes bud!

Chor.

Lät vår Sång &c.

EUGENIE.

Hon kan allas glädje lifva,
Öfver alt hon dyrkas bör,
At dess ära offer gifva,
Hiertats största vällust gör,
Må den frögd i dag oss rör,
I beständigt minne blifva!

Chor.

Lät vår Sång &c.

ARSÈNE. (*i det hon afbryter Sången*)

Det är ren nog, man kan sin möda spara.

FJERDE SCENE.

ARSÈNE. EUGENIE.

ARSÈNE.

Ni endast Nympher har til denna Sång — — —
Och ingen Karl — — hvad tiden här är lång!
Jag älskar väl som Drottning firad vara,
Men undersåtare jag äfven då begär.
Förutan dem mitt välde ringa är.
Ej skönhet gett oss magt, at verlden lagar tyda,
Om intet Mankön fanns, at oss sin dyrkan ge,
Det skapat är at våra blickar lyda;
Man det föragta tycks, men vil det gärna se.

EUGENIE.

I detta Hof det aldrig tålt har blifvit.

ARSÈNE.

Men fins då inga andar här? — — —
Gå, säg at jag befallning gifvit. — — —

EUGENIE.

Ack! nej, den icke gälla lär,
Så rena varelser sig sälla nog betragta,
Och jordiska behag föragta.

ARSÈNE.

Det illa är för dem — — man deras värde når — —
Men här jag af min magt ej minsta nöje får.
Det vore rätt så godt, at öfver bilder råda.
Jag en bland desse ser, dess mine tycks köld förråda:
Hon flere hjertan lagt för sina fötter ner,

Och Kärleks vapen der jag alla brutne ser,
Dem med förakt hon tycks beskåda.
Hvad hon är stålt!

EUGENIE.

Om endast Ni begär,
Hon sjelf Er säga skal, hvad detta vil betyda;
Ni henne lifva kan.

ARSÈNE. (*til Bilden*)

Lef då om möjligt är!

EUGENIE.

Ni har befallt och ren Er marmorn tyckes lyda.
(*Bilden förbytes i en Flicka, som uplifvas småningom.*)

FEMTE SCENE.

ARSÈNE. EUGENIE. MYRIS.

MYRIS.

Recitatif.

Hvad dag jag åter skåda får!
Är det väl jag? — — min blod sig börjar röra,
En himmelsk klarhet kring mig rår.
Hvad magt kan nu mig lifvad göra,
Och til mitt fordna skick mig återföra?

Aria.

Mitt hjerta sig rör,
Dess klappning jag hör;
En ljuflig känsla der sig röjer.
Min själ får lif, min tankekraft sig höjer,

Och kärlek sjelf mitt väsend har förbytt.
Mitt hjerta rörs, min tankekraft sig höjer,
At älska jag fått lif på nytt.
Ack Kärlek! ack! o Gudar kan det hända,
At han mitt bröst får tända?
Kan han min fordna köld förta?
Ja, Ja,
Mitt hjerta sig rör &c.

ARSÈNE.

Ack kärlek!

EUGENIE.

Hvilket ord får jag af henne höra!

ARSÈNE.

Hon är ju knappast än uti sin ungdoms Vår.

MYRIS.

Ni tycker det, men ren jag hunnit hundra år.

ARSÈNE.

Hvad hundra år!

MYRIS.

Jag bör mitt öde kunnigt göra.
Mitt hjerta fordom hårdt och obevekligt var.
En dyrbar tid jag så förlorat har — — —
Jag mig til minnes för — — — i mina ungdoms dar,
En Fée, som för mitt väl då ville omsorg draga,
Med skönhet gaf mig alt, at kunna ömt behaga:
Men Kärlek — —

ARSÈNE.

Han helt visst Ert hjerta öfvervann?

MYRIS.

Tvärtom han känslolös mig fann;
Jag grymt emot naturen handlat;
Betagen af mig sjelf förqväfde jag dess röst,
Och blott mitt nöje fann, at plåga öma bröst.
Til straff för detta brott man mig i sten förvandlat.

ARSÈNE.

Hvad hör jag? ack!

MYRIS.

Det blef min lag,
Den man mig velat föreskrifva:
En skönhet mera hård, och mera stålt än jag,
Mitt lif mig skulle återgifva.
Ni har mig detta gjort. — Hvad säll och lycklig dag!
Jag nu min ungdom återvunnit;
Uti min fordna hamn Ni här mig för Er ser,
Jag har mig föresatt, då jag mig frälsad funnit,
At vårda mina nöjen mer.
Arsène! Jag får för Er min tacksamhet förklara.
Farväl, min lycka ren mitt hjerta vällust ger,
(*pekar på Piédestalen*)
Jag skyndar — detta rum tör Eder värdigt vara,
Det torde passa nu åt Er. (*Hon går ut.*)

EUGENIE. (*til Arsène*)

Ni är bestört?

ARSÈNE. (*för sig sjelf*)

Hvad detta mig förskräcker!

EUGENIE.

Ack värdes!

ARSÈNE.

(*otåligt*) (*för sig sjelf*)
Lemna mig — alt nu min oro väcker.

SJETTE SCENE.

ARSÈNE. (*ensam*)

Aria.

Mån kärlek blott kan själen nöje gifva?
Kan utom den, ej hjertat lyckligt blifva?
Kan endast han åt lifvet ge behag?
Är jag väl född at röras af dess lag?
Du foglahop som här plär vara,
Hvad sällhet tycks du ej förklara!
Din glädje jag med afvund hör;
Din sång mig brydd och tankfull gör.
Du följer dit begär,
Du nögd och lycklig är.
Då tusen plågor mig besvära,
Alt om dit lugn tycks vittne bära.
Ack hvad du lycklig är!
Mån kärlek blott &c.

SJUNDE SCENE.

ALINE. ARSÈNE.

ALINE.

Arsène! Du nu din önskan vunnit.

ARSÈNE.

Ja, det är sant —

ALINE.

Du här den största ära hunnit;

Alt vördar och alt lyder dig.
(*med ironie*)
Du härskar — —

ARSÈNE. (*afsides*)

Ja, — det qval som sårar mig
Jag dölja bör —

ALINE.

Du har din vilja upfyld funnit,
Men suckar än — —

ARSÈNE.

Ack! det af ömkan är.
Den stackars Alcindor, hvad han mig sörja lär!
Han tilber mig — hur mycket han mig saknar!
Hans minne ofta hos mig vaknar,
Fast han mig förolämpat har.
Sig kärlek under harm plär gömma;
Han altid älskat mig, — hur grym hans plåga var,
Då han mig aldrig sett för all sin smärta ömma!
Men — han ej hoppas kan, at af mig älskad bli;
Min föresats den är at lefva fri.
Jag endast nu hans öde kan beklaga; —
Kanske hans död jag får mig förebrå.

ALINE.

Du denna fruktan kan förjaga.
Jag vil uppå min omsorg taga,
At snart hans oro skall förgå.
At glömma dig, jag honom utväg gifvit;
Til hat han äfven hinna tör.

ARSÈNE. (*rörd*)

Han hata mig!

ALINE.

Mån det dig röra bör?

ARSÈNE.

Den dyrkan han mig gett — de Eder — hvad jag hör!
Har detta alt förgätit blifvit?
Ack nej!

ALINE.

Hans qval har honom dertil drifvit.

ARSÈNE.

Hans kärlek jag har sett — ack nej det aldrig sker,
Nej ingen magt — — —

ALINE.

Du denna Gråtta ser. —
Här i en bister natt det troll sig innesluter,
Som evigt hat til menskjors sällhet bär.
Kallsinnigheten här sin mörka fristad njuter;
Af Nordens köld och is dess väsend alstradt är.
At jordens väl hon icke må förstöra,
En mild och rättvis Gudamagt
Dess välde här har velat fängsligt göra,
Han detta troll med bojor har belagt.
En sårad älskare, som til dess boning hinner,
Här strax en läkedom för sina plågor finner;
Och vid den luft, som här han andas får,
En hastig köld til alla ådror går,
Hans låga släcks, hans kärlek strax försvinner.
Din Riddersman, hvars qval min ömkan gjort,
Til detta rum jag låtit kalla.
Han vil åt denna magt sitt öde anbefalla,
Och snart han synas skal på denna ort.

ARSÈNE. (*brydd*)

Hvad Alcindor mig se!

ALINE. (*Hon rör Arsène med sin staf.*)

Du skall ej synlig blifva.

Han kommer — —

ARSÈNE. (*afsides*)

Alt mig nu lär skäl til smärta gifva

OTTONDE SCENE.

ARSÈNE. ALCINDOR. ALINE.

Trio.

ALCINDOR.

Kom Frihet med din ljufva lag,
Hos mig ditt välde återtag!
I hat min eld jag ej vil byta,
Jag blott vil hjertats bojor bryta.

Tilsammans {
Kom Frihet med din ljufva lag,
Hos mig ditt välde återtag!

ARSÈNE.

Han underger sig Frihets lag.
Ack hvad min själ är rörd och svag!

ALINE.

Er fordna frihet återtag!
}

ALCINDOR.

Med tvång jag henne köld förklarat.

ARSÈNE.

Med tvång förklarat!

ALCINDOR.

Och vid den harm som visat sig,
Mitt hjerta all sin eld bevarat.

ARSÈNE.

Sin eld bevarat!

ALCINDOR.

Min ånger altid plågat mig,
Ack at mitt qval hon kunde höra! —
Nej må hon aldrig det förstå!

ARSÈNE.

Hans plågor mig til tårar röra,
Hvad ömkan kännes hos mig rå!

ALCINDOR.

Arsène! mitt ömma hjerta —

ARSÈNE.

Hans hjerta!

ALCINDOR.

Din sällhet blott begär.

ARSÈNE.

Min sällhet blott begär!

ALCINDOR.

Jag dölja skal den smärta, —

ARSÈNE.

— Den smärta!

ALCINDOR.

Hvars orsak blott du är.

ARSÈNE.

Hvars orsak blott jag är!

ALCINDOR.

Jag hennes ädla hjerta
Dermed ej såra vil;
Må hon sig lycklig finna!

ARSÈNE.

Lycklig finna!
Hvad hopp har jag dertil?

ALCINDOR.

Tilsammans

Kom Frihet med din ljufva lag,
Hos mig ditt välde återtag!

ARSÈNE.

Han underger sig Frihets lag,
Ack hvad min själ är rörd och svag!

ALINE.

Er fordna frihet återtag!

ALINE.

Gudinna! Du som hjertan kan befalla,
At dämpa kärleks eld och qväfva känslans lif!
En ömkansvärd ditt bistånd gif,
Som genom mig törs på ditt välde kalla!
(*Portarne til Gråttan öpna sig.*)
Hon hört min röst — dess boning öpnad är.
(*til Alcindor*)
Kom — — —

ALCINDOR.

Från mitt grymma qval jag då skal frias här.

ARSÈNE.

Hålt!

ALCINDOR.

Himmel hvilken röst! — —

NIONDE SCENE.

ALINE. ARSÈNE. ALCINDOR. KALLSINNIGHETEN.

(*Denne senare är ej synlig; man hör endast en röst.*)

KALLSINNIGHETEN.

— — — Hålt djerfve! dig ej våga,
At nalkas til et rum, där du ej synas får,
Mig ödet neka vil, at släcka ut din låga:
Men hvad ditt hjerta förestår,
Jag nu för dig vil uppenbara:
Oraclets bud med vördnad hör!
»En skönhet som sig heder gör,
»At altid öm och trogen vara,
»Skal snart mot dina suckar svara,
»Hon skal dig älska ömt och til et lyckligt band,
»Med nöje lemna dig sin hand.

(*Portarne tilslutas.*)

(*Arsène synes ganska bestört. Alcindor, som står nästan orörlig, betragtar Arsène suckande.*)

ARSÈNE. (*för sig sjelf*)

Hur hårdt mitt öde är!

ALINE. (*betragtar henne*) (*afsides*)

Hon tyckes häpen blifva,
Men än ett större prof jag har för henne qvar,
Som henne sjelf nog skal tilkänna gifva,
Hvad hon förlorat har.
(*högt, i det hon för Alcindor bort*)
Gå, fölg hvad ödet Er har velat föreskrifva.

TIONDE SCENE.

ARSÈNE. (*allena*)

Hvad val har jag väl gjort? hvad lycka har jag vunnit?
Aline! hvad du är hård! din ynnest återtag!
Utaf din godhet ren jag nog mig plågad funnit.
Ack mildra då mitt ödes stränga lag! — —
Nej aldrig jag af henne älskad varit. — —
Jag hennes vidrighet i alt förfarit,
Och nu fördubbladt grym, hon äfven mig betar
Det hjerta Alcindor mig endast helgat har.
Det hennes seger är, det utgör hennes ära,
At släcka denna eld, — min sorg dess nöje gör.
Han lemnar mig, — han går, at andra bojor bära.
Ack hvilket qval min själ nu rör!
Af frugtan och af harm mitt sinne ömsom drifves.
Och fast mig än ej Kärlek fängsla fått,
En svartsjuk drift til sjelfva hjertat gått;
Hvad är väl mitt beslut? — Ej större smärta gifves!
(*ser sig om*)
Jag ensam är, jag här ej någon ser —
Från denna fasans ort, jag hastigt mig beger.

Slut på Tredje Acten.

FJERDE ACTEN.

Theatern föreställer en hiskelig ödemark, full med klippor, från hvilka flere strömmar nedstörtas. I fonden är en tjock skog, hvarest man blir varse en Kolares koja.

FÖRSTA SCENE.

ARSÈNE.

Aria.

Hvar är jag? — hvad mörker! hvilken fasa!
Ack himmel i din vård mig tag!
Här stormar, blixt och tordön rasa,
Hvad gny! hvad täta åskeslag!
Aline! kan jag förgäten vara? —
Jag vid det sken, som denna ljungeld ger,
Blott bistra ödemarker ser,
Och strömmars fall — hvad gruflig fara!

(*Åskan slår ner oeh söndersplittrar et träd. Arsène kastar sig på knä, med et genomträngande anskri, i det hon höljer sit ansigte med ena handen och upräcker den andra mot himmelen.*)

Ack — — —

(*Efter en lång tystnad, hvarunder stormen och åskan sagta sig, och luften småningom börjar klarna.*)

— — Alt mitt straff mig förebådar,
Jag går, at sluta här mitt lif — —

(*Hon blir varse en Björn, som går öfver Theatern och intager skogen.*)

Et vildjur — Himmel bistånd gif!

Jag sjelfva döden för mig skådar!
Ack himmel bistånd gif!
Ack bistånd gif!

ANDRA SCENE.

ARSÈNE. EN KOLARE.

Duo.

KOLAREN. (*som sjunger och hvisslar långt innan han synes*)

All sorg jag från mig slår,
Godt vin vi få i år.

ARSÈNE.

Men någon kommer här — — ack hjelp! ack hjelp! jag ber.

KOLAREN. (*nedstiger från berget med en käpp i ena handen och en lykta i den andra*)

All sorg jag från mig slår,
Godt vin vi få i år.

ARSÈNE.

Min svaga röst ack värdes höra!

KOLAREN.

Vid storm och tordöns väder,
Sin mognad drufvan får.

ARSÈNE.

Kan ej min nöd beveka Er?

KOLAREN.

Godt vin det blir i år,
Hvad det mitt hjerta gläder!
All sorg jag från mig slår,
Godt vin vi få i år.

ARSÈNE.

Min frugtan vil mig magtlös göra.

KOLAREN.

Men hvad är det, hvem är som kommer der?
En Flicka! —

ARSÈNE.

Hvem Ni äfven är,
Ack värdes til min räddning hasta,
Och vid den nöd hvari mig ödet velat kasta,
Låt i Er själ en ädel ömkan rå!
Jag rädd och vilse är — hvar skal jag tilflyckt få?

KOLAREN. (*som betragtar henne noga*)

Hvar Ni skal tilflyckt få? — det bör ej oro gifva.
Hos mig, hos mig, — hon ser bra ut min sann —
Gif Er til freds — (*afsides*) jag visst ej tåla kan,
At hon et rof skal här för vildjur blifva:
Det vore synd, — (*högt*) jag blott en ringa koja har,
Men Ni kan der likväl i natt Er hvila njuta.

ARSÈNE.

Jag skal det ädelmod som jag af Er förfar,
I tacksamt minne innesluta;
Jag skall belöna Er. — Ni lita kan derpå.

KOLAREN.

Det tror jag nog, men säg mig då!

I denna ödemark hvad öde kan Er föra?
Så vacker och så grann, hvad har väl nödgat Er,
At en så farlig resa göra?
Om natten och til fots, Ni Er allen beger. —
Det der min koja är, som Ni i skogen ser —
Så ge mig vackert hand, — ja, ja låt Er behaga;
Jag skal väl omsorg för Er draga,
Så godt man kan — man nog til bästa något får.
Som Flicka Ni väl ock förstår,
Til husbehof en liten måltid laga.
Jag äger blott en säng, — det nog förtretligt är, —
Är det ej sant — Ni tyckes Er beklaga?
Hvad jag förmår, jag nu Er bjuder här,
Förutan krus. —

ARSÈNE.

Ni tror — ack hvad jag fruktan bär!

KOLAREN.

Det skal bli roligt nog, när snart til bords man hinner,
Jag älskar glättighet, mitt väl derpå beror;
Fast ringa til mitt stånd, jag dock mig lycklig finner,
Och mig förnämst på jorden tror.
Det enda mig ibland bedröfvat,
Det är, at jag min hustru mistat har;
Mig döden henne har beröfvat,
Hon af mig mycket älskad var. —
Men af det sjelfsvåld stålt jag henne ville gifva,
I alt dess nycker skulle rå,
Och se — — mitt sinnelag, det lyder så,
At jag vil aldrig motsagd blifva.
Jag litet envis är — och för en lappris sak,
Jag äfven kan ibland det största buller föra.

Ja men, — — *at härska är min smak.*
Jag vil, at uti alt man skal mitt tycke höra,
Det är ock som jag tror en hustrus skyldighet.

ARSÈNE.

Hvad hårdhet! — — —

KOLAREN.

Nu hon dödt och det uti förtret,
Och för at mig få ängslig göra: —
Men genom Er min saknad lindras lätt,
Ty Ni behagar mig — — —

ARSÈNE.

Ack himmel til hvad fara!

KOLAREN.

Ni kan Ert knot och sura miner spara.
Kom öfverens med mig på vackert sätt.
Jag är ju hemma här, Ni intet hemvist äger —
Ni då mig lyda bör — hvad är det intet rätt?
Jo det är klart, förnuftet sjelf det säger.

ARSÈNE.

Jag lyda! —

KOLAREN.

Är Ni gift?

ARSÈNE.

Mån det väl går Er an?

KOLAREN.

Men Ni Ert spotska tal bör lemna,
Om Ni har lust, at jag skal bli Er man.

ARSÈNE.

Til et så nedrigt straff mån himlen mig kan ämna?

KOLAREN.

I Edra ögnakast Ert högmod röjer sig.
Jag tål ej, at mot mig man näsvist skal förfara:
Säg vil Ni ej min hustru vara?

ARSÈNE.

Nej aldrig, nej —

KOLAREN.

Nå väl, Ni får då tjenst hos mig.

ARSÈNE.

Tjenst! —

KOLAREN.

Tvenne vilkor nu af mig Er föreskrifvas,
Hvad vil Ni hälst? — Er vilja lemnas fri,
Men uppå något sätt Ni bör mig nyttig bli.

ARSÈNE.

Kan nånsin större grofhet gifvas?
Ert väsend mig förfärad gör.

KOLAREN.

Mer höflighet af mig man aldrig fordra bör.

Aria.

Mitt lynne jag Er vil förklara,
När man ej följer mitt behag,
Båd storm och blixt med all sin fara,
Långt mindre fruktas bör än jag.
Jag i min Koja Kung vil vara,
Och der man lyda skal min lag.
Var höflig och rolig,
Var öm och förtrolig,
Så skal Ni altid bli mig kär.

Mitt hjerta sig gläder,
Jag hoppar och qväder,
När man mig altid lydig är.
Er sysla ej skal öfverstiga,
At älska, tjena mig och tiga,
Ja, Ja,
At älska, tjena mig och tiga,
Ja, Ja,
Jag sjelf vil herraväldet ha.
Om Ni min vilja jemt vil höra,
Och mig i alt til viljes göra,
Så skal jag ständigt bli Er Vän.
Men!
Mitt lynne Ni mig hört förklara!
När man ej följer mitt behag,
Ej åskan mera grym kan vara,
Och mera fruktansvärd än jag;
Jag i min koja Kung vil vara,
Alt der skal vika för min lag.

ARSÈNE.

Er djerfhet Ni för vida sträcker.

KOLAREN.

Hå! — hvad! Ni vreda miner ger. —
Jag tror Ni gör Er stålt, om jag Er afsky väcker,
Ifrån mitt sällskap strax jag skal befria Er,
Farväl, god natt! såf sött — — —

ARSÈNE.

För all ting! —

KOLAREN.

Nå! hvad mer!
Farväl jag mer ej vil Er rädsla förorsaka.

ARSÈNE.

Blif qvar! för all ting kom tilbaka!
(*sagta*)
Hvad har jag sagt!

KOLAREN.

Nå väl, Ni då min hjelp begär.
Jag nog så god som skogens villdjur är.

ARSÈNE.

Jag följer Er — —

KOLAREN.

Si så, Er stålthet tyckes falla;
När man är rädd, alt högmod kufvas plär.
Men — jag vil på mina drängar kalla.
(*Han ropar dem.*)
Robert, Pierrot, Silvain, Foret, — men nej —
Det packet dröjer än, — Robert, — de höra ej.
Ack jag skal — — —

TREDJE SCENE.

ARSÈNE. KOLAREN. SILVAIN. ROBERT.
PIERROT. FORET.

SILVAIN och PIERROT.

— — — Jag är här.

ROBERT.

Hvad har Ni at befalla?

KOLAREN.

Ni bören komma strax; och det vid minsta rop.

FORET. (*darrande*)

Ja, — — —

KOLAREN.

Om Ni nånsin mer med min befallning gäckas,
Så skal jag utan krus Er strypa allihop.

ARSÈNE.

Hvad grymhet! ack jag må förskräckas!

KOLAREN.

Min aftonmåltid, nå!

ROBERT.

Den genast färdig är.

KOLAREN.

Hvad intet än? — fort hör hvad jag vil föreskrifva.
En tallrik för Mamsell — hon skal ock spisa här; —
Jag vil, at hvar ock en för henne agtning bär,
Hon skal min tolfte hustru blifva.

FJERDE SCENE.

KOLAREN. ARSÈNE.

KOLAREN.

Imedlertid man här en stund kan dröja qvar;
Nu stormen är förbi och luften klarnat har.

ARSÈNE.

Ack om Ni blott med godhet ville höra! — —

KOLAREN.

Hvad då? säg fort! — —

ARSÈNE.

— — Min rang, min härkomst jag har fog — —
Jag är — —

KOLAREN.

Rätt täck, och det är för mig nog.

ARSÈNE.

En ädelsinnad Fée min ungdom velat föra.
Aline — —

KOLAREN.

Aline, än sen? det går mig litet an.

ARSÈNE.

Men — Ni ej känner mig —

KOLAREN.

— Det intet hindra kan,
Först man blir gift, man nog bekantskap sen får göra.

Duo.

ARSÈNE.	KOLAREN.
Ack hvad mitt öde grufligt är!	Ert öde ej så grufligt är,
En ädel ömkan med mig bär!	Min kärlek göra skal Er lycka;
Ack värdes ej mitt sinne mer förtrycka!	För Er i alt jag omsorg bär.
At man en nödstäld bistånd ger,	Jag om Er lärdom vist bör tycka.
Det är sig sjelf at göra lycka.	Det ljufligt är at göra andras lycka.
Och om jag älskar är af Er,	Gör mig dervid då intet motstånd mer.
Mån Ni min sorg då ej med ömkan ser?	Ja vist, jag älskar Er;

Mitt öde bör ju röra Er.
Ack värdes ej mitt sinne mer förtrycka!
Då man en nödstäld bistånd ger,
Man sjelf bereder egen lycka.

Min kärlek göra skal Er lycka.
Jag om Er lärdom visst bör tycka;
Jag gärna andras välgång ser,
Men söker först min egen lycka.

ARSÈNE. (*med mycken lindrighet*)

Med kärlek blott, men ej med myndighet
Man kan mitt kön til ömhet röra.
En älskare, som vil sig lycklig göra,
Uppå et vördsamt sätt, sin önskan yttra vet.
Med tålamod man kan en skönhets hjerta vinna;
Ert hopp tör upfylt bli med tiden — ja kanske — —

KOLAREN.

Jag älska som en narr? jo, jo, det skal man se — —
Den skönhet man hos dig kan finna,
Hvaraf du är så stållt, mån du den fått för dig?
Nej den för mannen är. Du ser en här i mig;
Jag har då rättighet, — lät dina nycker fara,
Min lilla skatt lät oss vid glättigt lynne vara!
Tag mig i famn! — hvad nu? hvad felas Er?
Ni blir så blek! — — —

ARSÈNE. (*förskräckt*)

Mig mod och styrka öfvergifva.

KOLAREN. (*afsides*)

Men stackars barn — hon dånar;
(*högt*) sätt Er ner.
(*Han sätter henne på en grästorfva, som är vid foten af klippan.*)
Ni bör ej så förfärad blifva. — —

ARSÈNE.

Jag har ej krafter mer — — —

KOLAREN. (*afsides*)

Det gör mig ondt, hon är i våda.
(*högt*)
Nå väl, jag nu Er svär,
At Ni hos mig skal uti alt få råda, — —
Och at jag Er skal altid hålla kär — —
Jag går at skaffa hjelp, — jag snart skal vara här
(*Han springer til sin koja*)

FEMTE SCENE.

ARSÈNE. (*ensam*)

Jag endast mot mig sjelf min klagan nu bör vända;
Man har mig föresagt det straff mig skulle hända.
Jag med mitt öfverdåd min plåga sjelf berett,
Då jag en värdig hand förmätna afslag gett.
Min lycka och mitt väl jag blindvis har förkastat,
Och til min egen ofärd hastat.
Mitt brott, fast altför sent, för mig nu visar sig.
(*Hon stiger up.*)
Från denna ödemark kan jag ej hjelpa mig?
(*Hon går up på spetsen af klippan och ser sig omkring.*)
Lät se — tör hända — nej, jag ingen utväg finner.
O Gudar! — jag förgås — alt hopp hos mig försvinner.
Uti det qval som mig nu tär,
Ack ömma Alcindor! din kärlek hämnad är — —
Jag älskat dig, — men ack! mitt högmod har mig dårat;
Då med förakt jag all din ömhet sårat. — —

Jag Himlens straff nu röna får,
Och döden blott nu för mig återstår.

(*Hon stöder sig mot klippan, dånande; Theatern förändras och föreställer en stor och lysande Sal, beprydd med festoner och blomsterkransar, til en Bröllops-fest. Arsène befinner sig på en prägtig Canapé.*)

SJETTE SCENE.

ARSÈNE. ALINE. ALCINDOR. ARTUR. RIDDARE *och* FRUNTIMMER *som utgöra* CHOR *och* BALLET.

ALCINDOR. (*som vil kasta sig för Arsènes fötter*)

Se här den älskare, hvars dyrkan hör Er til.

ALINE.

Ni dröja bör ännu — jag tiden säga vil.

(*Hon för honom til Fonden af Theatern. Arsène uplifvas småningom under det man sjunger följande*)

Chor.

Gläds Alcindor, Ni segra får,
Af kärlek Ni belönad blifver,
Det hjerta han i dag Er gifver,
I värde all ting öfvergår.

ALINE.

I skygd af hans Spira,
Ni lyckligt får fira
En säll Förenings-Dag.
Gå då, at denna dagen fira
Med nöjen utaf tusen slag.

ARSÈNE.

Är det en dröm? — hvad får jag kring mig skåda? —
Hvad kunna denna sång och dessa lekar båda?
Hvad högtid hålles här? — hvarför? —

ALINE.

Det är för Alcindor, hvars bröllop firas bör.

ARSÈNE.

Ack Alcindor! O Himmel hvad jag hör!

ALINE.

Förlåt, at för en stund Ni blifvit återtagen
Ifrån det Slott, der Ni så lycklig är,
Der alt ting följer Ert begär.
Med Er person jag vil at uppå denna dagen,
Ni Alcindor en billig heder gör.
Ni denna Högtids-glans skal höja,
En Kolare kanske Er sakna tör:
Men Ni ej skal från honom längre dröja;
I morgon, ja i dag, jag Er tilbaka för. — —

ARSÈNE.

Kan Ni så hårdt mot mig förfara?
Hvad! — alt mitt qval Er ej til hjertat går!
Om förr jag kunnat fåfäng vara,
Jag nu mig sjelf min dårskap förebrår.
Min ånger liflig är, den kan mig ej förnedra.
Utaf et erkändt fel mer höghet själen får.

ALINE.

Det denna stålthet är, som kan et hjerta hedra.
All annan blott förvillar och bedrar;

Men Alcindor, som så föragtad var,
Mån Ni väl nu ej del uti hans sällhet tar?

ARSÈNE.

Ack skona mig! mitt brott mig säger,
At jag hans hat förtjent — jag tåla bör mitt qval;
(*til Alcindor*)
Om den, som fått Ert ömma val,
Med mig et lika hjerta äger,
Arsène Ni aldrig sakna lär.
Lef säll, beklaga mig, — jag endast det begär.

ALINE. (*til Arsène*)

Jag honom ger en skön och värdig Maka,
Som höflig, glad och öm, af inga nycker vet,
Hvars skönhet mera höjs af ädel blygsamhet;
Han skal i detta band de ljufsta nöjen smaka.

ARSÈNE.

Ack lät mig henne se! jag styrka har dertil.
(*til Aline*)
Åt henne jag då säga vil:
»Vet som en dyrbar skänk betragta
»Det hjerta, som jag djerft har vågat at föragta.
»Ack lät min dårskap varna Er!
»Hvem är väl mera värd, at trogen kärlek vinna?
»Må Ni så ömt som jag för honom ständigt brinna!
(*Dessa orden utsägas med svag röst i det hon söker dölja sin sorg och sina tårar i Alines famn.*)
(*til Alcindor*)
Så stadfäst då Ert val, det straff mig billigt sker.
Har jag väl rätt at det förtycka?
Ack Alcindor! mitt högmod dårat mig. — —

ALCINDOR.

Hvad ändring!

ALINE. (*häftigt*)

Han då nu förenas skal med dig — —
Det är du sjelf, som göra skal hans lycka.
(*til Alcindor*)
Ni ser den skönhet här,
Som utan stålthet, dubbelt lyser,
Och i sit bröst en ädel ömhet hyser;
Oraclets dom nu upfyld är.
Lät nöjet då i dag få Edra hjertan röra!
Ej något hinder mer är för Er sällhet qvar.
(*til Arsène*)
Du trott mig vara hård, men deri felat har.
Jag endast pröfvat dig, at se'n din lycka göra.

ARSÈNE. (*med förundran och glädje*)

Hvad hör jag? — —

ALCINDOR. (*med häftighet*)

Ack Arsène! mån Ni förlåta kan
Det steg, hvartil mig kärlek drifvit?
Jag altid endast Er min ömma dyrkan gifvit,
Och andra bojor ej kan nånsin taga an.
Ack om jag nu Er blidkad fann! — —
Ack värdes dock emot min önskan svara!
(*Han kastar sig på knä.*)

ARSÈNE. (*i det hon reser honom up och ger honom sin hand*)

At älska Er skal all min sällhet vara — — —
Och nu jag hör Er til från denna sälla dag. — — —
Jag öfver kärleks magt mig fåfängt velat höja;

Jag saknat förr den eld, som hjertat plär förnöja;
Men Ni mig känna lärt dess värde, dess behag.

ALINE.

Hvad har väl för din sällhet felat? — —
Jo — at du sjelf den hindra velat;
At Alcindor af dig ej älskad var.
Man jemt den medelväg bör för sin önskan välja,
Der hjertat säkert är, at det ej vilse far,
Och sinnet ej med fåfäng åtrå qvälja.
En nödig varsamhet bör styra vårt begär;
Ty hoppet kan oss ofta svika.
Ej någon ting mer vådligt vara plär,
Än til en större lycka fika,
Då ren man lycklig är.

ARSÈNE. ALCINDOR.

Duo.

Kan sig min sällhet mera öka?
Jag på et ädelt hjerta rår.
Om der jag ständigt segra får,
Jag större ära ej vil söka.
Er lag mitt hjerta vällust ger,
I den jag all min lycka ser,
Ej tiden skal min eld försvaga,
Den evigt brinna skal för Er;
Jag deri all min lycka ser,
At altid kunna Er behaga.

Chor.

Glädjens, glädjens Sälla Par,
Kärlek sjelf vil Er belöna,

Må vid det band, som nu han knutit har,
Hans ömma vård Ni ständigt röna!

ALINE.

Aria.

Kärlek! din låga
Blott har förmåga,
At gifva vällust och behag;
Nöjet tändes af din låga,
Hjertat tjusas af din lag.

Duo.

ARSÈNE. ALCINDOR.

Kärlek som vårt väl berett!
Våra hjertan til din ära
Rena offer bära,
Du sjelf oss segren gett.

Chor.

Åt kärlek, som Er segren gett,
Ni bören ömma offer bära,
Hans magt, hans ära
Er sällhet har berett.

Balletten slutar Spectaclet.

XXIX.

SÅNGSTYCKEN UR

SILVAIN

COMEDIE UTI 1 ACT,

BLANDAD MED SÅNG.

N:o 1.

HELENE.

Kan mitt ömma Hopp mig svika,
Mån din kärlek ändrad är?
Ack, hvad frucktan Hjertat bär!
Tänka vj ej mera lika,
Mån' din kärlek ändrad är?
Kan mitt ljufva Hopp mig svika?
Mån väl ångren följt ditt val?
Ack, jag bäfvar! Grymma 'qval!

Skall jag sakna fordna dar?
Fast oss ödet motgång sände,
Kärlek alt i nöjen vände,
Plågan sjelf en vällust var.

N:o 2.

SILVAIN.

Jag trotsar Ödets hårda Lag —
Men för en Far ej synas vågar,
Mot vreden som hos honom lågar,
Min rörda Själ är alt för svag.
Ack, min Själ är dertill för svag.
Mig Naturen fåfängt ropar,

En frucktan ren mig öfverhopar
Och Hjertats ädla frid förstör.
Mig Naturen fåfängt ropar,
Jag Hämndens röst blott ljuda hör.

Den skog jag Sjelf planterat har,
Det fält jag hunnit frucktbart göra,
Det Bo som friden helgadt var,
Från detta alt jag afsked tar
Och flyr dit Ödet mig vill föra.

N:o 3.

HELENE.

Där sjelfva friden stiftar Lagar,
Man äfven öfver Oro klagar;
Vi räkne ofta mulna dagar
I sjelfva Bygdens tysta Bo;
En motgång snart vårt Lugn förjagar,
Då vi vår Sälhet säkrast tro.

Det par, där kärlek ömt får råda,
Sin Lycka sätter minst i våda,
Och väldet lika känt af båda
Gör nöjet mera ljuft och fast.
Om hos din Man du hårdhet finner,
Den lättast vid din eld försvinner.
Du säkrast om hans fel påminner
Med några ömma ögnekast.

Ibland det kön som Täckhet pryder,
En enda blick långt mer betyder,

Än Själens styrka kan förmå.
Man våra Lagar villigt lyder,
När dygd och ömhet hos oss rå.

N:o 4.

PAULINE.

Fast kärlek ej mig hunnit röra
Och om sitt välde kunnig göra,
Jag dock däri mig ej bedrar,
At han min Syster fängslat har,
Ja, ja, ja, han min Syster fängslat har.

Om någon gång Bazil hon saknar,
Ledsnad straxt hos henne rår.
Men knapt han synas får,
Förn glädjen åter vaknar
Och hon sitt Lynne återfår.
Den rodnad sig på kinden höjer,
Den muntra Blick från ögat går,
Alt detta mer än tydligt röjer,
At kärlek henne ömt förnöjer,
Han hela hennes hjerta har.
Jag aldrig mig däri bedrar.

Om en Bouqvett jag gör och vänligt henne gifver,
Hon tankspridd honom sönderrifver
Och aldrig honom bär.
Men om Bazil den gett, hon straxt dess värde finner
Och nog ej säga hinner:
Ack! ack! huru täck han är!

Ack hur täck! hur täck han är!
Alt detta mer än tydligt röjer,
At kärlek henne ömt förnöjer
Och hela hennes hjerta har,
Jag aldrig derom vilse far.

N:o 5.

PAULINE.

Oskuld som min känsla ledt,
Sjelf min öma låga tände,
Och förr än jag kärlek kände,
Jag Bazil mitt hjerta gett.

Hans förtjenst med dubbel rätt
Orsak ger at mig betaga,
Då han på ett ädelt sätt
Äfven kunnat Er behaga.

N:o 6.

BAZIL (*uti Coulisen*).

Uti den Lycka som jag vinner,
Jag hela Bygdens afund finner,
En hvar Pauline äga vill,
(*han framkommer*)
Men mig hon hör allena till,
Och blott för mig dess ömhet brinner.
Hon mig sin Trohet skänka vill,
Ack, hvad förtjusning Själen känner!
Glädjen om mitt Hjerta rår,

Jag snart Pauline nu äga får.
Ack, sälla Band! ack, ömma Vänner!

Mitt Sinne frucktar ingen plåga,
Det Lifvets möda nögdt ser an.
Min eld mig delar en förmåga
Som alla öden trotsa kan.

N:o 7.

PAULINE och BAZIL.

BAZIL.

När jag din tro och ömhet vinner,
Hvad kan mitt hjerta önska mer?

PAULINE.

Om i min eld du lycka finner,
Jag dig för altid lycklig ser.

BÅDA.

Ack, glada dag! alt nöje bådar,
Jag i mitt val min sällhet skådar,
Min kärlek efvigt hör dig till.
I alla öden jag dig lika älska vill.

PAULINE.

Den motgång som vi stundom röna,
Ej skall vårt lynne trycka ner.

BAZIL.

En glättig afton skall belöna
Den arbets möda dagen ger.

BÅDA.

Våra hjertan lika ömma
Frukta ej för mulna dar.
Då vi en flygtig oro glömma,
Är nöjets lif beständigt qvar.

N:o 8.

SOLDATER.

Hålt up, hålt up, lägg vapnen neder!
Dit lif i fara eljest är.

BAZIL och SILVAIN.

Jag lägga vapnen neder?
Nej, jag er dristigt väntar här.

HELENE.

Lät våra tårar röra eder!

BAZIL och SILVAIN.

Jag lägga vapnen neder?
Nej, jag er dristigt väntar här.
Dens död skall säker vara
Som nu mig nalkas tör.

SOLDATER.

Lägg vapnen neder!
Ditt lif i fara eljest är.

HELENE.

O, himmel hvilken fara!

PAULINE och LUCETTE.

Ack, skona oss! vår klagan hör!

SOLDATER.

Hvad, du dig vill försvara,
Du motstånd göra tör?

BAZIL och SILVAIN.

Jag motstånd gör,
Jag dristigt motstånd gör.

SOLDATER.

Lägg vapnen neder!
Du kan dig ej försvara,
Ej mera motstånd gör!

HELENE. LUCETTE. PAULINE.

Tillsammans.

O himmel, o himmel!
Mån all vår bön dem icke rör?
O himmel, oss försvara,
Ack, skona oss, vår klagan hör!
O himmel, hvilken fara;
Ack, skona oss, vår klagan hör!

SOLDATER.

Du motstånd gör?
Du kan dig ej försvara,
Ej mera motstånd gör!

BAZIL och SILVAIN.

Jag motstånd gör,
Jag dristigt motstånd gör.

N:o 9.

HELENE. SILVAIN.

HELENE.

Snart du åter föres
I en faders famn.

SILVAIN.

Hjertats lugn förstöres,
Då jag hör hans namn.
All hans hämde ifver
Blott mig träffa bör.

HELENE.

Ack, hans hämde ifver
Mig förfärad gör.

BÅDA.

Vår kärlek straffad blifver,
Jag mig till offer gifver,
Jag ensam lida bör.

HELENE.

Hvad vår ömhet sårar
Honom icke rör.

SILVAIN.

Utaf våra tårar
Han bevekas tör.

HELENE.

Han med hot sin vilja
Oss förkunna lär.

SILVAIN.

At mig från dig skilja
Aldrig möjligt är.

BÅDA.

Ack, min ömma maka!
Himmel för oss vaka!

HELENE.

Jag bäfvar, at hämden,
At hämden oss hinner.

En förolämpad far
Alt hopp hos mig betar.

SILVAIN.

Jag hoppas, at vreden,
At vreden försvinner
Och at en ömsint far
Oss i sin hägnad tar.

HELENE.

Men vad gruflig smärta,
Om för mig dit hjerta
Jag förändrat fann

SILVAIN.

Bör dig misstro plåga?
Nej, min ömma låga
Aldrig ändras kan.

HELENE.

Må du ömt besinna,
Hur jag älskat dig!

SILVAIN.

Jag dig jämt skall finna
Mera kär för mig.

BÅDA.

Det ljufva kärleks band
Som oss förenat har,
Sjelf himlen velat knyta
Och ge et ömt försvar.
Nej, ingen dödlig magt
Skall en förening bryta
Den himlen stiftat har.

N:o 10.

HELENE.

Han komma lär,
Jag honom snart får skåda,
Hans åsyn här jag möta bör.
Hvad fruktan som mitt sinne rör!
Jag bäfvar, då jag ser min våda.
Mig tyckes ren, jag honom säga hör:
Mot henne jag min hämd skall öfva,
Hon som en älskad son
Har kunnat mig beröfva
Och all min oro vållat har.
Förlåt, ack lät mig tillgift vinna!
Vår ungdom oss förledt.
Ack, var en ömsint far!
Och om vår kärlek brottslig var,
Bör straffet endast till mig hinna.
Han mina Barn beklaga lär,
Kanske han ömhet för oss bär.

Hvad jag mig villar! Fåfänga hopp!
Nej, jag mig ej må föreställa,
At jag hans ömkan väcker opp.
Tårar ej gälla. Fåfänga hopp!
Straffet mig väntar, hämden jag ser,
Hjertat till plågor sig öfverger.

N:o 11.

PAULINE.

Ack, kom, ack, kom

LUCETTE.

Uti vårt tysta bo!

BÅDA.

Er ingen oro där skall möta.

DOLMON.

Jag äga vill så ljuf och menlös ro.

PAULINE och LUCETTE.

Hur ömt vi skola er bemöta!

DOLMON.

Jag äga vill så menlös ro.
Bland er i detta tysta bo
Jag ville nögd min tid förnöta.
Hvad menlös ro!

PAULINE och LUCETTE.

Hur ömt vi skola er bemöta,
Hvad ni skall älskad bli!
Ack, kom, ack kom uti vårt tysta bo!

DOLMON.

Jag äga vill så ljuf och menlös ro.

PAULINE och LUCETTE.

Hvad ni skall älskad bli!
Hvad nöjen i vårt bo!

Vi lefva så förnögda dagar,
Bland oss är ingen ledsnad till.
Kom njut med oss så nögda dagar!
Ej större nöjen gifvas till.

DOLMON.

Så menlös ro, så glada dagar
Med er jag gärna njuta vill.

N:o 12.

Chor.

HELENE. PAULINE. LUCETTE. BAZIL. SILVAIN.

Tillsammans
Ack, hvad en far som godhet äger,
All jordisk önskan öfvergår!
Et fel så ömt han öfverväger,
Och straffa grymt han ej förmår.
När han sig mäst förtörnad finner,
Hans stränghet altid snart förgår,
Och fast i ögat vreden brinner,
I hjertat ömhet endast rår.

DOLMON.

Samtidigt. En far som ömt sig älskad finner,
De ljufsta nöjen njuta får.

ANDRA PERIODEN

(1780—1792).

SATIRER, SKÄMTSAMMA BERÄTTELSER, EPIGRAM O. D.

I.

TIL EUREDICE.

Jag kan för löje knapt mig bärja,
När Euredice, jag skådar din person.
Hur fick du rum på Charons färja
Med en så vid consideration?
När du bland skuggor promenerar,
Den Eliseiska park mig synes alt för trång.
Och släpet af din Robe de Ronde
De Sälla högst incommoderar.
Om af et väntadt Paradis
Theatern skal mig målning gifva,
Så önskar jag det kunde blifva
Uppå et mindre lögljgt vis.

1780.

II.

ÖFVER KÄRLEKEN I ORPHÉE.

Oss Kärleks-Guden altid målas
I barnslig hamn så späd och klen.
Hvi bör då på Theatern tålas
Dess belät med så långa ben?
Jag för de pilar mer ej bäfvar,
Med hvilka Guden väpnad är.
Men om jag någon frugtan bär,
Så är det för hans stora näfvar.

1780.

III.

AFBÖN TIL EURIDICE.

Jag bäfvar för det åskedunder,
Som straffa vil mit öfverdåd.
Ach Euridice jag ber om nåd!
Malicens oerhörda funder
Har illa tydt et välment råd.
Den sax, som var dit släp så nära
Har redan fallit ur min hand — — —
Du nekar mig de sällas land,
Ach hur du kan en själ förfära!
Hör up at så förgrymma dig! — — —
Jag andra tankar fått — Din styfkjol vare ära:
Må han i vidd och bredd alt mer föröka sig,
Ock måtte du dit släp i evighet få bära!

1780.

IV.

FASTLAGSRIS.

Satirens hand, på vanligt vis,
I dag skal gifva Fastlagsris.

I, gamla barn, som jämt af dårskap drifvas,
Vid Domarbord, i Predikstol, i Fält,
Som tänken slögt, men sladdren snält;
Åt Er skal första bastun gifvas.

Hans Höga Nåd mig altid svara plär,
Igenom sina Herrar drängar,
At han är borta — Men jag svär,
At jag i dag skal ge Hans Nåd så goda slängar,
At sig Hans Nåd omsider lär,
At hemma bli, när han ej ute är.

I, som så djärft Er vågat in
Uppå Parnassens äng at Er i blomstret tumla,
Och Aganippens källa grumla!
Jag så skal prygla Edert skin,

At Ni en gång må låta bli at flöja,
Och Er med tistelns frugt på Haquins utmark nöja.

I klåpare af alla slag,
Med Granskare och Connoisseurer,
Och Edra platta Protecteurer,
Er hud skal svida, lofvar jag.

Du, som til *Lögns och Ledsnads* pris,
Dig föresatt at papper svärta!
Jag ettret piska vil med detta Fastlagsris
Ur dina fingrar och dit hjerta.

I Gudar, Konungar och andra höga Väsen
Uti en Opera!
Tron I, man kan fördra,
At I på alla rum af lika stålthet gäsen?
Nej F—— skal Eder ta:
Så sant som jag Satiren heter,
Skal geisten piskas ut ur Ers Gudomligheter.

Du, som din gunst för ingen dödlig spar!
Räds, yra Lais, räds och fasa:
Ty jag din ända så skal basa,
At du ej mer på åtta dar
Med någon karl skal kunna rasa.

Dig, gamla knarr, som sofver likt en stock
Vid sidan af en öm och täck och liflig maka,

Jag badda skal, at du i dina ögonlåck
På fyra nätter ej skal någon blund få smaka.

Du platta Moralist, som pratar jemt i vädret
At man ej altid from och torr och gudlig är,
Om icke jag skal smörja dig på lädret,
    Til dess du vet hvad du begär.

Du Hjeltebarn, hvars Uniform förgyller
    Det trävärk hvarutaf man gjort din själ och kropp;
Som Caffehus och Källrar opp
    Med tobaksrök och platta infall fyller,
Som åkerskramlan lik beständigt slammer ger
Och på en höflig flock med nådigt löje ser!
Dit mod, din eld, din tapperhet
    Med hundra Eder nog bevisas;
Men för din dumma gapighet,
    Om ej utaf din mor, du dock af mig skal risas.

Til Fröken — — —.

Min lilla vän det klär Er illa,
    At öfver snillen fälla dom.
Förkasta, granska eller gilla,
    Så är Er hjerna lika tom.
Men i en ålder ännu böjlig,
    Ni genom aga kan bli vis,
Och för at göra saken möjlig,
    Så håll til goda detta ris.

Beklagansvärdt! jag nu ej dela hinner
Mitt straff åt hvar och en, som jag förtjent befinner;

Min hand är redan trött; mit ris jag utnött har;
Och derför til härnäst jag dem i nåder spar.

Til bevis af oväldughet hos Utgifvaren, vil han äfven införa följande til Stockholms Posten.

Du som så tygelfritt får rasa
Och ge de fromma själar ris!
Dig hade jag väl lust at basa
I dag på eftertryckligt vis.
I mjugg och öppen dag du dina pilar sänder
Och ingen dårskap fins som du ej handplagg ger;
Man genast dig beväpnad ser,
Så snart en ärlig man har något dumt för händer.
Hur mången Veckoskrift har ej din ondska rönt!
I sjelfva Götheborg, i Lund och i Carlscrona
Ej någon platthet du plär skona:
Men nu du också lär bli lönt:
Hvart ilar du förmätna anda,
Som är båd folk och fä til last?
Än rider du på Allehanda,
Och än är Dykarn illa fast.
Dit straff dig öfver hufvud hänger,
För dig ej minsta skonsmål fins,
Se B — — — — — — — n up i björken klänger,
Och riset redan sammanbins.
H — — — ll de styfva qvistar blöter,
Och B — — — r dem med salt beströr.
Det är bestält — se hur han höter,
Nu smäller det — aj Posten dör.

1780.

V.

EPIGRAM.

Salestus, prydd med band och stjerna,
Har flackat hela verlden kring.
Han tänker djupt och pratar gärna,
Men säjer sällan någon ting.
Han om Musique plär starkt jugera,
Och dertil har han mycket fog;
Ty, som jag tror och många flera,
Har Gud gett honom öra nog.

1780.

VI.

VERS,

FUNNEN PÅ EN SOFSTOL, TILHÖRIG EN VISS POET.

Om någon har förtjent at sömnens sötma smaka,
Så är det säkert du min vän,
Du som ej nånsin tröttnat än,
För vitterhetens bästa vaka.
Må uppå detta rum din sömn så säker bli,
Som snillets barn sig kunna lofva,
At vid din ljufva Poesie,
Förutan någon ländstol såfva!

1780.

VII.

TIL LISE, SOM BEGÄRTE BLI AFMÅLAD SOM NUNNA.

Jag trodde du var nögd, at få så stor du är,
Som Venus på min tafla pråla:
Men då du nu af mig begär,
At jag som Nunna dig skal måla,
Så minskas ock dervid til hälften mitt besvär;
Ty sköna Lise, at icke tadel väcka,
Så bör din Nunnebild til medjan endast räcka.

1780.

VIII.

EPIGRAM.

Man skyllar gamla flickor för,
At gärna veta alt hvad man i grangåln gör:
Men det är icke så med Drilla stackars flicka;
Hon känner ingen ting, hvad hälst man fråga vil,
Hur det med nästa hus och grannar kan stå til,
Men i America der vet hon alt til pricka.

1780.

IX.

EPIGRAM.

Den talegåfva *Lucas* har,
Af mången hålls för stor och rar;
Man tror at ingen kan i konsten högre stiga;
Men sakens art jag bättre vet,
Ty all hans tungas färdighet
Är blott en oförmögenhet,
At kunna tiga.

1780.

X.

EPIGRAM.

För tadel alt skal utsatt vara,
Man säjer Doris pjåkig är,
För det at hon försigtigt plär
Med ja och nej på all ting svara.
(Ack huru folket har besvär!)
Ej någon Dumhet sådant våller,
Nog kan hon också infall ha:
Men se hon sig til Skriften håller,
Som säger at vårt tal skal vara *Nej* och *Ja.*

1780.

XI.

NYÅRSGÅFVOR:

Til Herr Anedryg.

Dig som det ännu aldrig händt,
At minsta skymt af folkvett röja,
Som aldrig kan dit hufvud böja
För den, som icke bär sit namn på Pergament!
Til Nyårsskänk jag dig vil gifva:
En Åsna gjord i Hoffbros smak,
Med Sköld och Hjelm båd fram och bak;
En sinnebild hon dig kan blifva.

Til den kyska Camilla.

Du som din mun så ofta nött
At arma flickors fall förkunna;
Som pratar om din dygd och deras onda kött!
Åt dig jag skänka vil en klädning af en Nunna,
Som i sin sjette Barnsäng dödt.

Til en Coeffeuse.

Du som din hjärna ständigt bryr,
At unga Zephis hår med andras olikt skapa!
Dig ger jag en model af Thétis Coeffure;
Den är den enda mode man ej skal efterapa.

Til Herrar Musici.

At ge hvad mäst Er tarfvas kan,
Vil för en dödlig ej gå an,
Och tycks til mensklig magt ej höra;
Nej, fast er stora brist jag sett,
Som kan en sten til ömkan röra,
Är alt hvad jag för Er kan göra,
At be vår Herre ge Er vett.

Til Mamsell Ebinette.

Du som med ärbarhetens slöja
I Herrans Tempel träda plär,
Men dina slafvar äfven där,
Med stulna blickar vet förnöja!
Åt dig en liten *Billet-Doux*
Som kommit i en omilds händer,
Til Nyårs-skänk jag återsänder,
Den til en Fendriks fördel länder,
Och handlar om et *Rendez-vous.*

*Til Candid.**)

Du Gunstling af de täcka Gracer,
Som modens skiften röjt från flere Seclers lopp!
Åt dig en ärestod af blomster, band och gacer,
Af hvarje skönhets hand i dag skall resas opp.

*) Auctoren til Afhandlingen om Coeffurerne.

1781.

XII.

ET GODT RÅD ÄR BÄTTRE ÄN PENNINGAR;

ENFALDELIGEN FÖRESTÄLDT I FRÅGOR OCH SVAR.

1.

Hör Lucas! jag dit råd begär
Uti en öm och vigtig fråga;
Säg bör jag mig i gifte våga?
Du vet jag i Lisette är kär;
— Ja, gift dig, det min tanka är.

2.

— Men om det til min ofärd länder?
Hvem vet hvad som med tiden händer;
Kanske jag mig lär ångra få.
— Nå väl, lät bli och gift dig då.

3.

— Jag rådvill är, at rätt mig skicka;
Lisette är dock en vacker flicka:
Så kär jag aldrig varit än.
— Ja så, nå gift dig då min vän.

4.

— Men om min älskeliga Sköna
Med tiden skulle mig bekröna — — — —
Om någon sprätt — — — förstår du nu?
— Bevars! Lef ogift kära du.

5.

— Jag nästan samma tanka hyser:
Men ensam i min bädd jag fryser
Uti den kalla vintertid.
— Nå gift dig, lät då bli dervid.

6.

— Än om Lisette sin pligt förgäter?
Om hon blir ond och tvär och träter;
Jag bringas kan til öfverdåd.
— Ja, gift dig ej, det är mitt råd.

7.

— Likväl, när rätt jag eftertänker,
Om himlen vackra barn oss skänker — — —
Hvad det är ljuft at heta Far!
— Ja visst, nå gift dig då, var snar.

8.

— Men om Lisette så frugtsam blifver,
At hon et tjog af barn mig gifver,
Blir det et ledsamt bryderi.
— Ja, du gör bäst at ogift bli.

9.

— Dock jag, när åldren börjar trycka,
Af mina barn, hvad dyrbar lycka!
Kan tröst och bistånd vänta mig.
— Jag råder, at du gifter dig.

10.

— Men döden kan sin hårdhet öfva,
Och snart min hustru mig beröfva;
Jag då af sorg och saknad dör.
— Nej, du dig aldrig gifta bör!

11.

— Far väl, min granne jag bekänner:
Du råder ärligt Dina vänner;
Det nu skal komma an på dig,
At saken nämre öfverväga;
I väntan på hvad du kan säga,
Går jag åstad och gifter mig.

1781.

XIII.

JO, JO, DET GÅR SÅ.

En gammal slug och välment Tant
För unga Doris säkrast fant,
At ifrån verlden henne föra,
Och från så mången ung galant,
Som kunde hennes dygd förstöra.
Hon sade, Doris, alt för ett,
Jag söker blott dit egit bästa,
Jag dig hos mig en fristad gett,
På det dig ingen karl må frästa,
Blif vid din spinråck kära barn,
Så flyr du ondskans snöda garn;
Hon gjorde så den stackars ungen,
I början mera glad än tvungen;
Hon spann och nöjdes med sin lott:
Men när en tid til ända gått,
Och ledsnan börjat henne smitta;
Så ville hon för ro skull blott,
Ibland en stund i fönstret titta.
Hur viste hon at Astrilds skott
Just der dess hjerta skulle hitta?
Men detta lilla sluga djur,
I harm för gamla Tants förmaning,

Der stält en ungersvän på lur,
Til flickans noga efterspaning,
Som lefde innom denna bur.
At se och utaf längtan brinna,
Vår ömma älsklings öde var;
Det honom uti hjertat skar
At fängslet otilgängligt finna,
Och samma oro Doris bar;
Hon ren betragtadt denna kar
I Fönstret ganska många gånger;
Och började at blifva ånger,
Vid denna gummans hårda lag.
Hör Moster, sade hon en dag,
Ni karlar alt för grymt beskrifvit,
Jag nyss har en af detta slag,
Igenom fönstret varse blifvit:
Men han ej skäl til fruktan gifvit.
Tvärtom han — — — Hvad, skrek gumman til,
Du säger det, ack arma flicka!
At dig bedra, det är til pricka
Alt hvad som denna junckern vil.
Nej moster, hördes Doris svara,
Det aldrig kan hans tanka vara,
Han ger så ömma ögnakast,
Hur kan han ha så mycken last!
Jag har väl lust med honom tala — — —
Det skall, skrek gumman, aldrig ske,
Han blott med dig vil drifva spe,
Det får du sedan dyrt betala:
Men tro mig, jag från denna stund,
Skall regeln dikt för dörren stänga;
Den vispen skall sig hit ej tränga,

Som brukar S — — — s ilskna fund.
Snart Moster det i verket stälde;
Men Doris mera ifrig blef:
Och medan gumman regeln smälde,
Mamsell igenom fönstret klef.

Den som vil Tärnors dygd bevara
Bör mera klokt än strängt förfara.
Hvad tjena lås och nycklar til,
När flickan genom fönstret vil?

1781.

XIV.

FALSK UTRÄKNING.

En aftonstund då Lindor gick,
At se sin täcka älskarinna,
Han utaf hennes godhet fick
Hvad mången ej så lätt plär vinna. —
Sen några dagar fått försvinna,
Han ville henne åter se,
Och glömde ej, at då sit väsend ge
Det fria skick, som man plär finna
Hos en belönad älskare.
Men nu med köld hon honom flydde
Och med förakt på afstånd höll;
Så hastig växling Lindor brydde,
Han i förundran billigt föll;
Ach, sade han, kan Ni då glömma
Hvad jag i ömsta minne har?
Kan Ni en låga nu fördömma
Som nyss af eder delad var,
Då i Er famn — — — Än sen, var hennes svar;
Ni är en dum och näsvis karl,
Som deraf minsta hopp Er tar.

1781.

XV.

RÅD I EN ANGELÄGEN SAK.

Åt dem som täfla desse dagar
At små atrapper skapa til,
Jag smak och lycka önska vil
Samt kännedom af modets lagar,
Af mamsell *P— — —s* band och kragar,
Med annat mer, hvad man behagar,
Som til des ädla yrke hör.
Det likväl ej tilfyllest gör,
At ensamt hennes kunskap lyda,
En egen granskning äfven bör
I alla gåfvor valet pryda,
Och dertil fordras djupt *genie:*
Det är ej lätt at väl sig finna,
Om för en klapp til sin Herdinna,
Sin Älskarinna,
Sin Gudinna,
Man hoppas skal at gynnad bli.
En skönhet munter, yr och fri
Helt annorleds bör atrapperas
Och surpreneras,
Än skönheter med *modestie.*
Det derför högst recommenderas

Hos alla Julklapps gifvare,
At all ting noga förese,
På det at man må gåfvan gilla.
Välg ej en matt *Couleur de lilas*
För den som älskar Violett;
Ty hvad som pryder en *Brunette*
En *blonde* plär ofta anstå illa;
Och ungefär på detta sätt,
Bör man på saken speculera,
Begrunda och philosophera,
Om alt Julafton skal gå rätt.

1781.

XVI.

SKALDEBREF TIL DANAE.*)

Ack obarmhertiga Gudinna!
Hur grymt din köld anfäcktar mig!
Skall aldrig du en gång besinna,
Hvad plågor jag stått ut för dig?
Se på hur mina tårar svalla,
Kan du til ingen hjelp förmås?
Se huru de som skurar falla,
Och blöta up mitt stärkta krås.
Men — Nej, du vil jag skal förgås,
Din dörr du för min näsa stänger,
Du uppenbart med andra flänger,
Men mig du acktar ingen ting,
Och på min bak du mig förklenar;
Jag som så kärligt mot dig menar,
Som skänkte dig min äckta ring
Med en rubin och taffelstenar;
Och dina sköna Elgklos band,
Som kosta mig tolf styfva plåtar:
Alt sådant intet nu mig båtar,
Du anser det för inte grand;
Nej, ingen ting förmår dig röra

*) Eljest känd under namn af långa Sara på Bruna Limpan.

Af alla mina kärleksprof:
Mins du väl när man var så grof
Och ville med gevalt dig föra
Til Långholmen förutan krus,
Hur jag kom skuttandes burdus
Och frälste dig från denna fara?
Då lofte du mig trogen vara,
Och gaf dig hin i våld derpå.
Ack! Ack! du är ej nu som då,
Då fick jag jemt din ängel heta,
Det kunde dig i själen reta
Hvar gång jag såg på någon an,
Jag mins väl än, hvad du blef dan
För det jag såg på Bryggars Greta.
Men nu du mig ej lida kan,
Min kärlek gör dig lika mycke,
Nå så farväl fatala stycke;
Hvad vinner jag med alt mitt prat?
Farväl nu är jag desperat.

1782.

XVII.

EPIGRAM.

Den väg som fram til lyckan går,
Den är ju trång och hal och svår;
Hur har då *Måns* på några år,
Så hastigt fram til lyckan lupit? —
Hvad lupit? — Ni far vill, min sann,
At löpa såg han ej gick an,
Han bara ideligen krupit.

1783.

XVIII.

OFÖRTÄNKT SVAR PÅ FRÅGAN.

Säg, sade *Rufus* åt sin Fru,
I denna Stad hvem känner du,
Som ej är hanrej ibland männer;
Säg vem du dervid undantar?
Min söta vän, var hennes svar:
Min själ jag någon enda känner.

1783.

XIX.

TIL MAMSELL S — — —.

Nej min *Salime,* jag må bekänna,
Jag häldre ser uti din hand
En bandsöm än en penna.
Man sagt du skrifver vers ibland:
Ack om jag den förledarn kände,
Som dig på dessa griller bragt,
Han skulle få en exemplarisk ände,
Så oerhördt man ock mig sagt,
At du dig ren til böcker lagt;
At du för vitter läsning böjlig,
Hvar dag med allo magt,
Dig söker göra lärd och löjlig.
Lyd mig och detta upsåt fly — — —
Vet du *Salime* hvart dig din dårskap lockar?
Hvar gång du snillets blommor plåckar,
Förgås en ros utaf din hy.
Hvar gång som du din lyra tager
Du kärleken förtörnad gör;
Salime ack nej, det är ej lager,
Men Myrten som dig pryda bör.
Tro ej den drift som dig bedrager,

Var med din sälla oskuld nögd;
Sök ej at Pindens spetsar skåda,
Vet min Salime, på denna högd,
Är man med kjortlar uti våda.

1783.

XX.

EPIGRAM.

Dorilla af sin mor, jag vet ej af vad aning,
Fick om sin ägta säng en lång och kysk förmaning;
Dorilla tänkte då: Må ske,
Jag denna ägta säng skal helig aktning ge;
Men om min ägta Kanape,
Och hvad sig der kan förete,
Skal ej min Man få någon spaning.

1783.

XXI.

Utaf en man, hvars tal ej bör i tvifvel sättas,
Jag denna händelse på prosa hört berättas,
Som nu för mera smak skal uppå vers bli gjord,
Hör nu på mannens egna ord:

Det var för några år uppå en vacker dag
Som jag det nöjet ville smaka
At åka skridsko några tag,
(Ty deri exellerar jag)
Men när jag kom til vägs, jag ville ej tilbaka:
Jag åkte hurtigt några mil
Liksom en pil;
Men et, tu tri begynte isen braka,
För fötterna det lät kras, kras,
Och jag i hålet for bus bas.
Jag under isen simmade,
Förskräckt för det som timmade,
Jag simmade, jag simmade,
Men kunde ej det hålet hitta,
Det hål der jag ur verlden gick;
Jag sökte om, jag svor — — regera och besitta:
Men ingen skymt af hålet fick;

Hvad var at göra då i så förtvifladt skick?
Jag sökte hela dan och natten,
Tils äntlig jag beslöt at låta alt bero,
Och helt förnuftigt ge mig ro
Til våren och til öppet vatten.

1783.

XXII.

TIL FRU — — — SOM VAR RÄDD FÖR ORMBETT.

Ni anser ormbett som en fara,
Men om et sådant djur er stack,
Så kan Ni säker derpå vara,
At ormen straxt af etter sprack.

1783.

XXIII.

OPERA.

INNEHÅLL.

En Prins i Abyssinien
En ung Prinsessas tycke vinner;
Han midt i Piecen dör: men då man slutet hinner,
Han af en gud får lif igen.

PROLOGUE.

EN MUSICANT *som ger tecken at börja:*

Folk! Samlens, Eder nit förenen.
(*Til Choeuren*).
För all ting fatta tempo rätt;
(*Til Dansen*).
Och Ni, försöken på alt sätt,
At göra Eder flit med benen.

FÖRSTA ACTEN.

PRINSEN. PRINSESSAN.

PRINSESSAN:

Hvad sällhet!

PRINSEN:

Ack hur ömt oss kärlek vil förnöja.
Folk! gån, med dans och sång at eder glädje röja!

CHOEUR:

Lät oss med dans och sång vår nit och glädje röja!

ANDRA ACTEN.

PRINSEN. PRINSESSAN.

PRINSESSAN:

Hur ljuft! — — —

(*Et krigsbuller höres, hvaraf Prinsessan blir förskräckt och dånar. Prinsen anfalles af sin fiende. Strid. Prinsen blir dödad.*)

PRINSESSAN:

— — Min Prins!

PRINSEN:

— — Ack!

PRINSESSAN:

— — Hvad!

PRINSEN:

— — Jag dör!

PRINSESSAN:

— — Ack grymma qval!
Folk! tyden ömt vår sorg med sång och med en bal.

(*En Marche slutar andra Acten.*)

TREDJE ACTEN.

(*Apollo i en sky som sänkes igenom taket.*)

APOLLO:

Jag ger dig lif på nytt.

PRINSEN:

Hvad underverk!

PRINSESSAN:

— — Hvad lycka!
Folk! gån med dans och sång at denna dagen smycka.

(*Choeur och Ballet slutar Spectaclet*).

1783.

XXIV.

EPIGRAM.

I morgons af en händelse
Kom jag at fru *Dorilla* se,
Förr än med penselns hjelp hon fått sit anlet färja;
Dess hy i går så skär och klar,
Nu ålderdomens märken bar;
Jag kunde ej min undran bärja;
Min Fru, jag detta ej förstår,
Jag i min häpnad henne sade,
Så vacker färg — — så ung i går! — — —
Hur kan det vara tretti år,
Sen Ni går aftons Eder lade?

1783

XXV.

Den tiden är nu snart förbi,
Som gör så mången bryderi,
Och folkets möda ändtlig ändas;
Atrapper, uptog här och där,
Alt denna dagen färdigt är
Och ligger redo at försändas.
Lisette från bågen stigit opp,
Ej mera hennes späda kropp
Vid sömmen lutad är och trägen;
Emellan rankans fria lopp,
Hon slutar nu en törnrosknopp,
Och kastar band och alt ur vägen.
Förnögd och i det glada hopp,
At utaf den som västen ämnas,
Den icke utan gensvar lemnas,
Corinna ren i hemlighet
Förseglat noga det paket,
Som skal åt älskarn julklapp blifva;
Man likväl ej försvärja kan,
Om hon ej vunnit med en an,
Hvad nu hon denne ärnar gifva.
Den unga *Lysis* stackars tok,
Som drar den lilla gudens ok
Och har en Nymph som fordrar medel,

Har nu så lyckljgt ränt omkring,
At hon kan få en vacker ring,
Den han förvärfvat på sin sedel.
Calista nygift, ung och yr,
Om tusen uptog nu bestyr
Som ej vid ringa summor stanna;
Des kära man syns trög och tung,
Han ser det kostar nu hans pung,
Och kanske nästa år hans panna.
Herr *Sprätt,* som deraf gör sin sak,
At äga granskning, val och smak,
Har spändt sin tankkraft några dagar;
Och oviss i så stort beslut,
Nu ändtlig valt den mössan ut,
Som hans gudinna mäst behagar.
Alise en tid så sysselsatt,
At flicka hop så många spratt,
Nu färdar af så fort hon hinner:
Men kära vänner akten er,
At bland de blomster hon er ger,
Ni icke någon tistel finner.

I alla, som i väntan gå,
At denna afton Julklapp få,
Jag önskar contenance och nöje.
Malicen ofta gör förtret,
Men den som litet lefva vet,
Sjelf skrattar högt vid andras löje.

1783.

XXVI.

EPIGRAM.

At *Pulsius* god Doctor är,
Vil jag väl ej försvara;
Men ingen kan, jag derpå svär,
En bättre Spåman vara.
Så snart som han den sjuka ser,
Han axlar sig och alt förloradt ger;
Nog skal jag, säger han, recept för honom skrifva,
Men här ej annat kan ändå än döden blifva.
Man vil dock ha recept — han dem til viljes gör;
Den Sjuke tager in — — och dör.

1784.

XXVII.

JUL KLAPPAR.

Til Fru Lisette.

Du som til et exempel länder
Af fåfäng flärd på åldrens dar!
Til dig jag mig den frihet tar
At skicka några dussin tänder,
Hvarpå du mycken mangel har.

Til Magister Concordantz.

Hvad båtar verldens usla håfvor
För den som fått så stora gåfvor!
Alt hvad man offerera kan
Åt en så nitisk, andlig man,
Lär Herr Magistern platt försaka. — —
Jag önskar blott, för Folkets prat,
At skägg må komma på Er haka,
Förr än Ni söker Pastorat.

Til Aspasie.

Hvad skal man väl til Julklapp skänka
En ung och nyss bedokad Änka?

Man tror väl det är Julklapp nog,
At döden hennes sjukling tog.
Men i Flanellen är det nödigt,
At någon stund sig skingra få — —
Hvad nipper kan man finna på
Som icke här är öfverflödigt?
Juveler, blommor, band, med mera,
Alt sådant i en vacker korg,
Det passar ej i hennes sorg,
Hon kan ej nyttja någotdera
På flere veckors evighet — — — —
Bedröfligt! — — Jag då intet vet — — —
Jo tyst, en Cavailler tör hända;
Min tro, det går ju riktigt an,
Den gåfvan strax hon nyttja kan,
Som tidsfördrif til sorgens ända,
Och sedan om hon vil til man.

Til en storpratande Connoisseur.

Ni talar med så myndig min
Om expression och sätt at sjunga;
Min vän! jag ger Er en sourdin,
Sätt den, jag ber, uppå er tunga.

Til Mamsell Louise.

Var glad mit barn, du visst är säll;
Bland skänker, som dig gifs i qväll,
Som andra flickors afvund väcka,
Du utaf mig den spådom får,
Som alla klappar öfvergår,
Den är: at dina Jungfruår,
Med Guds hjelp, icke länge räcka.

Til en Politisk Kanstöpare.

Ni som så känner Politiken
Och hvälfningar i alla Riken,
Och Cabinetters hemlighet,
Americas beskaffenhet,
Och Gud vet hvad Ni intet vet!
Er skickar jag en flaska piller,
Som man med nytta bruka plär,
När hjernan farligt smittad är
Med fantasi och dumma griller.

Til en viss Compositeur.

Min vän, jag undrar icke på,
At du så långsamt componerar,
Din hjerna ensam alt creerar,
Det måste då på tiden gå:
Men för at slippa länge gräla,
Skall du af mig til Julklapp få
En dosis — — — — ns konst at stjäla.

Til Fändrik Pirouette.

Ni, som med uniform och värja
Och stor capacité at svärja,
Likväl i tysthet, jemte fler,
Om fred vår Herre trogit ber!
Tillåt, min Hjelte, at jag er
Två fötter af en hare ger.

Til en Actrice.

På hvad för gåfva skall man tänka
Åt den, som ödet velat skänka

Så många gåfvor på en gång?
Smak, expression, figur och sång,
Capricer, sjelfklokhet, med mera,
Förställning, konst at intrigera,
Kort sagt, alt hvad som nödigt är,
At på Theaterns fält brillera.
Hvad skall man då er offerera? — — —
Jo men, — — jag er en skänk förär,
Som, då Ni den med omsorg bär,
Skall som et underverk frappera.
Ni gissar ej hvad det skall bli, — — —
Det är en smula *Modestie*.

Til en Nouvellement Parvenü.

Du som så oförskyldt förfarit,
Hvad af en slump kan hastigt ske,
När lyckan vil sin nåd bete!
Åt dig vil jag et synglas ge,
Hvarmed du kan tilbaka se,
Och skåda hvad du förr har varit.

Til en Banqueroutier.

Ni som, at likna Matadorer,
Med yppighet och skamlös pragt,
Er sjelf så plötsligt ödelagt,
Och narrat Edra Creditorer!
Er Julklapp blir, det vare sagt,
Mit och alt ärligt Folks förakt.

1784.

XXVIII.

TIL M:LLE PRÉTENTION.

ÖFVERSÄTTNING.

1.

Det är ej billigt at förglömma
Den som en gång vår dyrkan fått;
Men det är verldens gamla brott,
At först förguda, så fördömma.

2.

Camilla ja, jag ser den harm
Som hemligt gäser i din barm,
Då man de offer tar tilbaka
Hvartil du fordom ägde rätt;
För nöjets barn är det ej lätt
At slika rökelser försaka.

3.

På Scenen du ej mer, ty värr,
Dit välde, til förtjusning, sträcker;
Du aldrig mer ifrån Parterre
Et raseri af handklapp väcker.

4.

Din Sång gör ej mirakel mer,
Och din action ej några dårar;
Ja, til och med, vid dina tårar,
Man nu din platta gorge beler.

5.

Men lät dem fritt sin otack röja,
De hvilkas afgud förr du var;
Du sjelf all nödig storhet har
At öfver folkets dom dig höja.

6.

När du af klander brys ibland,
Hvad köld och höghet syns du visa!
Du ömkar blott det usla land
Som ej förstår talangen prisa.

1785.

XXIX.

TIL AUCTORN AF ORDENS VURMEN.

Förgäfves nekar Ni, Min Vän,
At nu för tiden spöken gifves;
Man ju skenbarligt ser, af hvad emot Er skrifves,
At Salig *Bager* går igen.

1785.

XXX.

TIL — — — —

Du lastar obetänkt min smak — — —
Min kära *Lucas!* du lär finna
Min rökelse för Fru *Dorinna*
En altför obegriplig sak.
Hon är ju gammal, plär du skrika,
Och ful — — — än sen, hvad är det mer? — — —
Jag intet efter fägring ser,
Som ändå skal för tiden vika.
För öfrigt må du fritt predika,
Jag endast åt den dårskap ler,
Som fått dit sinne så besvika.
Hvad är väl skönhet? — — idel mull! — —
Nej, en förtjenst, af högre värde,
Har gjort mig kär och vördnadsfull,
Sen jag *Dorinna* känna lärde;
Och det, min vän, är des chatull.

1787.

XXXI.

ÄNDÅ NÅGON OLYCKLIGARE.

En ganska fattig man, som hade inga skor,
Uti sin nöd och harm, på ödets delning svor.
Kan någon, sade han, väl mera uslig vara?
Ack jo, en krympling hördes svara,
Som af en händelse, i förväg honom var,
Och när din skolöshet så litet du fördrar,
Hvad skal jag säja då, som inga fötter har?

1787.

XXXII.

MAN KAN SNART FÖRTALA SIG.

Fru Lisa, efter ägta lagen,
Höll på en kärlekspant at skaffa fram i dagen,
Som gjorde hennes man för första gång til far.
Men, under smärtan hon så liten sansning har,
At hon skrek til, utaf sin nöd betagen:
»Nej långt ifrån så svår min första barnsäng var.»

1788.

XXXIII.

EPIGRAM.

En Prest en gång, med mycken nit,
For ut mot högfärd hos de stora,
Fördömde denna last och alt som hörde dit,
Tils han på vägen var at andan platt förlora.
En Länsman och en Smed uti församlingen
Med några fler af lika rang och heder,
Nu sade mellan sig, sen Presten stigit neder,
Gu nås, så visst vi känna oss igen
I denna Straffpredikningen.

1788.

XXXIV.

DET FÖRHASTADE LÖFTET.

En ung och vacker Musulman
Uti sin koja fridsamt bodde,
På sin Profet helt enkelt trodde,
Af ingen lyckans gunst berodde,
(Hans namn var annars *Azolan*)
Hvem var ej from om icke han?
Och derför honom också hände,
Hvad just ej ofta hända plär,
At Generaln för Änglars här
En vacker dag til honom lände.
Min son, sad' han, jag känner väl
Din dygd, och nu du skall få röna,
At jag den värdigt skall belöna,
Så sant jag heter *Gabriel*.
Jag af *Medina* och af *Mecca*
Dig inom kort til *Iman*[1] gör;
De trognas helga Commendeur
Ej sjelf sin magt kan längre sträcka.
Dig skall all jordisk ära ske,
Men du dit löfte måste ge,
At aldrig någon flicka se,

[1] En Andelig värdighet, svarande mot Biskop.

Och ännu mindre våga röra,
Men med et heligt lefverne
Utaf min nåd dig värdig göra....
Den unga mannen lofvade....
Visst var han något oförsigtig,
Men lägenheten var så vigtig
Af heder och af tionde.

Vår *Iman* nu man skulle tycka,
(Så obetänksamt dömmer man)
Helt lycklig i sin nya lycka,
Och glad och nögd. — — — — Det var ej han,
En längtan i hans sinne bran,
En röst beständigt honom sade,
När han steg up, när han sig lade,
O, ömkansvärde *Azolan*!
Om du din ed tilbaka hade! — — —
En gång, i detta sinnes skick,
Han möter unga *Adilina*;
Vid hennes åsyn, hennes blick,
Farväl med *Mecca* och *Medina*
Och *Imans* herrlighet och pragt. — — —
Hvad båtar, sade han, en ära,
Som endast skulle mig besvära?
Hvem kan emot en skönhets magt
Nog andeligen sig bevära?
Nej, ödet har mig förelagt
At *Adilinas* bojor bära.
Bäst som han detta hade sagt,
Sågs Öfverängelen helt nära,
Som kom at honom förebrå

At han i hast har kunnat så
Ifrån sitt helga löfte vika — — —
Du fåfängt härom må predika,
O Himmelrikets Envoyé,
Utbrast vår ömma älskare:
At neka mig en älskarinna,
Fast annat alt du ville ge,
Deri har du, som jag kan finna,
Gjort gäck utaf din tjenare.
Nej hela Imansvärdigheten
Med pick och pack jag ger igen,
Och ifrån denna stund, min vän,
Jag blott mig håller til Profeten,
Som, då han lofvar saligheten,
Med vackra flickor bildar den.

Farväl, du til den ort kan fara,
Från hvilken du dig sänkte hit;
Men jag vill aldrig komma dit,
Der *Adilina* ej får vara.

1788.

XXXV.

DE TRE NOVITIERNE.

En gång, då til sitt straff en tjuf ledsagad gick,
Man detta samtal höra fick:
Ack, sade Presten nu til fången,
Det är i dag den första gången
Som någon jag til galgen för. —
Jag ock min syssla nu, för första gången gör,
Förmälte Mästerman. — Nå, hördes tjufven svara:
»Så lär det då vår lärspån vara,
»Ty detta är också min aldraförsta snara.
»Men jag tror nog man skall få se,
»Vi oss ur spelet dra med heder alla tre.»

1788.

XXXVI.

FRI ÖVERSÄTTNING AF EPIGRAMMET:

Quid levius pluma &c.

Hvad är lättare än fjäder? —
Dammet, som med vädret far.
Hvad är lättare än väder? —
Qvinnohjertat, blir mitt svar.

1788.

XXXVII.

INFALL.

En tjuf uti arrest nog oförsigtig var,
At genom näsvist tal och svar
Fångvaktarn så förargad göra,
At denne honom slog vid öra
Och sade: slyngel vet och lär,
Det tåls ej ovett här på orten.
Hå, inföll tjufven, om så är,
At ni mig finner til besvär,
Så kan ni köra mig på porten.

1788.

XXXVIII.

JULKLAPP TIL DET VACKRA KÖNET.

Medan kulna vindar rasa
Och vår dag vill långsamt gå,
Vänner! samlens kring min brasa
Och en saga hören på.

* * *

Det var en gång i fordna dagar
En Enka på et vackert slott,
Belägit, som jag höra fått,
I Europa — lika godt,
I Vestergyln, om er behagar;
Men hållom oss til Enkan blott.
Det var ej, som ni torde tänka,
En gammal arg bedagad Nåd
Som gripit til det tvungna råd,
At sig i ensligheten sänka;
Fy nej, Fru *Gunild* var en Enka,
Hvars knappa trettifyra år
Ännu ej aldraminsta spår
Af tidens våldsamhet förrådde;
I hela hennes väsen rådde
En slags behaglig ärbarhet,

En liten art af andlighet,
Men utaf hennes blick man spådde
Til tankarnas lekamlighet.
Hos vackra Könet, som man vet,
Är helighet just ej det bästa;
Den i förtal plär mäst bestå,
Men hos Fru *Gunild* icke så;
Hon flitigt sågs i Kyrkan gå,
Men skonade ändå sin nästa.
Nå vänner! denna vackra Fru
En vacker Dotter också hade,
Som med et nje och et sju
Sin hela ålder sammanlade;
Alt hvad man om dess fägring sade
Jag hinner ej uprepa nu.
Hvad man af följgden bäst kan dömma
Var det en Flicka täck och söt;
Fru *Gunild* derför ock beslöt
För verldens åsyn henne gömma;
Hon trodde sig dertil ha skäl,
I ty hon kände ganska väl,
At den ej någon list plär glömma,
Som skada kan en menlös själ.
Fru *Gunild* satte all sin heder
At dana hennes sinnes skick;
Alt jämt om dygd och fromma seder
Den lilla någon läxa fick
Och huru sällskap blott förleder — — — —

En dag, sen Solen skridit neder,
Hon helt allen i trägåln gick.

Det hända plär de unga sköna,
At små bekymmer hos dem rå,
Som de ej veta namn uppå,
Men söka menlöst från sig slå
I ensligheten på det gröna.
Hon gick der tankspridd af och an,
Förutan upsåt hvart det lände,
Men huru hon sin kosa vände,
Hon vid et Lusthus sig befan.
Et buller innanför hon hörde,
Som henne sällsamt förekom;
Hon studsade, hon såg sig om,
En okänd aning henne förde.
Hon nalkades och lyssnade,
Och märkte något suckande,
Som hennes unga hjerta rörde.
Ach, sade hon, min san jag tror — — —
Nej, jag omöjligt vilse tager — — —
Min själ är det ej söta mor,
Som dessa djupa suckar drager!
Hvad orsak? — — Hur skall jag förstå? — —
Hon steg alt mer och mer på tå,
Och spitsade sitt fikna öra,
Då hon, af samma röst, igen
Fick detta kära utrop höra:
Ack *Rodrik*, ömma, bästa vän!
Du endast kan mig lycklig göra! —
Hå, tänkte flickan inom sig,
Med mamma är ju ingen fara,
Jag har för hastigt ängslat mig,
Men hvem kan denne *Rodrik* vara? —
Hon til sin säng nu vägen tog,

Men, i den forskning henne brydde,
All sömn från hennes ögon flydde,
Hon kunde ej begrunda nog,
Hvad detta äfventyr betydde.
At lösa denna svåra knut,
Hon länge med sig öfverlade,
Men ändtlig ledsen brast hon ut,
Sen hon Fru *Gunild* råkat hade:
Hvem är väl, mamma säj jag ber,
Den *Rodrik* som jag har fått höra
Skall så oändligt nöje göra?
Hur går det til, säj hur det sker? — — —
Fru *Gunild* såg sig uptäckt vara,
Blef flat, men snart sig hämtade;
Det är, sad hon, en varelse,
Som Himlens blida skickelse
Ibland för mig vill uppenbara,
At råd och bistånd åt mig ge.
Det är en Ande, kära flicka,
En skatt, som Himlen då och då
De fromma själar plägar skicka.
Du mera ej kan veta få;
Du är för ung, men hvad det lider
Det torde hända dig också.
(Man måste härvid väl förstå,
Och jag tror ingen det bestrider,
At ju de sköna alla tider
Förstått at andar kalla på.)
Men, för at ej från saken gå,
Så hör hvad sedermera hände.
Knapt hade veckan gått til ände,
Då, på hvad sätt jag vet ej än,

En rask och hurtig ungersvän
Til flickan små billetter sände,
Som älskare sig tyst bekände,
Och hemligt älskad blef igen.
De redan flere möten gifvit,
Då (hvem kan hindra ödets lag?)
Fru *Gunild*, som alt varse blifvit,
Kom öfver dem en vacker dag.
Bestört och harmsen med detsamma,
Hon straxt til utbrott färdig var
Mot flickan.... som blott gaf till svar:
Det är en Ande, söta mamma;
Jag redan länge önskat har,
At himlen också åt mig skänkte
En lika skatt Den mamma gett;
Jag grubblat derpå alt för ett,
Men då jag aldraminst det tänkte,
Den Ande, som min mor nu sett,
Sig genom fönstret til mig sänkte....
Fru *Gunild*, härvid tyst och stum,
Och liksom utaf åskan slagen,
Fant ingen talan äga rum,
Men lärde ifrån denna dagen,
At all en mors försigtighet
Kan ofta snarast bli bedragen,
Då flickan alt för litet vet.
För sent hon såg, til sin förtret,
At flickor löpa större fara,
Med Andar uti enslighet,
Än at i mänskjors sällskap vara.

O *Swedenborg!* tro ej at här
Jag dina satser trädt för när,
Och ämnat at din lära kränka;
Nej alla tider dess natur
Skall gläda mången Jungfrubur,
Och trösta mången vacker Enka.

1788.

XXXIX.

STAMBOKSVERS TILL O. A. KNÖS.

Qui n'est que juste est dur, qui n'est que sage est triste.
VOLTAIRE.

— — När någon, liksom Ni,
Med all beläsenhet, med all Philosophie,
I sällskap ändå ej är klyftig som en gåta,
Är djupsint som en bok, men äger smak och Verld,
Då har han lof at vara lärd,
Och sjelfva könet då skall honom det förlåta.

Stockh. d. 14 jan. 1789.

XL.

MIN FÄSTMÖ.

Så har jag ändtlig gjort det val,
Som nu för altid skall mig fästa;
Och, ibland flera flickors tal,
Tror jag min fästmö är den bästa.
Til växten är hon just ej smal,
Fast mer för vigten at värdera,
Men lilla foten på en bal
Förträffligt skulle paradera,
Om maken vore at prestera.
Den saken låter väl fatal, — — —
Men lappri, hon kan dock charmera.
Hon sjunger täckt: *Du tysta dal!*
Som också: *Skogens Gud*, med mera;
Förstår sit Hummel väl tractera,
Samt sig dermed accompagnera.
Hon något bokvett har också,
Har flitigt läst i *Fogel blå,*
Och håller nu begärligt på
I *Ridder Finke* at studera.
Är jag väl ej at gratulera,
Som, med en brud af denna art,
Får (ödet vare ära) snart
Mig lyckligt sammancopulera!

1790.

XLI.

TIL MIN FRACK.

O du min nya kära Frack!
Hvad jag med skäl ditt värde prisar!
För din skull man mig aktning visar,
Bland både bättre folk och pack.
O du min nya kära Frack!
Hvad jag med skäl ditt värde prisar!
Jag låg för hela verlden gömd —
Med all den lärda hog mig brände
At blifva rosad och berömd,
Blef jag dock efter jackan dömd;
Min inre dygd ej någon kände,
Mitt vett til ingen fördel lände,
Min lärdom gjordes spott och hån;
Ty hvart jag kom, jag Snillets son,
Så fick jag höra, längst i vrån,
Der alla ryggen til mig vände:
»Han är en narr, det syns väl på'n!»
Et slikt förakt mig borde röra,
Ty med all sköns Philosophie
Kan det likväl en harmsen göra,
At ständigt så beskrattad bli.
Jag då begynte eftertänka

Hur som förtjensten ock ibland
Betarfvar hjelp af skräddarns hand,
At kunna visa sig och blänka.
Jag började min omsorg sänka
Til saker, dem en lärd försmår,
Och fann at dunet i mit hår
Min hjessas lager kunde kränka.
Jag ville följa modets lag,
Dock trodde likväl aldrig jag,
At blott en rock af bättre slag
Mig skulle sådan framgång skänka.
Men, du min oskattbara Frack!
Hvad jag med skäl ditt värde prisar!
Dig ensam är jag skyldig tack,
At jag ej skuffas mer af pack,
Och at hans Nåd mig nåd bevisar.
Ty alt sen jag dig lyckligt bär,
Jag sluppit i hans förmak dröja
Med sällskap utaf slöddret der,
Och i min ångst för Pål och Per
Min stackars rygg til stoftet böja.
Ja, i min ytas nya skick
Man börjat med förundran röja
En art af snille i min blick;
Och äfven nyss jag höra fick,
Från några af de skönas skara:
»Den karln tycks verkligt hygglig vara,
Och det syns grant at han är qvick».
Corinna, som mig så föraktat,
Som fann mig så pedant och lärd,
Tycks, sedan hon mig nu betraktat,
Mig finna tämligt älskansvärd;

Ja, kanske snart mig blir beskärd
Den lycka som jag eftertraktat.
O du min nya kära Frack!
Hvad jag med skäl ditt värde prisar!
För din skull hon mig godhet visar,
Min kärlek mer ej kallas snack.
O du min nya kära Frack!
Jag dig för all min lycka prisar!

1790.

XLII.

SAGA.

En Medicus utaf det slag,
Som fruktlöst för sin Pung ej tiden lagt tilbaka,
Glad vid sin penningskatt, den bredde ut en dag,
I åsyn af en man, som vårdade hans haka.
Ack hvilken rikedom, skrek denne, får jag se!
Men, Herre, jag er bör upriktigt underrätta,
At jag en sjukdom har, en medfödd böjelse
Utaf min Nästas gods at blifva ägare;
Läs in er skatt, det vil jag be,
Inled mig ej i frestelse,
Ty intet är så sant som detta. —
Bevars, var Doctorns svar, det vore synd om er
Så mycket ondt sig föreställa;
Ni visst er aldrig så beter;
Dessutom vet Ni nog det skulle halsen gälla. —
Ja visst, men när jag pengar ser,
Ej någon ting mig kan förfära;
Och om er strupe nu jag råkar gå för nära,
Så svär jag, Herre, på min ära,
At det emot min vilja sker. —
Erfarenheten plär väl lära,
At mycket sällan en Barber
Plär aktning för sit löfte bära,

Men så det ej med denne var:
Ty sen han låft af honom halsen skära,
Han också riktigt skar.
På detta sätt han utur tiden sände
Den, som så mången sjelf til evigheten sändt
Och skaffat folk en salig ände,
Fast ej med samma instrument.
Ack, sade nu Barbern, hur man förledd kan blifva,
Hvad guldet farlig verkan har!
Men Himlen jag til vittne tar,
At, fast jag som en skurk mig nödgas hän begifva,
Kom jag dock hit som ärlig karl. —
Vid flygten är en bof ej altid nog försigtig,
Den här i synnerhet et olycksöde dref;
Ty, om berättelsen är riktig,
Han korrt derpå til galgen utförd blef.
Nu, den hvars sysla är at folk i höjden föra
Härvid et Ämbets fel begick,
I ty han hade glömt nog fast til repet snöra,
Och sen han borta var, Barbern handräckning fick,
At sig ur snaran ledig göra.
(Märk ödets underbara skick!)
Han kom till lifs, och Bödeln blef förvunnen
At för et brott sig hafva gjort
Förtjent at uphöjd bli på samma rum och ort,
Då den som nedlöst var blef skickelig befunnen
At i sin tour nu hjelpa honom fort.

Väl den som återtjenst kan visa
Mot den i nöden bistånd skänkt,
Men dubbelt säll må den sig prisa,
Som hänga kan den honom hängt.

1790.

XLIII.

DEN OLYCKLIGE I KÄRLEK.

Tre älskarinnor har jag mist;
Den första blef af döden slagen;
Den andra, genom svek och list,
Af en Rival blef från mig tagen.
Än då den tredje, frågar du,
Hvar blef väl hon? Hon blef min Fru.

1790.

XLIV.

DEN MÖDOSAMMA VERLDEN.

Vår Prost jag häromdagen såg
En morgon, då ännu han låg,
Matt utsträckt mellan tvänne lakan.
Hans kinder hade rosens färg,
Hans runda armar hull och märg,
Och magen kullrig som ett berg
Sig häfde up mot isterhakan.
Vid sängen stod et bord, der denne andans man
Sin frukost redan färdig fann,
Af smör och kycklingar, så läcker och så härlig.
Hans Vördighet grep saken an
Och fann Liqueuren rätt begärlig.
Sen han nu visat mycken nit
Med klunk för klunk och bit för bit,
Han åter sänkte sig på mjuka hufvudgärden,
Och ropte: Store Gud! hvad är vårt usla lif? —
En ständig kamp mot synd och flärden.
O Herre mig Tin styrko gif
I thenna mödosamma verlden!

1790.

XLV.

UPTÄCKT.

Jag ofta undrat at så fort
Mitt bästa vin har tagit ända;
Clas min betjent jag derom sport,
Han altid lika klok mig gjort;
Nu vet jag dock hvi så plär hända:
Clas älskar gärna ta et glas,
Min hustru åter älskar Clas.

1790.

XLVI.

PORTRAIT.

Jag vil er *Lisbes* målning gifva,
Borrt med de ljusa färgors bruk,
Lömsk, gulblek, hätsk och afvundsjuk,
Se der, nu står hon på min duk
Så lik som hon i hast kan blifva.

1790.

XLVII.

PORTRAIT.

Kom och se *Blondinas* bild!
Tio lynnen i minuten:
Ömsom tam och ömsom vild;
Än ur måttan glad och mild,
Än i vrån från alla skild,
Stel som uti Mässing gjuten;
Vredgad, harmsen och förtruten,
Trumpen, missnöjd, tvär och sur.
O, du qvinliga natur!
Här skall du din skiftning finna;
Här du visar at en qvinna
Är et obegripligt djur.

1790.

XLVIII.

PORTRAIT.

Gu nå den Amateur, som söker stadga rätt,
Om *Agnes* är en Blonde, om *Agnes* är Brunette!
Ty, förr än, stackars man, han det besluta hunnit
Och se naturens lek i hennes anlets skick,
Har redan hennes rena blick
Uppå hans frihet seger vunnit.

1791.

XLIX.

EPIGRAM.

Marianne, en högt bedröfvad Enka,
Jemt prisade sin salig Man.
Nej, ingen varit såsom han —
Ty, se det lättar kan man tänka
En stackars högtbedröfvad Enka
At jollra om sin salig Man.
En verklig sorg kan ej cacheras,
Hon, under klagan och beröm,
Som oftast ropade: »Ack döm
»Om hvad jag mist kan nog värderas!
»I alt min vilja var hans lag,
»Han fann hos mig vett och behag,
»Han tilbad mig» — Ack ropte jag:
Nej, er förlust kan aldrig repareras.

1791.

L.

TIL — — —

Din fägring fästade mit val,
Ditt kärfva vett min låga svalar:
Man kan ej säga at du talar,
Man säga kan: Du håller tal.

1791.

LI.

TIL ISABELLE.

Visst Himlen vid din skapelse
Dig velat mycken nåd bevisa!
Han gaf din täcka varelse
Två stora ögon för at se,
En liten mun at bara le,
En hy som alla skulle prisa;
En fin och artigt danad kropp,
Et blod i ständigt fridsamt lopp,
Et hjerta som ej gläds — ej lider:
Korrt sagdt, et väsen sällt — och dödt;
Blott såcker känner du är sött,
Och senap vet du at den svider.

1791.

LII.

KRÄFTSTROFERNA I DUMBOMS LEFVERNE.

God kunskap Salig Dumbom hade
Om både Människjor och Djur;
Och märkligt var det som han sade
En gång, om Kräftornas natur:

Hans ögon syntes tårar prässa,
Då de i kitteln sprattlade:
»Nej, ingen dör så grymt som dessa,
— Skrek han — ty de dö lefvande.»

1791.

LIII.

OPERAN.

IMIT.

1.

För mina vänner ner i Skåne,
Jag nu som nytt förtälja kan:
At jag har sett båd Sol och Måne
I luften språka med hvaran.

2.

Jag knappast kan med tankan följa
Alt hvad som har förvånat mig;
Jag sett *Neptun*, ur Hafvets bölja,
Med pudradt hufvud resa sig.

3.

Jag sett Cytherens Drottning fara
Uti sin Char med dufvor spänd,
Och i sin Gudom åtföljd vara
Af Gracer ifrån Gaffelgränd.

4.

Jag *Jofur* sett, o hvilket under!
Jag Gudars Gud fördröja sett,
At krossa jorden med sit dunder,
Tils Machinisten tecken gett.

5.

Jag sett (skall man väl hålla möjligt
Hvad underbart som jag fått se?)
Jag Hafsdjur sett, som ganska löjligt
Ha svingat om i stor panier.

6.

Jag sett, i åtskild art af kläder,
Men, uti lika takt och språng,
En *Flod*, sex *Lekar*, fyra *Väder*
Och åtta *Löjen* på en gång.

7.

Jag alla Plågor sett sig röra
I Sidensars af högsta glans;
Förtviflan cabrioler göra,
Och Sorgen bryta ut i dans.

8.

Jag sett Hjeltinnor, ganska noga,
På tid och tecken gifva akt,
At utur verlden sig förfoga
Och ge up andan efter takt.

9.

Jag Drakar sett från Luftens rike
Helt spaka uti flickans spår;
Jag Dolkar sett förutan like,
Som dödat utan at ge sår.

10.

Jag sett *Roland* sig utbrott gifva
Af all sin styrka, all sin kraft,
At stora trän ur jorden rifva,
Som aldrig der ha fäste haft.

11.

Jag sett, bland eld och rök och fasa,
Tartarens fruktansvärde Drott,
Med Afgrundsandar grufligt rasa,
At bryta ner et pappersslott.

12.

Jag sett en dans på bästa viset
Af Skuggor, ganska kroppsliga;
Och fyra steg från paradiset
En Bal paré af djeflarna.

13.

Jag sett Olympen uti fara
At störtas til vår jord med hast,
Och sjelfva *Jofur* häpen vara
Blott för et enda rep som brast.

14.

Jag sett Diana tröttad lända
Från skogen med sin Jägartropp,
Och Jägarn sen vid Piecens ända
Utaf sitt Villbråd jagas opp.

1792.

LIV.

GREFVINNAN.

VISA.

1.

Fröken *Lise*, vid fjorton år,
Snörd och rak och sedig går,
Alla dar moraler får
Af en Fransk bedagad häxa:
Dansar, spelar, får beröm,
Skådar Änglar i hvar dröm,
Teknar blommor på sin söm,
Medan egna blomster växa.

2.

Unga *Lindor*, dödligt kär,
Snart den Skönas hand begär,
Häftig, varm och trägen är,
Lofvar dyrt at evigt brinna. —
Ringar, nipper, bref och bud,
Klagan, vällust, brutna ljud —
Offer til de giftas Gud.
Nu är Fröken Lise Grefvinna.

3.

Ägta Ståndets Paradis
Njutes nu på bästa vis;
Lilla Nåden fler bevis
Af sin låga hunnit skänka.
Några år gå fort förbi,
Nöjen, flärd och jalousie,
Slät credit och bryderi
Börja stundom sinnet kränka.

4.

Tiden sina märken ger,
Fägringen förgår alt mer,
Hvarje dag Hon misslynt ser
Alla ögon från sig vända.
Harm och krångel inom hus,
Vackra Pigor borrt burdus —
Vänta Grefven sent vid ljus —
Nu få glädjens dar en ända.

5.

Lyckligt, efter ödets bok,
Slutas Hennes ägta ok,
Hon blir klädd i flor och dok,
Köper Doctor Bålds Postilla:
Vräker salig Herrns Portrait,
Skämmer borrt sin unga Ätt,
Pratar dygdigt, öfvar slätt,
Fruktar Gud, och dömer illa.

6.

Ändtlig fylls Dess ödes mått. —
Sköna Fröknar! Sen den lott,
Som så mången röna fått
I det lif vi fåviskt prisa:
Vara länge verldens slaf —
Sist i plågor lida af,
Multna i Familiegraf,
Och bli ämne för en Visa.

1792.

LV.

TIL RUFUS,

I anledning af Kongl. Maj:ts nådiga varning emot Yppighet och Öfverflöd.

Jag ser dig *Rufus*, hemsk och stum,
I dina sidenklädda rum,
Djupt eftersinna den Moralen,
Som nekar dig at vara galen.
Du undrar i din vettlöshet,
Hur nu det skal gå til i verlden,
Sen bordets prakt och kräslighet
Och Equipagets dyrbarhet
Ej mera äga rättighet
At stämpla människjornas värden.
Det är ej fattligt för dit vett,
Det är en aga för dit öra
Den Gudaröst Sig låtit höra,
Som Svenska Folket löfte gett,
At Sparsamheten heder göra
Och ära Fliten i sin svett.
Nej *Rufus*, du har aldrig sett
Ännu så oerhördt exempel,
At dygder, dem du fräckt belett,
Skal gifvas Altare och Tempel.

Du med bestörtning finner nu,
Hur som Förtjensten, förr än du,
Skal kunna sig förhoppning gifva
At fram i dagen skådad blifva.
Du finner det för altid sagdt,
At al din samvetslösa prakt,
Som kostat Nödens tysta tårar,
Skal endast skaffa dig förakt
Och gifva dig et rum bland dårar. —
Ja *Rufus*, visst jag ömkar dig;
Din herrlighet står nu tilbaka,
Och icke mer din stolta maka,
I glans och flärd så ypperlig,
Med heder kan den glädjen smaka
At låta folk förgapa sig.
Hon, som til alla nycker danad,
Plär oblygt sig för verlden te
I al Danseusens skepelse,
Visst skal det henne smärta ge,
At en gång finna sig förmanad
Til mera sedigt lefverne.
Men, när hon nu med harm beklagar
Den nesa hennes *yrsel* sker;
Skal Ärbarheten destomer
Välsigna den *Regentens* dagar,
Som Slöseriets magt förjagar
Och lif åt ädla Dygder ger.

1792.

LVI.

TIL REDACTEURERNE AF STOCKHOLMS POSTEN.

En Anonym har i Stockholms Posten N:o 245 framstält et ämne til Epigram, i afsigt at få det utfördt i rim. Jag har gjort försök dermed, och får härigenom aflemna min vers. Det beror af Er huruvida den må komma i dagsljuset. Om den, för öfrigt, deri upfyller Anonymens önskan, at vara lämpelig för Musik; derom måge våre Compositeurer döma.

ENGELSKA VAGNEN.

EPIGRAM.

Fru *von Grossen* häftigt ringer,
Ropar på pigorna, på sin dräng;
Säger til honom: Ack kära Springer!
Laga at Kusken,
Den drumliga slusken,
Skyndar sig i fullt fläng,
At alt är i ordning, at ingen ting felar,
Flätade manar och blanka Selar,
At det blir förspändt och at han kör fram. —
Nu kommer vagnen med yr och dam:

Frun tar hastigt på sig kappan,
Störtar sig utföre trappan
I sit Åkdon andfådd och brå;
Piskan smäller,
Resan nu gäller
In uti Staden at handla — hvad då?
Jo godt folk: — en docka Trå.

1792.

LVII.

DET FÖRFLUGNA ORDET.

Uppå ett Caffehus i Haag,
En Man for grufligt ut en dag
Mot deras långsamhet som Ödet satt i händer
At der å orten skipa Lag.
Nej, sade han, uti de Länder,
Der jag har kommit från, der går processen fort — — —
Jag mins helt grant en tjyf, som hade inbrott gjort,
Han greps, och fördes promt til vederbörlig ort,
I lagligt skick med sträng bevakning,
Fick dom, på förutskedd ransakning,
Blef bränmärkt och fick spö — altsammans fort och väl.
Här är det et förbannadt gräl,
Då man skal öfver slikt ransaka,
Och innan det blir slut, går hela året om, — — —
Men der är man gesvindt — ty innan middan kom,
Var alt förbi — och jag — uti mit hus tilbaka.

1792.

LVIII.

MYNTETS FYRA ÅLDRAR.

Man *Gyllne Åldren* kallat har
Den tid, då, uti alla Stater,
Hvar en uti sin ficka bar
En pung med Holländska Dukater.
Sen följde *Silfrets* tidehvarf;
Riksdalrar, Piastrar, Caroliner,
Och slika oviga machiner
Man fick i handel och i arf.
Så kom den tunga *Koppartiden*,
Som gjorde ännu mer besvär.
Det alla säkert fägna lär,
At äfven den är väl förliden.
Nu, Gud ske lof, på intet sätt
Man öfver slika bördor klagar,
Men verlden faller allom lätt
I *Pappersåldrens* sälla dagar.

1792.

TRYCKFEL.

S. 297, r. 1504 står: älskar, läs: älskad.